

Glasnik MIRA

Godište VII. • Broj 2 • Međugorje • Veljača 2012. • Cijena 2,5 KM / 10kn

Mir, mir, mir i samo mir!

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
*Približite se mome
Bezgrješnom srcu*
vlč. Adalbert Rebić

Promišljanje
*Bitne značajke
međugorske duhovnosti –
međugorske poruke (II.)*
fra Ivan Dugandžić

Sjećanje
Fra Slavko Barbarić
fra Svetozar Kraljević

22. Mladifest
*Četiri kušnje na putu do
Isusa*
don Damir Stojić, sdb

Iskustva
*Otpusti nam duge naše
kao što i mi otpuštamo
dužnicima svojim*
fra Petar Ljubičić

*Popis poginulih u
II. svjetskom ratu i poraću
u župi Međugorje*

Fotografija na naslovnici: Lidija Paris

U povodu godine svete Klare

Franjevačke perspektive u suvremenom svijetu

Krivo ćemo shvatiti i Klaru i Franju budemo li mislili da je njihov program radikalnoga razsvjetovnjačenja plod nekakva planiranja. Ne, nego su oni jednostavno slijedili svoje iskustvo Boga. Njima je nepobitno sinulo Božje svojstvo, koje ih je tjeralo do suza. Naime, Svevišnji, svemogući se zauvijek u utjelovljenju svoga Sina Isusa Krista, njegovom smrću i uskrsnućem, povezoao s ovim svijetom.

fra Tomislav Pervan

Franjo nakon svih životnih lutanja i traganja jednostavno mora s konja. Mora se spustiti. Mora ostaviti sve. Najprije uhodane strukture u kojima je odrastao, staleško mišljenje i ponašanje. Ostaviti ono što je stekao u očinskoj kući. Napustiti uporišta s kojima je odrastao. Osiguranu egzistenciju, krenuti, zaputiti se u nepoznato. On jednostavno mora započeti spočetka, iznova. Sve. Dotle mu je bilo gotovo odvratno i nesnošljivo gubavca i pogledati. Sad mora s konja i poljubiti ga. Jer, gubavac je živi znamen i svjedok prolaznosti, truleži, ništavila. Guba je zorno uprizorenje kako se čovjek raspada, gnjije, od njega ništa ne ostaje. Još za života. Gubavac se raspada. Živ. Ali Franjo veli: "Sam me Gospodin doveo među njih, i iskazivao sam im milosrđe." Bio im je blagonaklon. Dok piše svoju Oporuku, spoznaje kakva to milost bijaše za njega, poljubiti gubavca, iskazivati im ljubav. Na prvi pogled: Gnušanje, gađenje, odbojnost! Ali se Franjo ipak upušta i u to. I to ga preobražava, prihvaća preobrazbu koju mu sam Bog u njima i preko njih nudi. Stoga može s konja. Zagrliti gubavca, poljubiti ga. Ono čega ga je nasmrtno strah postaje njegovom životnom prigodom, *kairosom*. Ubudu-

Draga djeco!

S radošću vas i danas pozivam, otvorite svoja srca i slušajte moj poziv. Ja vas iznova želim približiti svom Bezgrješnom srcu, gdje ćete naći utočište i mir.

Otvorite se molitvi, sve dok vam ona ne postane radost. Preko molitve Svevišnji će vam dati obilje milosti i vi ćete postati moje ispružene ruke u ovom nemirnom svijetu koji žudi za mirom. Svjedočite, dječice, svojim životima vjeru i molite da vjera iz dana u dan raste u vašim srcima. Ja sam s vama. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.

25. siječnja 2012.

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Dragan Naletilić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr
Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

će ne gleda više u gubavcu živu smrt. On lju-
bi i grli u njemu Život! Samoga Gospodina!

To je za njega njegov osobni Uskrs. "I dok
sam od njih odlazio, ono što mi bijaše krajnje
gorko i gnusno, pretvori se u slast duše i tijela.
Potom sam se još neko vrijeme zadržao u svi-
jetu i onda izišao, napustio svijet". Franjin eg-
zodus. Sve to piše Franjo u retrospektivi, sa-
gledavajući svoj život. Realizacija bijaše bolna,
očevo razvlaštenje također bolno. Ne bijaše to
ugodna šetnja. Ništa se od toga ne da unapri-
jed organizirati, posložiti, urediti. Ide u nepo-
znato. Susreo se s Bogom, i to je imalo učinak

pretvorbe, preobrazbe u njegovu životu, po-
svemašnja promjena životnoga smjera.

Franjo djeluje kao naelektriziran kad je
domalo čuo riječi Matejeva Evanđelja kako
pravi učenik ništa ne smije nositi na put.
Božjim nadahnućem počinje nastupati kao
navjestitelj evanđeoskoga savršenstva te jav-
no propovijedati jednostavnim riječima po-
koru i obraćenje, u krajnjem siromaštvu.

Načelo nesigurnosti

Legenda trojice drugova bez ikakva optere-
ćenja rabi riječ 'evanđeoski', doslovce kako

piše u Evanđelju. Za Franju izlazak iz svijeta,
razsvjetovnjačenje znači slijediti evanđeoske
naputke, živjeti evanđeoski. I to ga potom
sili da se vrati u svijet. Ali, nije on više sta-
ri, nego naskroz novi. Papa je jesenas poru-
čio i katolicima i protestantima u Njemačkoj
jedno: Ne trebaju činiti ništa drugo za jedin-
stvo vjernika i vjera, nego nastojati da isto
vjeruju, zajednički isto naviještati, i to svije-
tu i u svijetu. Beskorisno je baviti se vanjšti-
nom, strukturama. Papa se zalaže za slobodu,
odvažiti se za novinu. Živjeti zajedništvo
u traganju za prikladnim, uspješnim navje-
štajem. Ništa se dobra ne može roditi iz stra-
ha za ono što čovjek posjeduje. Treba ostavi-
ti sve iza sebe, odvažiti se za novinu i novo.
Zaputiti se u svijet, ne biti od svijeta, upra-
vo kao Franjo.

Natrag k Franji. Dostojno mu se pridru-
žuju mnogi, tisuće i tisuće žele slijediti ideal
koji on živi. Ulažu sve svoje energije. 'Nabri-
jani' su do kraja. Iz Franjina pokreta rađaju
se prosjački redovi – prvi, drugi i treći fra-
njevački red. U Franjinu i Klarinu siromaš-
tvu vide inačicu, alternativu opatijskoj i be-
nediktinskoj, samostanskoj duhovnosti gdje
je opatija mala država u državi koja živi i
sama sebe svime opskrbljuje, gotovo u sve-
mu. Franjo se pouzdaje u Providnost, prepu-
šta se Božjoj volji, nesigurnosti života, dano-
mice se živi od Božje i iz Božje ruke, i to u
svijetu, posred svijeta. Živjeti iz Boga i nje-
gove providnosti, i to usred svijeta – morala
je to biti prava pustolovina. Franji je to bilo
daleko privlačnije od novca s kojim je nje-
gov otac u Asizu kao trgovac bivao sve moć-
niji, ugledniji od mnogih plemenitaša po ro-
đenju. A Klari je sestinstvo pod križem bilo
daleko bogatije od svih plemićkih obiteljskih
veza i poveznica.

U ustroj svojih zajednica i Franjo i Klara
ugrađuju načelo nesigurnosti: U zajednica-
ma se bira, izabire vodstvo. U početku godi-
mice, svake godine novo vodstvo, novi po-
glavari. Članovi ne smiju ništa posjedovati,
ni sama zajednica ne smije imati ništa. Sve
se mora isprositi ili pozajmiti. Uvođenje de-
mokratskoga načina upravljanja i izbora –
na određeno vrijeme – uklanja opasnost da
bi se tko ustalio na vodećim pozicijama. Pa
ni sami generalni ministar, jer – prema Fran-
jinu poimanju – generalni ministar cjelo-
kupnoga bratstva nije nitko drugi nego sam
Duh Sveti. On jedini može voditi zajednicu
i stoga se izbori u Redu održavaju redovito
oko Duhova.

Crkva koja bi se željela osloboditi svje-
tovnih okova morala bi upravo na to misli-
ti: Biskup na određeno vrijeme, župnik na
određeno vrijeme, sve službe u Crkvi treba-
ju istekom određenoga broja godina biti na

**Kad bi svatko najprije kritizirao samoga sebe, vršio
trajnu samokritiku, onom žestinom kojom se kritiziraju
Papa i Crkva, daleko bi bolje bilo i u Crkvi i u svijetu, ali
i svima nama.**

raspolaganju. Time bi se izbjegle nezdrave
veze i poznanstva, razna nezdrava lobiranja,
to bi bio ujedno i bijeg od duhovne lijeno-
sti, učmalosti jer ona se rada upravo ondje
gdje se sve odvija prema odvajkada ustaljenu
redu. Od pamtivijeka se sve zna, kako stva-
ri stoje i kako se treba ponašati. Tu zamire
duh i Duh, umire razgovor, Duh nema nika-
kvih uporišta.

Krivo ćemo shvatiti i Klaru i Franju bu-
demo li mislili da je njihov program radikal-
noga razsvjetovnjačenja plod nekakva plani-
ranja. Ne, nego su oni jednostavno slijedili
svoje iskustvo Boga. Njima je nepobitno si-
nulo Božje svojstvo, koje ih je tjeralo do suza.
Naime, Svevišnji, svemoguć i zauvijek u
utjelovljenju svoga Sina Isusa Krista, njego-

vom smrću i uskrsnućem, povezao s ovim
svijetom.

Razsvjetovnjačenje – program za cijelu Crkvu

Nakon Božića i Uskrsa nezamisliv je svijet
bez Boga. Stoga i Božić i Uskrs imaju svoje
vrijednosno mjesto. To je mjesto Božje pris-
utnosti u svijetu. Franjo i Klara dive se Bož-
joj veličini koja se danomice spušta po sve-
ćeničkim rukama na oltar. Euharistijsko
je slavlje najveće moguća preobrazba svi-
jeta, pretvorba svijeta dokle ima vremena i
prostora. Ako se Bog do te mjere spušta i k
nama silazi, onda je njegovo sve, nitko nije
ničije nego Božje vlasništvo. U Isusovu utje-
lovljenju Bog se nije zaodjenuo svijetom,

nego je sišao doslovce u svijet, postao "tije-
lom i dijelom ovoga svijeta". S franjevačko-
ga zrenika sve što jest, nije ničije vlasništvo
ni posjed. Svi smo samo najamnici, svi smo
samo unajmljeni, radnici u Božjem vinogra-
du i stvorenju. I Franjo i Klara uče nas posve
novom, korjenito novom odnosu prema sve-
mu što jesmo i što imamo. Sve izlazi iz Bož-
je ruke.

Tko tako misli, oslobađa se zarobljeno-
sti posjedovanjem. "Sve im bijaše zajedni-
ko, nitko nije ništa smatrao svojim" (Dj 2),
veli se u Djelima apostolskim. Nije to poruka
od prekjučer ili jučer, iz rane Crkve. To je po-
ruka za danas. Pismo i danas vrijedi. Franjo
za sebe veli kako je izišao iz svijeta, napustio
svijet. Isto je učinila i sveta Klara, njegova
duhovna sestra, koja je napustila bjelokosni
dvorac svojih roditelja, sjaj i slavu svije-
ta, i sišla u dolinu, u Porcijunkulu, gdje je na
Cvjetnicu god. 1211. – prije osamsto godina
– prihvaćena 'u pokoru'. Prihvaćena u novu
obitelj, zajednicu, najprije obitelj braće koji
ne bijahu od ovoga svijeta i ništa nisu posje-
dovali, i nisu htjeli ništa posjedovati. Samo
godinu poslije Franjo će dati Klari i njezi-
nim sestrama pravilo života. Franjo im jam-
či da će se brinuti za njih. Duhovna otvoren-
ost nadomješta sigurnost koju pruža čvrsta
obiteljska struktura koje su se lišili, i Franjo
i Klara.

Papa poziva Crkvu na razsvjetovnjače-
nje. To je put povjerenja, jednih u druge i
jednih za druge, jer se Bog brine za sve nas.
Franjevački put nije po sebi bio uspješan.
Franjo nije izručio svoj život samo Kristu.
Budući da je vjerovao kako je Sin Božji po-
stao jednim od nas u svijetu, kako se pre-
točio i nastavlja živjeti u Crkvi, on je stoga
imao povjerenja i u Crkvu. Njegovo povje-
renje i posluš Papi bijaše temelj njegove du-
hovne slobode. Papa se brine za cjelinu, a
ja se brinem za ono što je meni povjerenje.
Nošen Crkvom i imajući uporište u Crkvi
Franjo je mogao upotrijebiti sve svoje sna-
ge i energije, živjeti onaj dio Evanđelja koji
mu je sinuo u srcu i kojim bijaše kao osoba
obasjan, prožgan.

Kad bi svatko najprije kritizirao samoga
sebe, vršio trajnu samokritiku, onom žesti-
nom kojom se kritiziraju Papa i Crkva, dale-
ko bi bolje bilo i u Crkvi i u svijetu, ali i svi-
ma nama. Papina riječ o razsvjetovnjačenju
geslo je i program za cijelu Crkvu sljedećih
godina. Njegova nas riječ spušta s visina naše
nezdrave samosvidljivosti i sigurnosti te nas
čini partnerima u dijalogu. Nismo ono što
posjedujemo, što mislimo da imamo, nego
samo ono čemu se nadamo. U svijetu. Ali ne
snagom svijeta, nego snagom samoga Boga i
Duha Božjega.

Približite se mome Bezgrješnom srcu

Uporno i ustrajno Gospa nas poziva da otvorimo svoja srca i da slušamo njezin poziv na obraćenje, na molitvu i na usklađivanje našeg življenja s Božjim naumima. To je onaj isti poziv koji nam upućuje Isus iz Nazareta na početku svojega djelovanja: „Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!” (Mk 1,15).

vlč. Adalbert Rebić

Isus poziva svoje slušatelje koji su se oko njega skupljali da se obrate i da vjeruju evanđelju. Isus poput starozavjetnih proroka naviješta Božju riječ ljudima koji ga pažljivo slušaju. Marija, Isusova majka i Majka Crkve, nastavlja proročku službu upućivati ljudima Božju riječ i pozivati ljude da slušaju Isusa i da mu povjeruju.

Slušati Gospin poziv

U Svetom pismu u prvi plan izbijaju Božji govor i čovjekovo slušanje. „Slušajte nebesa, poslušaj zemljo, jer Gospodin govori!” (Iz 1,2). Starozavjetni prorok naviješta Božje riječi koje zahtijevaju poslušnost sa strane ljudi. Riječ Božja želi postići uspjeh kao što kiša koja pada s nebesa postiže svoj uspjeh: zazele polja i omogućuje im da ljudima daju obilna ploda: „Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslah.” (Iz 55,10-11). Bogu ugodno živi onaj koji sluša Božju zapovijed i nastoji je ispuniti (usp. Jr 20,13).

I novozavjetna objava je objava Božje riječi, Božjeg zakona koji kršćanin treba slušati i po kojemu treba živjeti. Evanđelisti izvješćuju što je Isus govorio i naviještao. Pažljivo su Isusa gledali i slušali; upijali su svaku njegovu riječ i pohranjivali je u svom srcu kao što je to činila Djevica Marija. Ivan piše svoji vjernicima: „Što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotri-smo i ruke naše opipaše ... navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama ... s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom” (1 Iv 1,1-3). Slušati Isusovu poruku znači vjerovati joj i živjeti po njoj. Vjera u Isusa Krista dolazi od slušanja a slušanje pretpostavlja navještanje. Da bi vjera bila moguća, mora se prethodno obznani-ti, navijestiti Isusa Krista i njegovu Rado-snu vijest da bismo znali u što vjerovati.

Pavao to ovako tumači: „A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? A kako propovjedati bez poslanja? ... Dakle: vjera po poruci, a poruka riječju Kristovom” (Rim 10, 14-17). Kad Bog govori, zahtijeva slušanje i čovjekov odgovor. U svome Sinu Isusu Kristu Bog je govorio konačno i jednom zauvijek; zato Isusu dugujemo apsolutnu poslušnost. U Kani Galilejskoj Djevica Marija

rekla je slugama koji su na svadbi posluživali: „Što god vam rekne, učinite!” (Iv 2,5). Oni su je poslušali, i čudo se dogodilo: iz vode postalo je vino, simbol mesijanstva i kraljevstva Božjega. Onda su učenici prepoznali u Isusu Mesiju koji svojim navještanjem i djelovanjem među ljudima počinje uspostavljati „kraljevstvo Božje”, to jest novi svijet, svijet novih odnosa među ljudima i između ljudi i Boga.

Približite se Bezgrješnom srcu Marijinu u kojem je naš mir i naše utočište

Marija, zabrinuta za naše spasenje, zove nas da joj se približimo, da svoju glavu naslonimo na njezine majčinske grudi, na njezino majčinsko srce, da oslušujemo otkucanje njezina bezgrješnog srca, da slušamo riječi njezine ljubavi. Trebamo to činiti tako kako čine djeca kad se privinu uz grudi svoje mame.

Djevicu Mariju, koja je po anđelovu navještanju srcem i tijelom primila Božju riječ i donijela svijetu život, narod Božji priznaje i časti kao pravu Majku Sina Božjega. Ona je obdarena ovom najvišom zadaćom i dostojanstvom s obzirom na zasluge Isusa Krista, svojega sina, s kojim je sjedinjena tijesnom i nerazrješivom savezom (usp. Lumen gentium, 52).

Marija je čista Djevica, bezgrješnog srca. Bez straha joj se smijemo približiti i na njezino se srce nasloniti i tu otpočiniti. Tu slušati riječi Božje koje nam naviješta njezin Sin, Isus iz Nazareta. Mi smo njezina djeca, njezini sinovi i kćeri jer ju nam je sam Isus na križu dao za majku, a nas za njezine sinove i kćeri. „Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: „Ženo! Evo ti sina!” Zatim reče učeniku: „Evo ti majke!” I od toga časa uze je učenik k sebi” (Iv 19, 26-27). Mi smo u Isusu postali njezini sinovi i njezine kćeri. Ona je u Nazaretu bila majkom velike obitelji, brojne djecom, kako nam to omogućuju pretpostaviti i kanonska i apokrifna evanđelja. Dobra majka brine se za svu djecu koja su pod njezinim krovom, koja su povjerena njezinoj brizi. Sve njih privija na svoje grudi, sve njih ljubi, sve njih hrani, sve njih brižno pere, čisti, odijeva ... Tako se brine i za sve nas koji joj se utječemo. Ona je u nebeskoj slavi u stanju da u jedan tren može k sebi privinuti milijune svoje djece, sve njih jednako voljeti i jednako im pomoći. To dokazuju njezina brojna ukazanja kroz stoljeća kršćanstva, a u 20. stoljeću ima ih preko četiri stotine među koje ubrajamo i Marijina ukazanja u Međugorju. Veliki su sveci bili osobiti štovatelji Marijini: svetac, Pater Pio bio je veliki štovatelj Marijin; priča se da je dnevno izmolio oko četrdeset krunica. Na propovjedaonici i u ispovjedaonici govorio je: „Ljubite Gospu!” Na samrtnoj je postelji izrekao svoju posljednju riječ: „Ljubite Majku Božju i učinite da je svi ljudi vole. Uvijek molite krunicu!” Kardinal Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup, bio je veliki ljubitelj Gospe. Bio je više puta sa mnom u Svetoj zemlji i svaki je dan u autobusu s nama izmolio sve tri krunice: radosnu, žalosnu i slavnu, a svjetlosne onda još nije bilo.

Tako je to oduvijek bilo među nama katoličkim vjernicima. U trenucima boli, patnje,

muke, rata, progonstava, katolički su se vjernici utjecali Djevici Mariji. Još danas mnogi pobožni vjernici običavaju moliti po tri krunice dnevno. Krunicu bismo mogli nazvati najučinkovitijim oružjem u borbi protiv fizičkog i duhovnog neprijatelja. Sjetimo se naših branitelja koji su se s krunicom oko vrata borili za slobodu Hrvatske. Sjetimo se rata protiv Turaka. Upravo zahvaljujući molitvama Mariji uspjeli su izvojevati pobjedu nad Turcima i kod Beča (1683.) i kod Lepanta (1751.). Njezinu se Bezgrješnom Srcu trebamo i mi uteći danas kad nam prijete drukčiji, mnogo opasniji neprijatelji nego su bili Turci.

Katolička je Crkva uvijek polagala u Mariju stjenovitu nadu da će ona pomoći, zlo pobijediti i svojim sinovima i kćerima izmoliti oslobođenje i spas. Ona je slobodna od istočnog grijeha od prvoga trenutka svojeg života, izabrana za Majku Sina Božjega i za suotkupiteljicu svih onih koji joj se utječu. Ona želi svakome koji joj se utekne pomoći, zaštititi ga i tješiti.

Marijina bezgranična spremnost za posredovanje, pomaganje i zaštitu svojih štovatelja prešla je na neki način i u njezine slike (od takozvane „Lukine Gospe”, iz prvih stoljeća kršćanstva, do „Gospe s djetetom Isusom” Luke Cranacha, ili „Gospe od Kamenitih vrata”, zaštitnice grada Zagreba, iz 16. stoljeća). Zato pobožni vjernici sa zanosom štiju Marijine ikone, slike, kipove; u tim nabožnim predmetima vide na neki način uprisutnjenu samu Gospu. Pred Gospinom slikom kod Kamenitih vrata Gradeca (drevnoga Zagreba) uvijek ćete sreći mnogo ljudi, osobito mladih, koji tu mole, pale svijeće, odaju počast dragoj Majci, traže utjehu i zahvaljuju na pomoći. Često sam tu i divim se molitvama mladih!

Molitveni život u radosti

Vjernicima čiji je pogled uprt u nebesku slavu prvotni je cilj na njihovu zemaljskom proputovanju gajiti pozitivno usmjerenje, to jest težiti za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, strpljivošću i blagošću. Pavao upozorava i nas, kao što je upozoravao svog učenika Timoteja: „... Teži za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, postojanošću, krotkošću! Bij dobar boj vjere, osvoji vječni život na koji si pozvan i radi kojega si dao ono lijepo svjedočanstvo pred mnogim svjedocima! Zapovijedam pred Bogom koji svemu život daje i pred Kristom Isusom koji pred Poncijem Pilatom posvjedoči lijepo svjedočanstvo: čuvaj Zapovijed, neokaljano i bespriječno, do Pojavka Gospodina našega Isusa Krista!...” (1 Tim 6,11-21). Kao dobra djeca Boga, trebamo izbjegavati utrku za materijalnim dobrima, ljudskim priznanjima i prividnim svjetskim uspjesima. Cilj naše duhovne borbe jest vječni život, život u nebeskoj slavi, život u zajedništvu s Bogom Ocem-Sinom-Duhom-Svetim. Ova duhovna borba sastoji se u tome da ispovijedamo i vjerujemo da je Isus Krist naš Otkupitelj, u tome da budemo pomoćnici bližnjima na putu do Boga, u tome da svu svoju nadu stavimo u vječni život. Onda ćemo se osloboditi svih svjetskih navezaniosti a materijalna ćemo dobra uložiti tako da njima postignemo blago na nebesima. „Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce” (Mt 6,19). Naša se duhovna borba sastoji u tome da svednevice nasljedujemo Isusa iz Nazareta. Svoju duhovnu borbu možemo provoditi tako da se uvijek držimo Božje riječi, da svoj život obogatimo molitvom, da učimo razgovarati s Bogom.

Živimo u nemirnom svijetu koji žudi za mirom

Živimo u nemirnom svijetu, nemirnom u svakom pogledu, i u fizičkom i u duhovnom. Suvremeni svijet pogađaaju strašne prirodne i ine katastrofe: potresi, poplave, pobune, ratovi, zlostavljanja milijuna ljudi, progona kršćana u islamskom svijetu. Je li sve to izraz Božjega bijesa protiv ljudi današnjice koji se s Bogom igraju, njemu se rugaju, njega psuju?

Ili se to Bog sakrio od nas? Kad bi bilo tako, onda bismo doista bili na koncu povijesti čovječanstva i povijesti svijeta. Međutim, nije Bog uzročnik tih katastrofa. Nije se on od nas sakrio. Veliki broj tih katastrofa, osobito onih u fizičkom redu, sami smo mi skrivili igrajući se prirodom kao nekom vlastitom igračkama.

nastavak na 18. str. ►

Bitne značajke međugorske duhovnosti – međugorske poruke (II.)

Ako zavirimo u povijest tako brojnih Gospinih ukazanja, upada nam u oči da se Gospa nikad ne ukazuje osobama iz reda klera i crkvene hijerarhije ili pak učenim teolozima, nego običnim malim ljudima Crkve koji se ničim posebno ne ističu. Najčešće su to djeca ili priproste odrasle osobe koje su svojim životom slične djeci.

fra Ivan Dugandžić

Zašto ukazanja djeci?

Mnogima najviše smeta upravo ta činjenica jer misle kako takve osobe ne mogu biti pouzdani svjedoci nadnaravnih iskustava, pa im se ne može vjerovati. Ipak, Biblija nam svjedoči da Bog na to gleda drukčije. Mojsije uzalud sam iznosi svoju poteškoću kad ga Bog šalje da u njegovo ime od faraona ishodi slobodu za svoj narod: *Ja nikad nisam bio čovjek rječit; ni prije ni sada kad govoriš svome sluzi. Ja sam u govoru spor, a na jeziku težak. Bog ne prihvaća Mojsijev pokušaj da se izvuče već mu odgovara: Idi...! Ja ću biti s tobom kad budeš govorio, i kazivat ću ti što ćeš govoriti!* (Izl 4,10-12). Zar nije i veliki prorok Jeremija uzalud pokušavao izmaknuti Božjemu pozivu za proroka: *Ah, Gospode Jahve, gle, ja ne umijem govoriti: dijete sam. Umjesto da je to prihvatiti, Bog mu odlučno odgovara: Ne govori: Dijete sam! Već idi k onima kojima te šaljem i reci sve ono što ću ti narediti. Ne boj ih se: jer ja sam s tobom da te izbavim* (Jr 1,6-8). Mladi, neiskusni i u svojim vlastitim očima za proroka nesposobni Jeremija, s tim Božjim obećanjem postat će jedna od najsnažnijih proročkih pojava uopće.

U čemu je prednost djece pred odraslima?

Možemo se pitati, što to Bog nalazi na djeci, da u njih ima takvo povjerenje? Prvo, kako napisa jedan suvremeni autor, „djeca nikad nisu ateisti... jer izričito zaniijekati može se samo ono što se izričito poznaje“ (M. Lütz). Djeca nisu sposobna svoju vjeru kritički propitkivati pa nemaju nikakvih vjerskih sum-

nja, a kamoli da bi vjeru zaniijekala. Ona Boga i vjeru doživljavaju neposredno, bez opterećujućih predrasuda i vlastitih spoznajnih šablona koje često imaju odrasli. Upravo na to je Isus mislio kad je onako odlučno i nedvosmisleno poručio odraslima: *Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko* (Mt 18,3). Nadalje, djeca nemaju nekih prikrivenih sebičnih interesa niti znaju za podjele koje idu posred klera i teologa. Zato su upravo ona najvjerodostojniji svjedoci doživljenog, a često su se pokazala i najneustrasivijima. Pitanje je koliko bi odraslih izdržalo sve one prijetnje i ucjene s kojima su se djeca vidioci suočili prvih dana ukazanja.

Osim toga, djeca ne promatraju svijet pod vidikom korisnosti i svrhovitosti, već ga doživljavaju neposredno kao Božja stvorenja i sposobna su se još diviti. Netko je upozorio da je to razlog zašto se djeca bolje razumiju sa svojim djedom i bakom nego s roditeljima, koji su posve usmjereni na korisnost i svrhovitost svijeta. Treba tome još dodati da se ukazanja nikad ne događaju u crkvama ili sličnim crkvenim ustanovama, već uvijek u čistoj i ničim opterećenoj Božjoj prirodi gdje su svi jednako dobrodošli i gdje nitko nema prednost pred drugim.

„Draga djeco...“

U svom obraćanju Bogu služimo se različitim atributima koji mogu izražavati Božju uzvišenost i svetost ili pak njegovu blagost i dobrotu prema nama. Tako liturgijske molitve započinjemo s: „presveti, svemoguć, vječni, pravedni...“, ali i s: „milosrdni, blagi, dobri Bože.“ U tim atributima sadržana je istina o Bogu, ali i o čovjeku. Iako bi zbog svoje grješnosti čovjek

morao zanijemjeti pred svetim, svemogućim i uzvišenim Bogom, on mu se, zahvaljujući Božjoj dobroti i blagosti, ipak smije obratiti s djetinjim povjerenjem, očekujući da bude od njega prihvaćen. Tako i u tom čovjekovu prisnom obraćanju Bogu ostaje sačuvana Božja uzvišenost. On je istodobno uzvišen nad svim materijalnim i prolaznim, a ipak blizak čovjeku i njegovim potrebama.

Slično je i s odnosom Gospe i vidjelaca, koji je najbolje izražen u riječima njezina oslovljavanja: „draga djeco“. Iako pred njima stoji žena iz vječnosti obasjana neopisivim svjetlom, zahvaljujući njezinim prvim riječima: „draga djeco“, oni nisu pred njom izgubljeni. Doživljavaju ono što i brojni biblijski svjedoci iznenadnog susreta s nebeskim glasnikom: strah i radost u isto vrijeme. Evanđelist kaže za žene nakon njihova susreta s anđelom na Isusovu grobu: *One, sa strahom i ujedno s velikom radošću, smjesta ostaviše grob te otrčaše da to jave njegovim učenicima* (Mt 28,8). Svoj prvi susret s Gospom Vicka opisuje gotovo istim riječima: „Bila sam strašno radosna ali i uplašena. Bilo me je stra, a bilo mi i drago“ (J. Bubalo, *Tisuću susreta s Gospom u Međugorju*, str. 17).

U uzvišenoj ženi obasjanoj neopisivim svjetlom vidioci prepoznaju ne samo Isusovu, nego i našu majku koja im omogućava da se osjećaju kao njezina djeca. Tako je među njima uspostavljena prisna komunikacija i oni

Snimio Tvrtko Bojić

će biti prvi slušatelji njezinih poruka i njihovi prenositelji. Obrćajući se tako prisno djeci vidiocima, Gospa nije izgubila ništa od svoje nebeske uzvišenosti, već je samo potvrdila da smo svi po vjeri Isusova braća i sestre i njezina duhovna djeca. Tako je to oslovljavanje i prije nego je Gospa izrekla ijednu konkretnu poruku samo po sebi snažna poruka ne samo vidiocima, nego i svima onima koji se žele u svemu tome prepoznati.

„Anđeli moji!“

Također je upadno i za mnoge neobično da je u prvim danima ukazanja Gospa djecu vidiocima nekoliko puta nazvala: „anđeli moji“, što također ima znakovitu biblijsku pozadinu. Anđeli, ti čisti duhovi, u Svetom pismu uvijek nastupaju u ulozi Božjih glasnika ili posrednika. Oni su drugima poslani u Božje ime. To značenje sadržano je već u njihovu imenu (hebr.: *malak* = poslanik; isto vrijedi i za grčku istoznačnicu *angelos*). U hrvatskome to nije prepoznatljivo, jer *anđeo* nije izvorno hrvatska riječ, već je to hrvatskom jeziku prilagođena grčka riječ *angelos*.

Ako Gospa vidiocima zove svojim anđelima, time nije izražena kategorija svetosti, već poslanja. Ako su nazvani anđelima, to nipošto ne znači da su oni drukčiji, svetiji od svojih vršnjaka, nego da su izabrani za neku zadaću. Gospa ih šalje u svoje ime. Kad su vidioci šesti dan, nakon što su proživjeli različite tortu-

Djeca nisu sposobna svoju vjeru kritički propitkivati pa nemaju nikakvih vjerskih sumnja, a kamoli da bi vjeru zaniijekala. Ona Boga i vjeru doživljavaju neposredno, bez opterećujućih predrasuda i vlastitih spoznajnih šablona koje često imaju odrasli.

re od policije u Čitluku i na psihijatriji u Mostaru, pomalo tjeskobno upitali Gospu hoće li oni sve to izdržati, Gospa im je odgovorila: „Oćete, anđeli moji. Ne bojte se! Vi ćete sve izdržati!“ (J. Bubalo, *Tisuću susreta s Gospom u Međugorju*, str. 42). Iz toga je jasno da je riječ o poslanju koje im je namijenjeno, a koje nailazi na nerazumijevanje i otpor.

Ta dva izraza: „draga djeco“ i „anđeli moji“ kojima Gospa oslovljava one koje je izabrala već su sami po sebi snažna poruka, duboko ukorijenjena u Bibliji. U prepoznatljivom biblijskom duhu Gospa još dodaje: „ne bojte se!“. To je u Bibliji čest izraz, kojim Bog jamči pomoć svima onima koje šalje u svoje ime.

Božji očinski odnos u Bibliji

U času kad se Gospa prvi put ukazala skupini djece iz Bijakovića i kad ih je oslovila se: „draga djeco“, to se još moglo uzeti i neposredno, kao uobičajeno obraćanje djeci, jer ona su u tom času još uvijek bila djeca. No budući da je Gospa to oslovljavanje zadržala u svim svojim kasnijim porukama do danas, treba u njemu gledati dublje značenje. A to nam značenje nudi Biblija, u kojoj dominira slika Boga kao oca koji se prema ljudima odnosi kao prema svojoj djeci. Iako je u Starom zavjetu snažno zastupljena slika pravednog i strogo Boga, već se polagano javlja slika dobrog Oca koji se smiluje i tješi svoj narod. U njegovu ime prorok govori: *Dojenčad ću njegovu na rukama nositi i milovati na koljenima. Kao što mati tješi sina, tako ću i ja vas utješiti* (Iz 66,13; usp. 49,13).

Bog, koji u Bibliji redovito ima muške odlike, tu poprima i ženske crte pa postaje i otac i majka svoga naroda. U njegovo ime psalmist poziva: *Dođite, djeco, i poslušajte me, učit ću vas strahu Gospodnjem* (Ps 34,12). Ako se Bog svome narodu obraća kao djeci, onda nije više posrijedi nikakav ropski strah pred njim, već strahopoštovanje pred uzvišenim i svetim Bogom koji se tako približio čovjeku. U tom duhu i mudri Sirah u Božje ime upućuje poziv svojim čitateljima: *Djeco, slušajte mene, oca svoga, i radite tako da se spasite* (Sir 3,1). Sliku o Bogu kao Ocu posebno je razvio Isus. Govoreći o uvjetima ulaska u kra-

ljevo Božje, Isus se obraća svojim slušateljima: *Djeco, kako je teško ući u kraljevstvo Božje* (Mk 10,24), da bi i izravno rekao: *Zaista, kažem vam, ako ponovno ne postanete kao mala djeca, sigurno ne ćete ući u kraljevstvo nebesko* (Mt 18,3).

„Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!“

Svi oni koji imaju poteškoću s time što Gospa vidiocima oslovljava s „draga djeco“, još veću poteškoću imaju s njezinim uobičajenim završetkom svake poruke: „Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!“ Oni ne mogu shvatiti kako Gospa može zahvaljivati tamo nekoj priprostoj djeci. A upravo u toj zahvali krije se snažan biblijski motiv koji mnogo govori. U Starom zavjetu često nailazimo na zahvaljivanje Bogu za njegova dobročinstva, a posebno je snažno izraženo u brojnim psalmima (Ps 66; 118; 124; 135).

Zahvaljivanje je snažno prisutno i u Isusovu životu, i to zahvaljivanje za djelo koje mu je Otac povjerio. Naočigled činjenice da su njegovu riječ prihvatili i za njim pošli jednostavni, priprosti i maleni, Isus se zanosno obraća Ocu zahvalnom molitvom: *Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima* (Mk 11,25). Njegova zahvala poprima najdublje značenje kad Isus, naočigled svoje neizbježne smrti, moli Oca da se proslavi po njemu, ali i da Otac proslavi njega (usp. Iv 17). A trajan izraz te zahvale sadržan je u slavlju njegove muke i smrti koju Crkva svaki dan prinosi kao *euharistiju* – zahvalnu žrtvu.

I Marija, potaknuta proročkom riječi svoje rodice Elizabete, zahvaljuje Bogu za svoje poslanje: *Veliča duša moja Gospodina; duh moj kliče od radosti u Bogu Spasitelju mome* (Lk 1,46s). U tom svjetlu treba gledati i smisao Gospina zahvaljivanja na kraju svake poruke. Ona kao Isusova majka, koja ima proročku ulogu u Crkvi, dolazi u službi Božjega plana sa svijetom, a ne kao privatna osoba. U brojnim porukama izravno govori o planu spasenja svijeta koji joj je Bog povjerio. A vidiocima upućuje zahvalu zato što su se odazvali da sudjeluju u ostvarenju toga plana.

Fra Slavko Barbarić

Riječ na akademiji u prigodi 20. obljetnice *Fonda fra Slavka Barbarića* za stipendiranje talentiranih studenata, 29. prosinca 2011. u Međugorju.

fra Svetozar Kraljević

U zajednici u kojoj smo živjeli, fra Slavko Barbarić bio je nekako drugačiji, različit od uobičajenog standarda po kojem zamišljamo čovjeka-fratra. No to što se razlikovao od ostalih nikada nije bilo u smjeru neke izdvojenosti i čudaštva, ili u smjeru stvaranja nekoga svoga svijeta iz kojega bi drugi oko njega bili isključeni.

Sve ono u čemu je bio drugačiji, uzimao je i otkidao od sebe i primao od Božje milosti. Uvijek je uzimao od sebe – od svoga vremena, od svoga odmora, od svoje noći, od svoga komfora, od svoje sigurnosti; od sigurnosti koju je mogao imati, od onoga što je mogao imati kao običan čovjek.

To otkidanje od sebe, na nemilosrdan način, išlo je do bola, čemu smo se mi oko njega tiho čudili i tiho divili. Ponekad smo znali reći: *To je fra Slavko, on je takav i tu se ništa ne može mijenjati.*

Život za druge

Preispunjen dnevni raspored koji si je nametnuo bilo je redovito stanje stvari. Njegov stil života nije imao nekih dnevnih iznenađenja. Sve je bilo redovito.

Kao što sunce grane svakoga jutra, on je svakoga jutra išao na jedno od brda. To je bio fra Slavko. Kako je to fizički bilo moguće – to nam nikako nije bilo jasno. Jednostavno – to je bilo tako.

Ako smo u kući imali gosta, ili ako je netko slavio imendan, onda smo se u večernje sate, kad završi program u crkvi, mi fratri znali sastati i družiti uz čašu vina i uz neki narezak. I fra Slavko je također uvijek bio nazočan na takvim okupljanjima. Više

od godinu dana prije smrti, na te naše susrete redovito je donosio bocu-dvije nekoga dobrog vina, da počasti braću. Bila je riječ o uistinu dobrom vinu iz šezdesetih godina koje je dobio od francuskih prijatelja. Kad je umro, u njegovoj su sobi ostale dvije boce toga vina.

Kad bi se svatko povukao na noćni počinak, fra Slavko je išao u svoju sobu i dugo, dugo do iza ponoći u njegovoj bi sobi gorjelo svjetlo. To je bilo vrijeme kad su nastale sve njegove knjige. Svakoga je dana nemilosrdno otkidao od noćnoga počinaka – od početka noći i od kraja noći.

Rekoh, jutra su mu bila namijenjena za pohod brdima. To je bilo njegovo vrijeme, rezervirano samo za njega. Na brdima nikada ni s kim nije razgovarao. Ljudi su ga susretali, htjeli ga nešto pitati, s njime razgovarati – no on je to vrijeme ostavljao za sebe. To je ono kao kad se Gospodin povukao u pustinju.

Po povratku s brda vraćao bi se u redoviti program crkve – na slavlje svete Mise. Dan je provodio u redovitim aktivnostima Župnoga ureda i Majčina sela. To znate, toliki su htjeli s njim razgovarati. Sate i sate ostajao je u razgovoru s ljudima koji su došli tražiti savjet ili duhovnu i svaku drugu pomoć.

Njegova je ljubav bilo Majčino selo, koje je trebalo svu skrb, posebno u početku. Trebalo je sve to organizacijski posložiti i brinuti se oko materijalnog i duhovnog dobra djece i svih onih koji su došli raditi i živjeti u Majčinu selu.

Nikada, ama baš nikada fra Slavko nije prigovarao ili izlagao pritisku bilo koga od nas fratara tražeći da ga u njegovu radnom

Kad bi se svatko povukao na noćni počinak, fra Slavko je išao u svoju sobu i dugo, dugo do iza ponoći u njegovoj bi sobi gorjelo svjetlo. To je bilo vrijeme kad su nastale sve njegove knjige. Svakoga je dana nemilosrdno otkidao od noćnoga počinaka – od početka noći i od kraja noći.

ritmu i njegovim poslovima pomažemo ili slijedimo. Ono što je organizirao bilo je njegovo i ništa nije tražio od drugih. Jedino je bio jako osjetljiv i znao je prigovoriti ako bi netko od fratara, po njegovu sudu, nekamo nepotrebno otišao a u crkvi nije bilo sveće-

nika za ispovijedanje. Tu je znao biti zahtjevan i u disciplini nemilosrdan.

Putnik

Njegovi pastoralni pohodi međugorskim molitvenim skupinama po čitavome svijetu bili su česti, a i sam je sudjelovao u nastanku mnogih molitvenih zajednica širom svijeta. Pratio ih je i pomagao u radu. Odlasci su bili maksimalno koncentrirani i nije bilo vremena za gubljenje. Tražio je od organizatora da vrijeme bude maksimalno iskorišteno i bez praznoga hoda, gubljenja vremena nije smjelo biti. U tim dugim putovanjima bilo je mjesta smijehu i zanimljivim pričama. Uvijek se radovao lijepoj šali na svoj račun ili na račun ljudi koji su s njim. U vrijeme tišine suputnici su redovito primjećivali kako u ruci prebire kronicu. Znao je kazati: *Ne smijem gubiti vrijeme.*

Na jednom putovanju fra Slavka sam susreo u Zagrebu. To je bilo njegovo posljednje putovanje. On je bio na polasku, a ja na povratku. Bio je umoran i iscrpljen. Učinio mi

Poslije večernje svete Mise nikada nije večerao s braćom. Uvijek je, svakoga dana i bez iznimke – ako je bio kod kuće – poslije Mise sam vodio cijeli večernji program. On ga je organizirao i beskrajno mu se i nesebično predavao. Poslije molitve navraćao je u kuhinju i ponešto bi pojeo. To je nazivao večerom.

se tako iscrpljen, kao da nije s ovoga svijeta. Nisam ga htio ometati, ali on me pozvao i pošli smo u aerodromski restoran i popili kavu. Nosio je neki novac, bilo je, čini mi se, sedam tisuća dolara. U to je vrijeme fra Slavko posredovao pomoć za Crkvu u Ukrajini. Novac mi je predao i ja sam ga odnio i predao svećeniku s kojim je imao ugovoren sastanak. Ispratio sam ga do izlaza prema zrakoplovu. Gledam, u svijet odlazi herce-

govački fratar i nosi poruku i važnu misiju.

Kad je umro, shvatio sam da je već tada bio krhak, umoran i iscrpljen. Tada nisam znao da se jednom prijatelju bio potužio da mu zdravlje nije najbolje i da su dogovorili odlazak k liječniku. Gospodin – vječni liječnik – prije bilo koga drugoga pozvao ga je k sebi.

Nije imao vremena za sebe

Nekoliko dana po povratku s puta došao je k meni u sobu i zamolio me da mu, ako imam, dam neke hlače koje bi mu odgovarale. Rekao je da ne uspijeva naći vremena kupiti odjeću. Trebale su mu hlače. Bio sam sretan što sam imao upravo onakve kakve mu odgovaraju. Hoću reći, živio je stalno otkidajući od sebe i nije uspijevao ispuniti ni svoje najnužnije osobne potrebe: odmoriti se, otići k liječniku, otići u kupnju.

Poslije večernje svete Mise nikada nije večerao s braćom. Uvijek je, svakoga dana i bez iznimke – ako je bio kod kuće – poslije Mise sam vodio cijeli večernji program. On ga je organizirao i beskrajno mu se i nesebično predavao. Poslije molitve navraćao je u kuhinju i ponešto bi pojeo. To je nazivao večerom. Jelu je posvećivao onoliko pozornosti, koliko je bilo potrebno da bi živio. Post i pokora bili su mu redovitiji nego objedi.

Smrt pod križem na Križevcu uklopila se u fra Slavkov način života.

U ozbiljne, teške i dramatične trenutke trudio se unijeti šalu, neku pozitivnu crtu i dozu optimizma. Zbog toga sam, trčeći uz Križevac do pete postaje pomazati ga, u sebi pomislio da će se nasmejati, mahnuti rukom i reći: *Ma hajde, kud si došao, nije ovo ništa.*

Toliko, ukoliko, o fra Slavku kakvog sam vidio. A kad sada govorim o njemu, zapravo želim govoriti o tome kakav bi čovjek, svaki čovjek, mogao biti. Studente je neizmerno volio i, koliko je mogao, trudio se pomoći im. Dobro je da prijatelji i oni koji su u programu Fonda znaju nešto o fra Slavku, kako bi i sami u svome srcu gajili istinske vrjednote.

Godišnje ukazanje Mirjani, 18. ožujka 1998. godine

Četiri kušnje na putu do Isusa

Isus zatim ode odande i povuče se u krajeve tirske i sidonske. I gle: žena neka, Kanaanka iz onih krajeva, iziđe vičući: „Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kći mi je teško opsjednuta!“ Ali on joj ne uzvraća ni riječi. Pristupe mu na to učenici te ga moljahu: „Udovolji joj jer više za nama.“ On odgovori: „Poslan sam samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova.“ Ali ona priđe, pokloni mu se ničice i kaže: „Pomozi mi!“ On odgovori: „Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima.“ A ona će: „Da, Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara!“ Tada joj Isus reče: „O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš.“ I ozdravi joj kći toga časa (Mt 15,21; Mk 7,24-30).

don Damir Stojić, sdb

Bog je u sve nas ugradio čežnju koja nas potiče da idemo k Njemu. Ta je čežnja sposobna prijeći najveće udaljenosti, zaobići najteže prepreke, proći najveće kušnje. Čežnja koja nikad ne prestaje tražiti Boga upisana je u našim srcima. Ta čežnja viče i onda kad čovjek nema snage govoriti, kliče i kad je čovjek na koljenima. Bog je s nama, i ako ustrajemo, On će učiniti da ozdravimo, koliko god bile duboke naše rane. Žena Kanaanka iz Evanđelja podsjeća me na sve nas. Ona je tražila Isusa, ona je došla k Njemu iako ne pripada židovskom narodu. Ona želi prizvati Isusa u svoju životnu stvarnost. Ona nam daje primjer istinskog traženja i čvrste vjere, a povrh svega ustrajnosti, na koju bih htio podrobnije ukazati. Mislim da se svatko od nas može prepoznati u njezinim poteškoćama. Isus je uslišava nakon što je prošla kroz četiri kušnje. Duboko sam uvjeren da jednake kušnje susreću svi koji traže Isusa, jer je riječ Božja živa i danas.

Prva kušnja: biti isključen

Prva kušnja jest osjetiti da ste isključeni. Kanaanka nije smjela ni prići k Isusu, jer je u onim vremenima bila autsajder. Nije pripadala izabranom narodu, bila je isključena. Ima ljudi koji su se obratili, ali imaju tešku prošlost punu grijeha. Ima ih koji možda imaju osjećaj manje vrijednosti zbog svoje prošlosti. Ima ih koji su možda imali loše roditelje koji ih uopće nisu odgajali, koji su ih ponižavali, vrijeđali. Ima ih koji su možda doživjeli neku traumu pa se osjećaju isključenima. Treba prebroditi tu kušnju: Isus

Krist je za sve. Na koji god rub vas netko gurnuo, ne dajte da vam uguše tu čežnju za Bogom. Neka ona viče iz vas, neka vapi za Bogom unatoč svemu i On će doći. Zovite Isusa i On će doći.

Druga kušnja: Božja šutnja

Druga je kušnja vrlo teška. To je Božja šutnja. Uvjeren sam da smo svi kroz nju prošli. Vapiš Isusu, moliš Ga, a On šuti. Ne znam zašto Bog nekad šuti, ali sam uvjeren da se u toj Božjoj šutnji skriva kušnja koja može učvrstiti našu vjeru. Zato ne prestajte moliti kad Bog šuti. Budite ustrajni. Kanaanka je bila ustrajna. Ustrajte u molitvi i kad ne čujete Boga. Naša sveta Katolička Crkva ima tako bogatu molitvenu baštinu! Prošle je godine papa Benedikt napisao jedno pismo bogoslovima, i nadam se da su ga svi bogoslovi pročitali, ali to pismo sadrži nešto što se odnosi na sve nas. Papa kaže bogoslovima: nemojte zanemariti pučke pobožnosti, nemojte misliti da je to ispod vaše razine. Kad sam bio dječak i gledao kako moja baka kleči na golim koljenima i kruži oko kipa Blažene Djevice Marije, mislio sam da je ona primitivna; ali tek sada uviđam da je ona imala duboku vjeru, da je njezina vjera bila pročišćena, i da je Bog uslišavao njezine molitve. Ne trebam nabrajati sve bogatstvo koje imamo: časoslov, krunica, devetnice, litanije, pobožnost Krvi Kristovoj, pobožnost Duhu Svetomu, Majci Božjoj, svecima... Uronite u to bogatstvo. Također predlažem osobnu i zajedničku molitvu. Nemojte misliti da jedno može bez drugoga. Osobna molitva obo-

gačuje zajedničku molitvu. Isus, kad je učio svoje učenike moliti, nije rekao: Oče moj..., kruh moj..., nego: Oče naš..., kruh naš.... Isus je pretpostavio da ćemo moliti zajedno. Osobna molitva treba biti molitva srcem, o tome se toliko govori u Međugorju. Kličite Isusu, Isus je živ, Isus iscjeljuje. Zato klečite pred Presvetim i molite se Isusu.

Kanaanka dolazi u ime svoje kćeri. To je zagovorna molitva koju će Isus na kraju uslišati. Kći nije prisutna. Pitanje je zna li ona uopće da njezina majka moli za nju. Zagovorna molitva je moćna. Ja imam jedno duboko iskustvo zagovorne molitve. Moji su roditelji iz ovih krajeva, iz jednoga sela udaljenog nekoliko kilometara od Međugorja, ali su trbuhom za kruhom morali otići u Kanadu. Tamo nas ima dvadeset šestero unučadi, od jedne bake. Prije dvadesetak godina moja je baka došla iz Hercegovine u Toronto čuvati nas. Sve mi je ovo ona ispričala. Kad je vidjela toliko unučadi, zavapila je: Gospodine, hoćeš li jednoga pozvati u svećenike? Kako nas je čuvala, nije molila općenito da jedan bude svećenik nego je mene izabrala, ali mi to nije rekla. Imao sam osam godina. Postila je o kruhu i vodi svakog utorka da ja – ne jedan od unuka, nego baš ja – budem svećenik. To mi je rekla godinu dana prije moje Mlade Mise. Toliko je poštovala moju slobodu, da nije htjela utjecati na mene. Njezinu molitvu, njezin zagovor Bog je uslišao. Sretan sam što je moja baka zagovarala za mene i što me prikazala Isusu da budem svećenik. Pokoj joj duši, ona sada moli za mene u nebu. Zato nemojte zaboraviti zagovornu

molitvu. U Prvoj Ivanovoj poslanici kaže se da možemo izmoliti oprostjenje lakih grijeha za ljubljene osobe. Koja moć! Teških ne, ali lakih da. Braćo i sestre, molitva je snažna. Usput rečeno, poslije sam pitao baku zašto je mene izabrala. Rekla je: „Nisi bio ni najbolji, ni najgori“.

Treća kušnja: loš primjer članova Crkve

Treća je kušnja jako teška. S jedne strane Kanaanka zagovara za kćer, a s druge strane interveniraju apostoli, ali nemaju čiste nakane. „Udovolji joj jer više za nama“, „Usliši je jer nam smeta, idemo dalje!“ To je sablazan! Treća je kušnja vrlo teška: nerazumijevanje od strane vjernika-katolika, nerazumijevanje od strane članova Crkve. Vi koji imate čežnju za Bogom, za Isusom Kristom, za Crkvom, ako ste slučajno naišli na loš primjer kod katolika, kod vjeroučitelja, kod redovnika, kod redovnica, kod svećenika, oprostite, ustrajte i molite se za njihovo obraćenje. Nemojte se dati smesti. Ja sam, Bogu hvala, imao divne primjere u svećenicima i časnim sestrama. Želim ovdje javno pohvaliti hercegovačke fratre i sestre koji su radili u mojoj župi, u hrvatskoj misiji u Kanadi. Imao sam divne primjere fratara svećenika. Ne dajte se smesti, jer su kušnje danas velike. Vidimo da i mediji uporno napadaju Crkvu. S jedne strane mi je drago, jer to znači da naša Crkva nešto dobro radi, ali kad se doista dogodi sablazan – ustrajte kao ova Kanaanka koja nije marila za loše nakane apostola. Danas me zaustavi jedan starac iz Irske i reče: „Mo-

lite se za našu Crkvu u Irskoj“. Irci danas proživljavaju možda najveću kušnju u svojoj povijesti zbog skandala u Crkvi, ali nema Irske bez katoličanstva! Još nešto: Isus ne napušta svoje apostole, iako su ga toliko puta razočarali. On ih je izabrao i ustrajao je s njima do kraja. Noć prije nego što je umro, oni su ga napustili, Juda ga je izdao, Petar ga je zatajio. Ako je Isus ustrajao uz tu skupinu koja je bila tako slaba, onda i mi svi zajedno moramo ustrajati uz Katoličku Crkvu, zato što ju je Isus Krist ustanovio. Isus Krist je njih izabrao, Isus Krist ih je postavio, i rekao je da vrata paklena ne će nadvladati. Zato ustrajte uz Katoličku Crkvu.

Kad sam jednom putovao iz Zagreba za Toronto, preko Frankfurta, u stanci između letova ušao sam u kapelicu u frankfurtskoj zračnoj luci. Trebala je početi Misa. Tada sam iskusio što je Katolička Crkva: crnac iz Afrike predvodi Misu na njemačkom jeziku, tamo sam bio i ja, Hrvat iz Kanade, neki Maltežanin, neki Kinez, a kad je svećenik rekao „Gospodin s vama“, svatko je od nas znao odgovoriti na svom jeziku „I s duhom tvojim!“ Ja sam znao što govori Kinez, Afrikanac, Nijemac, zato što je to Katolička Crkva, koju je ustanovio Isus Krist. Čuvajmo to i ustrajmo uz to.

Četvrta kušnja: društvene predrasude

Četvrta je kušnja Isusova izjava, strašna za nas suvremene slušatelje: „Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima“. Je li moguće da je Isus tako nešto rekao? Njegove nam riječi djeluju grubo i nemilosrdno, odbijajuće, ali treba pogledati izbliza njihov smisao, i u

širem kontekstu, da ih bolje razumijemo. Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima – to je tipična izreka koju su koristili Isusovi sunarodnjaci onoga doba u odnosu na pogane. U židovskoj predaji postoji jedna slična priča o kralju koji je pripremio večeru za svoju djecu. Kad se djeca najedu, kralj daje kosti psima, ali kad su djeca neposlušna, kralj daje psima cijelu večeru. Priča dalje kaže da Bog isto čini s Izraelcima, koji su njegova djeca, a psi predstavljaju pogane. Drugim riječima, ženu koja mu dolazi ususret Isus suočava s jednim općedruštvenim stavom, i na kušnju stavlja ne samo ženu, nego i taj stav. Žena odgovara: „Da, Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara!“ Vjera Kanaanke toliko je jaka, da ona uspijeva nadići i srušiti duboko uvriježene društvene predrasude. Ona ne bježi od uvjreda, ne pokušava uvjeriti u suprotno, ne pokušava promijeniti sliku o sebi, naprotiv: ona to prihvaća, i to postaje sredstvo njezina uzvišenja. Iako nema mjesto za stolom, ona je uvjerena da su i mrvice Božjeg milosrđa dovoljne da bismo živjeli. Ona tako postaje prototip pravoga Kristova učenika, koji se ponizuje da bi bio uzvišen. Braćo i sestre, riječ je o krivoj slici Božjoj. Kanaanka ustrajava do kraja i mijenja krivu sliku Božju: dovoljna je mrvica Božjeg milosrđa. Sada mislim na katolike koji su manjina u svojim zemljama: budite sol zemlje i svjetlo svijeta, jer dovoljna je mrvica Božjeg milosrđa da bi se čovjek spasio. Ne vjerujte onima koji govore da je Bog samo sudac, da je nemilosrdan, da Crkvi pripadaju samo izabrani. Ne vjerujte im. Bog, čije je milosrđe neizmjereno, računa na vaš odgovor.

Ništa nas ne može rastaviti od ljubavi Božje

Ovo je Evanđelje o ustrajnosti i čežnji za Bogom, ovo je Evanđelje o svima nama, jer svi imamo čežnju. Papa Benedikt više je puta istaknuo: Vjerujem da u vašoj čežnji leži nada i budućnost. Nemojte dopustiti da se išta ispriječi između vas i Isusa Krista. Pavao je napisao Rimljanima da nas ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor ne će moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem. Zato ustrajte u molitvi, ustrajte u dobru, ustrajte uz Crkvu. U svemu tome, neka vam primjer bude jedna druga žena: ona koja je izrasla kao ljiljan u srcu svoga naroda, puna čežnje za Bogom. I ona se suočava s kušnjom. „Kako će to biti?“ Golema kušnja. Na to pitanje odgovor je molitva: neka mi bude po tvojoj riječi. Zagovor nebeske Majke neka vas prati na vašem putu do Boga.

Međugorje – mjesto susreta s Bogom u molitvi (XII.)

Otpusti nam duge naše kao što i mi otpuštamo dužnicima svojim

Praštanje je najsigurniji put u nebo. Isus je na to upozorio: „Ne sudite i ne ćete biti suđeni. Ne osuđujte i ne ćete biti osuđeni!” (Lk 6,37). Onoga trenutka kada smo oprostili, Božja je milost sišla u naše srce. Tada je naša molitva istinski razgovor s Bogom.

fra Petar Ljubičić

Otpusti nam duge naše kao što i mi otpuštamo dužnicima svojim, vrlo je bitna molba. Veliko je djelo moliti za oprostjenje i praštati. Tko nije svjestan svoga grijeha, ne zna moliti za oprostjenje, a nije sposoban ni praštati. I obrnuto, tko nije naučio opraštati, ne zna moliti za oprostjenje. Zajedno idu opraštanje i traženje oprostjenja; moliti da nam se oprostite dugovi i drugima praštati dugove.

Grijeh je izvor svakoga zla i patnje

Grijeh je najveće zlo ovoga svijeta. On je izvor svakoga zla i svake patnje. Grijeh je prekidanje komunikacije s Bogom. Grijeh je vrijeđanje Boga, nanošenje štete njegovu imenu, njegovoj slavi, ali i njegovu stvorenju.

“Grijeh nagrđuje čovjeka. Grijeh zapravo najviše zla nanosi čovjeku samom. Budući da čovjek ima sve od Boga, grijehom se nagrđuje Božje djelo i nanosi šteta Božjem daru i Božjem djelu. Nepravda i uvrjeda nanosena Bogu izaziva Božju srdžbu i traži kaznu. Čovjek bi morao popraviti uvrjedu i štetu. Taj put je za čovjeka nepremostiv. Uvrjeda je prevelika jer je povrijeđen apsolutni, bezgranični Bog. Stoga ni kazna nema mjere. Čovjek ne može čekati kaznu, nego mora žurno moliti oprostjenje. Praštanje i prihvaćanje Božjega praštanja za uvrjede koje smo mu nanijeli i grijeha koje smo počinili jedini je put koji je čovjeku prohodan i moguć” (Tomislav Ivančić, *A vi ovako molite*, str. 123-124).

Čovjek dobiva oprostjenje ako žali zbog grijeha i ako to otvoreno kaže Bogu, priznajući grijeh i moleći ga da mu oprost i otpusti njegove dugove. Ako smo nekoga povrijedili, onda je jedini način da pođemo k njemu i zamolimo ga da nam oprost i tako se s njim izmirimo.

Svi grijesimo jer smo slabi i grješni. Tek ako smo postali svjesni svoga grijeha, pozvani smo da se slobodno i čvrsto odlučimo ili barem žarko zaželimo ne grijesiti više. To znači odlučno se boriti protiv grije-

ha. Reći ne grijehu! Čvrsto odlučiti: ne želim više grijesiti. S tom čvrstom odlukom dolazimo pred Boga, koji nas, kao milosrdni Otac, čeka. Otac nas voli i raduje se što ga tražimo i molimo za oprostjenje i snagu. On nam rado daruje milost da naša odluka – više ne grijesiti – postane stvarnost. Kada god grijeh priznajemo i kajemo se, ispovjedamo ga u sakramentu ispovijedi i odlučujemo više ne grijesiti, Bog nam oprašta grijeha i u miru smo s njim.

Isus Krist za nas je pobijedio grijeh

Ne zaboravimo: “Isus Krist je na sebe uzeo našu krivnju, naše grijeha i slabosti, sve ih na križ pribio i zajedno sa svojim tijelom pokopao u grob. Zato sv. Pavao kaže: Smatraj se mrtvima grijehu, a živima Bogu (usp. Rim 6,11). Naši grijesi su u Isusovu grobu. A mi smo s njime uskrsli na novi život. Važno je da novi život neprestano prihvaćamo, da se neprestano peremo u Isusovoj Krvi, da uzimamo opravdanje koje nam je križem i uskrsnućem donio i novi prilazimo Bogu i ljudima” (Tomislav Ivančić, str. 125-126).

Isus Krist je za nas pobijedio grijeh. On nas opravdava, oprašta nam grijeha i vraća nam milost. Ako priznajemo svoje grijeha i odlučujemo se protiv njih, Isusova snaga ulazi u nas i njegovo otkupljenje prelazi na nas i čini nas novim ljudima. I još nešto vrlo bitno: Isus nam oprašta i sve dugove. Budući da smo svojim grijesima nanijeli štetu drugima, prirodi i Bogu, dužni smo Bogu. Isus

Čovjek je najveći, najbogatiji, najslobodniji i najradosniji, Bogu najdraži, najbliži i najslučniji kada prašta, voli i dariva se!

popravlja štetu koju smo učinili i tako nas otkupljuje. Ocu nebeskomu plaća naše dugove. Isus to za nas rado čini jer nas voli. Raduje se što nam može opraštati jer je došao na svijet da dadne život za nas i da nas oslobodi grijeha i smrti. Zato je Isus naš najveći dobročinitelj i Spasitelj.

Stoga uvijek žarko molimo: “Otpusti nam duge naše kao što i mi otpuštamo dužnicima našim.” I ovdje molimo uime čovječanstva. Dok ovo molimo, uvijek mislimo na sve ljude koje smo u životu susreli, na sve koji su nas povrijedili, i na samoga Boga. Mislimo i na one koji se nikada ne kaju i ne mole ova-

ko. Pogotovo mislimo na one koji se upravo sada nalaze u smrtnome času i nikada se ne će pokajati. U meni i po meni oni mole Boga da im oprost. Tako svaki vjernik kao član Crkve moli za čovječanstvo.

Samo ako oprostim drugom, i ja mogu dobiti oprostjenje

Roditelji koji znaju svoju djecu moliti za oprostjenje najbolje ih odgajaju i osposobljavaju da se mijenjaju i rastu u dobroti i Božjoj blizini. Ništa nas ne može razveseliti kao čovjek koji, ako nas je povrijedio, dođe moliti da mu oprostimo. To mami suze i produbljuje prijateljstvo. Što više praštamo, to više rastemo u ljubavi. Moliti Boga da nam otpusti dugove, znači rasti u ljubavi. Tako sve više vjerujemo da nas Bog ljubi i da nam prašta, a tako raste naša ljubav prema njemu i prema ljudima (usp. Tomislav Ivančić, isto).

Nikada ne smijemo zaboraviti: Samo ako drugima oprostim, mogu dobiti oprostjenje. “Nemoguće je dobiti oprostjenje od drugoga ako sami ne praštamo. Čovjek koji ne želi otpustiti dugove drugom čovjeku mrzi. Praštanje je uvjet za ljubav. Tko ne prašta, ne ljubi; u mraku je, u mržnji. A Bog je ljubav. Zato se bez praštanja ne može primiti Božje oprostjenje” (Tomislav Ivančić, isto).

Nepraštanje nas odvodi u smrt. Stoga ne razgovarati s drugima, ne praštati, gajiti jal i osvetu znači ubijati sebe, a ne protivnika. Uništiti neprijateljstvo može se samo tako da oprostimo i da ljubimo. Isus je jasno rekao: “Ljubite svoje neprijatelje! Dobro činite onima koji vas mrze; blagoslivljajte one koji vas proklinju! Molite za one koji vas zlostavljaju!” (Lk 6,27-28). Ako nekomu opraštamo, spašavamo sebe i osobu kojoj opraštamo. Time uništavamo grijeh i zlo. Ne zaboravimo da smo Bogu najslučniji ako od srca opraštamo. Tada smo njegova djeca. Mora se priznati da nije lako opraštati, pogotovo ako nam je netko nanio veliku bol. Sigurno je velika rana i bol u našem srcu. Ako Gospodina zamolimo za pomoć, on će nam je darovati. Odlučimo s Božjom pomoći pružiti ruku onomu tko nas je uvrijedio i recimo iskreno da mu sve opraštamo. Isus će tako izliječiti sve rane koje su nam drugi nanijeli, a isto tako i njihove. Praštanje je najsigurniji put u nebo. Isus je na to upozorio: “Ne sudite i ne ćete biti suđeni. Ne osuđujte i ne ćete biti osuđeni. Opraštajte, pa će i vama biti oprašteno!” (Lk 6,37). Onoga trenutka kada smo oprostili, Božja je milost sišla u naše srce. Drugim riječima: Božje kraljevstvo, Božja volja i briga za nas. Tada je naša molitva istinski razgovor s Bogom. Moliti zaziv “otpuusti nam duge naše kao što i mi otpuštamo dužnicima našim” postaje osnovni uvjet za pravu molitvu.

Nepraštanje nas odvodi u smrt. Stoga ne razgovarati s drugima, ne praštati, gajiti jal i osvetu znači ubijati sebe, a ne protivnika. Uništiti neprijateljstvo može se samo tako da oprostimo i da ljubimo.

U Međugorju sam našla mir

Na ulici je bila mlada žena koju je ustrijelio tobože duševno bolestan čovjek. Metak joj se zabio u kralježnicu, bila je teško ozlijeđena. Od vrata pa do nogu bila je nepokretna. Čim je doznala za Gospina ukazanja u Međugorju, u njoj se probudila nada da će ozdraviti kad posjeti to mjesto. No Mirjana u Međugorju nije tjelesno ozdravila, ali je na tom milosnom mjestu doživjela mir koji do tada nije imala i dobila dar opraštanja.

Mirjana je u Međugorju spoznala da se treba odrediti droge i alkohola kako bi se mogla približiti Bogu i Mariji. Shvatila je da živi u praznini i tami koja u njoj proizvodi samo nemir. Posve joj je bilo jasno da mir nije ovisan o tjelesnom ozdravljenju, već da postaje stvaran samo kroz jedno *da* dragom Bogu.

Danas ona nosi duboki mir u svom srcu i sretna je kad svoje patnje i boli može prikazati Bogu, a moli i za braću i sestre koji lutaju: „Prikazujem svoje patnje kako bi moji prijatelji ozdravili od bezbožnosti te iskusili radost upoznavanja Isusa Krista. U tome nalazim najveći mir.” (Klaus Ziegler, *Der sichere Weg zum Weltfrieden*)

Blagoslovljena voda liječi opaku bolest

Starija je gospođa K. bolovala od zloćudnoga tumora. Liječnici se nisu usudili operirati je zbog slaba srca i loša krvnog tlaka. Njezina je kći uzela blagoslovljene vode iz Međugorja i njome navlažila tumor. Usrdno je molila mažući bolesnicu blagoslovljenom međugorskom vodom, a onda se crni melanom skupio u malu crnu točkicu. Žuto-siva zloćudna izraslina potpuno je nestala. Kći je nekoliko godina kasnije potvrdila da je majka u međuvremenu umrla zbog svoje dobi, ali je ozdravljenje potrajalo sve do smrti.

Snimila Lidija Paris

Fra Remigio Buselli

Buselli autoritetom vrsna teologa zagovara dogmu, a širem čitateljstvu daruje jasna promišljanja i konkretne upute glede štovanja Marije, Majke Božje, najtješnje pridružene djelu spasenja svoga Sina. Marija nije anđeo, nego najodličniji plod otkupljenja. U nju je Crkva zagledana sa svom svojom nadom.

fra Miljenko Šteko

Fra Remigio Buselli (1827. – 1889.) bio je profesor filozofije u Firenci i Sieni, franjevački kustos, poglavar kustodije u Svetoj Zemlji te, na poslijetku, generalni definitor franjevačkoga reda u Rimu.

Dogmatski izričaj Crkve

Pisao je mnogo i raznovrsno. U mariološkom obzoru obrađuje teme od Bezgrješnoga začeca, preko životnih boli i radosti Blažene Djevice Marije, pa do proslave u nebu. Radi protestantskih teza koje su napadale katolicizam i osobito marijansku pobožnost, napisao je više apologetskih djela (*Odgovori dvojici protestantskih pastora; Protestantizam i Latinska Vulgata; Papa ili Biblija? Katoličko pismo narodu Livorna* itd.). No, glede marioloških tema, ipak je njegovo najznačajnije djelo *Djevica Marija živuća u tijelu i duši u nebu*. Bio je to početak teološko-povijesno-kritičkoga pisanja koje će, na kraju, dovesti i do definiranja dogme o Marijinu uznesenju tijelom i dušom na nebo. Ovo djelo, napisano 1863. godine, dobit će osobit prizvuk odobravanja koncilskih otaca na Prvome vatikanskom saboru. Ovdje valja spomenuti da je upravo Prvi vatikanski sabor i pojmovno odredio definiranje dogme kao takve, a ona je od Boga neposredno objavljena istina, koju crkveno učiteljstvo jasno i konačno predlaže kao predmet vjere. U najširem shvaćanju riječi *dogma* može se misliti i na cjelokupnost vjerskih istina koje Crkva općenito naučava i vjeruje, a da i nisu izreče-

ne uobičajenim svečanim izričajem. No, sve do devetnaestoga stoljeća Crkva je, uobičajeno, dogmom proglašavala određenu istinu objave kad bi ona bila ugrožena krivovjerenjem i napadom. Neke temeljne istine Svetoga pisma nikada nisu došle u takvu opasnost pa stoga Crkva, odnosno Učiteljstvo, nije ni imala potrebu definirati, odnosno to službeno izreći kao članak svoga vjerovanja, proglasiti ih dogmom.

Fra Remigio će ovdje tražiti dogmatski izričaj Crkve u uvodnome dijelu navodeći kako su ga općenito na ovo pisanje nagnali prijepori s protestantskim teolozima koji se ne libe umanjiti i ocrniti Marijinu nebesku slavu. Upravo stoga, oni koji njeguju pobožnost prema Gospi moraju braniti njezinu slavu – fra Remigijeva je teza. Osim toga, on promišlja, polazeći od već proglašene dogme o Bezgrješnome začecu, kako treba dovršiti započeto, tj. dogmatskim žigom proglasiti vjerovanje Crkve o Marijinoj slavi u nebesima. Bez toga, smatra fra Remigio, kao da nešto nedostaje u cjelovitosti Marijina misterija u povijesti spasenja. (usp. *Ver. Maria*, str. 8).

Marija – najodličniji plod otkupljenja

Kako ne bi sve ostalo na poticaju, sam se laća istraživačkoga rada i proučava biblijske tekstove, osobito Evanđelja, crkvene dokumente, naučavanja teologa, spise svetaca te liturgiju koja nije plod ljudskoga nastojanja, nego ponajprije djelovanje otkupljenja, koje je Bog izvršio u Isusu Kristu po Duhu Svetomu. Bu-

Marija koja je začeta bez izvornoga grijeha, nije ni mogla umrijeti radi onoga što obilježava čovjeka grješnika. Zato je Marijino preminuće posljedica općeljudskoga prirodnog zakona stvorenja kojim odlazi s ovoga svijeta.

Buselli će svoje pisanje završiti u dubokom uvjerenju i ispovijedi vjere da je Marija na osobit način sjedinjena s Kristom, i to od trenutka začeca do smrti, i da sada uživa u proslavljenom tijelu i duši, sjedinjena u slavi s uskrsnim i proslavljenim Gospodinom.

dući da ova promišljanja sežu još od kraja IV. stoljeća, imao je pune ruke posla. Naime, Efrem, sirijski crkveni otac, naučava kako Marijino tijelo nakon smrti nije bilo podložno raspadanju. Sveti Epifanije govori o Marijinu *apsolutno čudesnom svršetku*. Timotej iz Jeruzalema uopće ne spominje usnuće niti preminuće, nego drži da ju je Krist, uzašavši na nebo, uzeo k sebi. I apokrifni spis *Transitus Mariae - Marijin prijelaz* vrlo detaljno opisuje Marijinu izuzetost od smrti i upravo će taj spis u sljedećim stoljećima potaknuti govor o Marijinu uznesenju. Nastaje tako i liturgijski spomen Prijelaza Marijina. Od VII. do X. stoljeća postoje brojna svjedočanstva crkvenih pisaca o tjelesnom uznesenju Marijinu nakon njezine smrti i uskrsnuća. U Rimu se od VIII. stoljeća slavi blagdan Usnuća Marijina. Potom dolazi naziv Uznesenje Marijino, šireći proslavu u Francusku i Englesku. I ovdje, zapravo, nastaje poteškoća teološkoga govora i objašnjenja uskrsnuća Marijina tijela. Trebalo je nanovo i doktrinarno sve izreći budući da ne postoji svetopisamsko i otačko svjedočanstvo. Buselliju je u to vrijeme poznat i tzv. *teološki model* Johanna Evangeliste Kuhna (1806. – 1857.), pripadnika glasovite katoličke Tübinške škole devetnaestoga stoljeća. Kuhn se u svom pisanju obračunao s nepovijesnim protestantskim bibliцизмом koji se držao doslovnoga smisla Svetoga pisma, ne prihvaćajući tako nikakav razvoj u odnosu na formulacije i izričaje. Nadalje, borio se i protiv Hegelovih teorija, odnosno prosvjetiteljskoga racionalizma i idealizma koji su smatrali kako se kršćanski nauk mogao razviti ne samo s obzirom na svoje formulacije nego i s obzirom na svoj sadržaj. Kuhn primjenjuje metafizičku shemu mogućnosti, nužnosti i činjeničnosti u razvoju dogmatskih izričaja.

Uzimajući sve u obzir, Buselli autoritetom vrsna teologa zagovara dogmu, a širem čitateljstvu daruje jasna promišljanja i konkretne upute glede štovanja Marije, Majke Božje, najtješnje pridružene djelu spasenja svoga Sina. Marija nije anđeo, nego najodličniji plod otkupljenja. U nju je Crkva zagledana sa svom svojom nadom. Njezina ljudska

smrt čini je tako blizom nama ljudima, Adamovu potomstvu, a u isto vrijeme savršeno sjedinjuje sa Sinom (usp. *Ver. Maria*, str. 24). Buselli upravo ovdje daje bitna teološka razlikovanja. Iako u mnogih autora njegova doba nalazimo uporabu riječi usnuće, Buselli govori jedino o smrti, ali uvodi pojmovnu razlikovnost. Naime, veli on, treba razlikovati višeznačnost u smrti: jednu kao posljedicu ljudske naravi, drugu kao posljedicu grijeha. Marija koja je začeta bez izvornoga grijeha, nije ni mogla umrijeti radi onoga što obilježava čovjeka grješnika. Zato je Marijino preminuće posljedica općeljudskoga prirodnog zakona stvorenja kojim odlazi s ovoga svijeta (usp. *Ver. Maria*, str. 24). Usporedbe radi, dobro je prisjetiti se kako se u Istočnoj Crkvi rabi nazivlje *Usnuće Bogorodice - Koimesites Theotoku*, kako bi se istaknulo da Marijin prijelaz s ovozemaljskoga života u vječnost nije činjenica smrti kao posljedice grijeha.

Darovana povijest spasenja

Buselli će svoje pisanje završiti u dubokom uvjerenju i ispovijedi vjere da je Marija na osobit način sjedinjena s Kristom, i to od trenutka začeca do smrti, i da sada uživa u proslavljenom tijelu i duši, sjedinjena u slavi s uskrsnim i proslavljenim Gospodinom.

Busellijevo pisanje osobito plodno tlo nalazi u velikome *Pokretu za Uznesenu* – assunzionisti, koje je podupirala španjolska kraljica Izabela II. Uz širenje pobožnosti katolička teologija, sa svoje strane, promišlja o novome dogmatskome putu razvoja dogme, „putu objektivnoga cjelovitog shvaćanja“, koji kroz cjelinu povijesnoga življenja pogled usmjerava na darovanu povijest spasenja. Kasnije ćemo u dogmatskoj definiciji vidjeti da subjekt uznesenja nije stavljen ni na dušu ni na tijelo nego na osobu Marije kao Bogorodice, prečiste Djevice. Dakle, srž je stavljena na istinu vjere da je Djevica Marija, završivši put zemaljskoga života i pobjeđivši smrt, bila tijelom i dušom uznesena u nebesku slavu. Među tekstovima pripreme značajno mjesto pripada neumornom istražitelju, velikom zagovorniku i pobožnu fra-njevcu fra Remigiju Buselliju iz Ruosina.

▶ nastavak sa 7. str.

Onda nas Bog preko proroka Izaije tješiti: „Ne boj se, ne ćeš se postidjeti; ne srami se, ne ćeš se crvenjeti... Jer suprug ti je tvoj Stvoritelj, ime mu je Jahve nad Vojskama; tvoj je Otkupitelj Svetac Izraelov, Bog zemlje svekolike on se zove... Za kratak trenutak ostavih tebe, al' u sućuti velikoj opet ću te prigrliti. U provali srdžbe sakrih načas od tebe lice svoje, al' u ljubavi vječnoj smilovah se tebi govori Jahve Bog, tvoj Otkupitelj“ (Iz 54,4-5). Bog nas preko proroka tješiti, ulijeva nam pouzdanje, nadu u bolje sutra, u sretni ishod naše zemaljske borbe. Ne boj se, jer ti ne ćeš propasti!

Zar tako jeftino želimo postići spas u Bogu? Smijemo li tako jednostavno reći: Bog će se smilovati, bit će opet sve dobro. Smijemo li tako govoriti? Jer, Bog sve vidi, a mi ljudi vidimo samo djelomice. A, što smo vidjeli i čuli, brzo zaboravljamo. Već smo zaboravili Fukušimu, već smo zaboravili rat u Libiji i Egiptu, a pogotovo onaj u Hrvatskoj devedesetih godina prošloga stoljeća.

Gospode, ti znaš koliko te ljudi traži, koliko ljudi čezne za tobom, koliko njih teži za mirom! I što ti preostaje drugo nego da plačeš nad svijetom (usp. Jer 14,17). Održi nas, Gospode, i učvrsti nas u nadi. Održi nas u svojoj budućnosti. Živimo u ovom svijetu. Ne možemo iz nje-ga pobjeći. Znamo: ti si nam to rekao: „To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!“ (Iv 16,33).

Tvoj Sin Isus Krist postao je čovjekom, poslušao tebi do smrti, smrti na križu. Strašni su ga ljudi ubili, ljubavi se izrugali, nogama milosrđe pogazili. Život na križ pribili. Svjesni smo, Gospode, svoje nevolje, nevolje ovog svijeta. I mi vjernici imamo u tome udjela. Mi smo sa svijetom povezani. Međutim, ti si gospodar budućnosti, one budućnosti s onu stranu smrti.

Zaključna molitva

O Marijo, Majko Božanska, kraljice anđela, posrednice svih milosti, izmoli nam svete svećenike, svete očeve i majke. Bezgrješna Djevice i Božanska Majko, izmoli svim trudnicama milost, da već u svome majčinskom krilu svoju djecu posvete Svemogućem Bogu. Izmoli zdravlje bolesnima a umirućima milost sretne smrti. O Marijo, pomoćnice kršćana, utocište grješnika, kraljice duša u čistilištu, smiluj se svima onima koji lutaju na putu vjere ili su od nje otpali i izmoli dušama u čistilištu skoro izbavljenje. Amen.

Ivan Dragičević (III.)

Majka dolazi k nama. Ona nam dolazi i želi nam pomoći. Ona dolazi k nama jer nas želi ohrabriti. Ona nas želi utješiti, ona dolazi k nama jer nam želi ukazati na ono što nije dobro, pokazati nam put do dobra i do mira. Majka dolazi k nama i donosi nam božanski lijek. Ona želi liječiti naše boli, ona želi previjati naše rane s toliko ljubavi, s toliko nježnosti i majčinske topline. Ona dolazi k nama, želi nas voditi k svome Sinu, a samo je u njezinu Sinu naš jedini i pravi mir, jer današnji nam svijet ne može dati mir. Predsjednici država i vlada ne mogu nam dati mir. Mir je samo u Bogu. Mir koji nam današnji svijet daje – u taj mir ćemo se brzo ražočarati. Zato nas Gospa poziva da se odlučimo za Isusa.

U jednoj poruci Gospa kaže: Draga djeco, danas više nego ikada svijet i čovječanstvo prolaze kroz teške krize, ali, draga djeco, najveća kriza je kriza vjere u Boga, jer su se udaljili od Boga, od molitve. Draga djeco, današnji svijet i čovječanstvo uputili su se u svijet bez Boga. Današnje čovječanstvo želi ići u budućnost bez Boga. Draga djeco, danas je nestalo molitve u vašoj obitelji, nestalo je vremena jednih za druge – djece za roditelje, roditelja za djecu, majke za oca

i oca za majku. Ljubav je iščezla iz obitelji. Draga djeco, nema više vjernosti u braku. Toliko slomljenih, umornih obitelji. Događa se raspad morala. Majka dolazi k nama. Dolazi k nama i sve nas zove. Draga djeco, vratite molitvu u svoje obitelji. Stavite Boga u svojim obiteljima na prvo mjesto. Zajedno s Njim pođite u budućnost. Draga djeco, samo povratkom molitve u obitelji, samo duhovnim ozdravljenjem u obitelji, može današnje društvo i svijet ozdraviti. Draga djeco, ako želite danas da Crkva ozdravi, mora obitelj ozdraviti, jer nema žive Crkve bez žive obitelji. Zato nas Gospa zove da svaka naša obitelj postane živa Crkva, živa kapelica u kojoj se moli. Majka dolazi k nama. Ona nas želi izvesti iz mraka, pokazati nam put svjetla i put nade. I zato Gospa kaže: Draga djeco, ako vi budete jaki, Crkva će biti jaka.

Draga djeco, ako nema mira u čovjekovu srcu, ako nema mira čovjeka sa samim sobom, ako nema mira u obitelji – ne može biti mira u svijetu. Zato vas, draga djeco, pozivam: nemojte govoriti o miru nego počnite živjeti mir, nemojte govoriti o molitvi nego počnite živjeti molitvu. Draga djeco, samo povratkom mira i molitve u vaše obitelji, obitelj može duhovno ozdraviti.

Hodočašće i zvanje

Želja da posjetim Međugorje rodila se prije četiri godine dok sam slušao jednu ženu kako u crkvi svjedoči o obraćenju koje je doživjela u Međugorju. U to sam vrijeme imao poteškoća na poslu i mnogo emocionalnih problema, tražio sam unutarnji mir i ozdravljenje. Imao sam osjećaj da sam to već počeo doživljavati dok sam je slušao kako priča o Međugorju, i odlučio sam doći ovamo.

José Aguayo, Meksiko

Tada sam živio u Sjedinjenim Američkim Državama, u Denveru (Colorado), i nekoliko mjeseci poslije otišao sam posjetiti svoju obitelj u Meksiku. Imam devetero braće i sestara, a ja sam najmlađi. Pričao sam im o onome što sam čuo i o onome što planiram. Oni su također bili oduševljeni i počeo sam planirati put. Upoznao sam jednu ženu koja već petnaest godina dovodi hodočasnike iz Meksika u Međugorje. Dva mjeseca ranije moj je otac imao srčani udar, i svi su liječnici rekli da ne smije ni pomišljati na tako dalek put jer je njegovo stanje još uvijek jako osjetljivo. Pred sami put, kad je otac otišao na pregled, liječnik je bio zapanjen da se njegovo stanje tako popravilo, a mi smo bili uvjereni da je to zbog toga što smo odlučili posjetiti Kraljicu Mira u Međugorju.

Sretan sam što je BDM dotakla moje srce

Ovdje sam sa svojim roditeljima i najstarijim bratom. Moj se otac zaista oporavio, a jutros smo dobili i potvrdu za to. Naime, sudjelovao je u Hodnji mira, a nikad prije nije pješačio na dulje staze. Sve je izdržao bez ikakvih problema, dobro se osjećao i za nas je to čudo koje nam je Gospa dala. Sad sam zaista sretan što je Blažena Djevica Marija dotakla moje srce i što je mojoj obitelji dala toliko blagoslova i milosti. Shvatio sam veliku vrijednost življenja života po njezinim porukama i svjedočenja o onome čemu nas ona uči, posebno o molitvi za mir.

Prava škola ljubavi i nade

Meksiko je suočen s nasiljem, s borbama između narkokartela i ostalim problemima društva, ali hvala Bogu i Gospi što se toliko trude probuditi svoju djecu. Ovo ovdje je prava škola ljubavi i nade, i u Međugorju zaista možemo mnogo naučiti o duhovnosti. Za nas koji nismo odavde veliko su svjedočanstvo i ove međugorske obitelji koje žive Gospine poruke, koje jačaju svoju vjeru i kojima je Isus središte života. Za nas mlade ljude ovo je izazov, i mislim da bismo svojim životima trebali svjedočiti ostalim mladim ljudima da je moguće i zaista nužno postati vjernicima i vratiti se Isusu i Gospi, staviti ih u središte svojih života.

U srcu osjećam da ću postati svećenik

Ovdje sam donio odluku da idem u sjemenište i zaista u svom srcu osjećam da ću postati svećenik. Osjećam da se ništa ne može usporediti s ovim mirom i ovom srećom. Dok sam živio u SAD-u pokušao sam sve to pronaći na drugim mjestima, a evo sada se ovdje osjećam tako mirno, blagoslovljeno i sretno kao nikad u životu. Dok sam sudjelovao u Hodnji mira, osjećao sam sav onaj narod kao Crkvu, i da je to pravo vrijeme da se molimo za mir u svijetu, osjećao sam kako nas Kraljica Mira vodi dok je njezin kip išao ispred nas. Imao sam snažan osjećaj vjere i nade, povjerenja da ona djeluje u našim srcima, i bio sam neizmjereno sretan što sam mogao biti dijelom te velike procesije. Kad idući put dođem u Međugorje, nadam se da ću doći kao svećenik i da ću sa sobom dovesti mnogo mladih ljudi.

(Razgovarala i prevela Antonija Prlić-Bubalo)

Snimila Antonija Prlić-Bubalo

Popis poginulih u II. svjetskom ratu i poraću u župi Međugorje

Svake godine na Stepinčevo, 10. veljače, u župi Međugorje slavi se večernja sv. Misa za stradale za vjeru i domovinu. Zadnji dani zime i proljeće uvijek su i dani sjećanja na stradanja koncem II. svjetskog rata i u poraću, kada su mnoge obitelji u našem narodu ostale bez svojih najdražih. Tih dana iz naše župe ubijeno je ili „nestalo“ 368 župljana, od čega 5 žena, 224 neoženjena te 139 oženjenih. Bez oca je ostalo 449, a bez oca i majke 6 djece. U isto vrijeme stradalo je i 5 franjevacu rođenih u međugorskoj župi, a u župnom uredu ubijen je fra Križan Galić, koji je zamjenjivao župnika. Vječno počivalište većine stradalih i „nestalih“ ostalo je nepoznato i bez imena na nadgrobnom kamenu.

Selo MEĐUGORJE

1. BARAČ, KRIŽAN, MARTINOV, 1920-1945.,
2. BARAČ, ĆIRIL, ILIJIN, 1924-1945.,
3. BARAČ, ZVONKO, ILIJIN, 1924-1944.,
4. BARAČ, PERO, NIKOLIN, 1920-1945.,
5. BARAČ, ANTE, NIKOLIN, 1928-1945.,
6. BARAČ, JURE, LUKIN, 1914-1946., ostala žena s troje djece
7. BENCUN, IVAN, JURIN, 1911-1945., ostala žena s troje djece
8. BENCUN, JAKOV, JURIN, 1920-1945.,
9. BENCUN, ŠIMUN, JURIN, 1904-1945., ostala žena s četvero djece
10. BENCUN, STOJAN, ILIJIN, 1920-1945.,
11. BENCUN, DAMJAN-DANE, RAFIN, 1925-1945.,
12. BENCUN, ŽARKO, ŠIMUNOV, 1924-1945.,
13. BENCUN, JOZO, FILIPOV, 1915-1951.,
14. ČILIĆ, SLAVKO, ILIJIN, 1923-1944.,
15. ČILIĆ, FRANJO, NIKOLIN, 1920-1945.,
16. ČILIĆ, JURE, MUJIN, 1909-1945., ostala žena s petero djece
17. ČILIĆ, IVAN, MARIJANOV, 1918-1945.,
18. ČILIĆ, MARKO, MATIN, 1906-1945., ostala žena s dvoje djece
19. ČILIĆ, JOZO, VALIN, 1908-1945., ostala žena s djetetom
20. ČILIĆ, MARIJAN, JURIN, 1901-1945., ostala žena s dvoje djece
21. ČILIĆ, PERO, JURIN, 1913-1945., ostala žena s troje djece
22. ČILIĆ, JURE, IVANOV, 1920-1945.,
23. DODIG, STANKO, NIKOLIN, 1926-1945.,
24. DODIG, IVAN, LUKIN, 1913-1945., ostala žena s četvero djece
25. DODIG, ILIJA, JURIN, 1921-1945.,
26. DODIG, MATE, JURIN, 1925-1945.,
27. DODIG, IVAN, NIKOLIN, 1921-1945.,
28. DODIG, FRANJO, NIKOLIN, 1922-1945.,
29. DODIG, TOMISLAV, ANTIN, 1925-1945.,
30. DODIG, JURE, ANTIN, 1919-1946.,
31. DODIG, PERO, LUKIN, 1909-1945.,
32. DODIG, KRIŽAN, PERIN, 1920-1945.,
33. DUGANDŽIĆ, IVAN, ANTIN, 1926-1945.,
34. GAGRO, NIKOLA, JURIN, 1915-1945., ostala žena s dvoje djece
35. GAGRO, ANTE, JURIN, 1925-1945.,
36. KIKAŠ, MATE, MARIJANOV, 1924-1945.,
37. MUSELIMOVIĆ, FRANJO, PERIN, 1900-1945., ostala žena s četvero djece
38. OSTOJIĆ, MILE-RANKO, TOMIN, 1925-1945.,
39. OSTOJIĆ, ANTE, MATIN, 1925-1945.,
40. OSTOJIĆ, ILIJA, IVANOV, 1909-1945., ostala žena s djetetom
41. OSTOJIĆ, NIKOLA-ĆIKO, PERIN, 1920-1943.,
42. OSTOJIĆ, MARKO, PERIN, 1925-1945.,
43. PAVLOVIĆ, IVAN, MARKOV, 1914-1945., ostala žena s dvoje djece
44. PAVLOVIĆ, PERO, MARKOV, 1919-1945.,
45. PAVLOVIĆ, JOZO, MARKOV, 1922-1945.,
46. PAVLOVIĆ, ILIJA, JOZIN, 1912-1945., ostala žena s dvoje djece
47. PAVLOVIĆ, MARTIN, JURIN, 1902-1945., ostala žena s petero djece
48. SIVRIĆ, IVAN, ANTIN, 1915-1945., ostala žena s dvoje djece
49. SIVRIĆ, GRGO, JOZIN, 1924-1945.,
50. SIVRIĆ, MARIJAN, JURIN, 1904-1945., ostala žena s petero djece
51. SIVRIĆ, JURE, IVANOV, 1915-1945.,
52. SIVRIĆ, ILIJA, MARIJANOV, 1902-1945., ostala žena s petero djece
53. SIVRIĆ, MIRKO, NIKOLIN, 1924-1945.,
54. SIVRIĆ, PERO, BARIŠIN, 1922-1945., ostala žena s djetetom
55. SIVRIĆ, JOZO, BARIŠIN, 1913-1945.,
56. SIVRIĆ, JAKOV, NIKOLIN, 1920-1945., ostala žena s djetetom

57. SIVRIĆ, ANDRIJA, NIKOLIN, 1915-1945., ostala žena s djetetom
58. SIVRIĆ, DANE, PAVIN, 1920-1945.,
59. SIVRIĆ, MIRKO, MUJIN, 1924-1945.,
60. SIVRIĆ, JOZO, NIKOLIN, 1906-1945., ostala žena i četvero djece
61. SIVRIĆ, VLADO, ANTIN, 1925-1945.,
62. SIVRIĆ, MATE, ANTIN, 1922-1945.,
63. SIVRIĆ, IVAN, TOMIN, 1919-1945., ostala žena s djetetom
64. SIVRIĆ, ILIJA-ILKO, TOMIN, 1921-1945.,
65. SIVRIĆ, FRANJO, IVANOV, 1901-1942., ostala ženasa devetero djece
66. SIVRIĆ, MATE, NIKOLIN, 1903-1942., ostala žena s četvero djece
67. SIVRIĆ, JAKOV, NIKOLIN, 1915-1945.,
68. SIVRIĆ, FILIP, NIKOLIN, 1911-1945., ostala žena s troje djece
69. SIVRIĆ, IVAN, NIKOLIN, 1887-1945., ostala žena s troje djece
70. SIVRIĆ, GABRO, NIKOLIN, 1911-1945., ostala žena
71. SIVRIĆ, NIKOLA, IVANOV, 1920-1945.,
72. SIVRIĆ, PETAR, IVANOV, 1926-1945.,
73. SIVRIĆ, IVAN, NIKOLIN, 1920-1944.,
74. SIVRIĆ, SLAVKO, NIKOLIN, 1925-1945.,
75. SMOLJAN, LOVRE, ŠIMUNOV, 1907-1945., ostala žena s četvero djece
76. SOLD0, JOZO, JAKOVljeV, 1903-1945., ostala žena s petero djece
77. SOLD0, IVAN, JURIN, 1926-1945.,
78. SOLD0, ANDRIJA, GRGIN, 1902-1945., ostala žena s šestero djece
79. SOLD0, KRIŽAN, NIKOLIN, 1919-1945., ostala žena
80. SOLD0, IVAN, NIKOLIN, 1920-1942.,

81. ŠEGO, MATE, IVANOV, 1921-1944.,
82. ŠEGO, KRIŽAN, IVANOV, 1924-1945.,
83. ŠEGO, NIKOLA, ILIJIN, 1914-1945., ostala žena s dvoje djece
84. ŠEGO, PERO, MATIN, 1907-1945., ostala žena s šestero djece
85. ŠEGO, IVA r. Sivrić, PERO-muž, 1905-1947.,
86. ŠEGO, JAKOV, MATIN, 1915-1945., ostala žena s dvoje djece
87. ŠEGO, NIKOLA, IVANOV, 1923-1945.,
88. ŠEGO, ANDRIJA, MATIN, 1922-1945.,
89. ŠEGO, PAVO, FRANJIN, 1909-1945., ostala žena s šestero djece
90. ŠEGO, JOZO, STJEPANOV, 1923-1945.,
91. ŠEGO, IVAN, FRANJIN, 1911-1945., ostala žena s četvero djece
92. ŠEGO, ILIJA, PERIN, 1911-1945.,
93. ŠEGO, FRANJO, PERIN, 1913-1945., ostala žena s dvoje djece
94. ŠEGO, PERO, PERIN, 1919-1945.,
95. ŠEGO, IVAN, FILIPOV, 1907-1942., ostala žena s dvoje djece
96. VASILJ-“ANTASOVIĆ“, FRANJO, ANTIN, 1916-1945., ostala žena s djetetom
97. VASILJ-“TOMANOVIĆ“, MARTIN, ANTIN, 1910-1941., ostala žena s troje djece
98. VASILJ, LUKA, IVANOV, 1923-1947.,
99. VASILJ, GRGO “KORAČUŠIĆ“, JOZIN, 1914-1945., ostala žena s dvoje djece
100. VASILJ, MATE “KORAČUŠIĆ“, JOZIN, 1920-1945., ostala žena s djetetom
101. VASILJ, ŠIMUN, JOZIN, 1905-1945., ostala žena s petero djece
102. VASILJ, MATE, IVANOV, 1912-1945., ostala žena s troje djece
103. VASILJ, MIJO-DODIĆ, MATIN, 1906-1945.,
104. VASILJ, IVAN-DODIĆ, MATIN, 1910-1945.,
105. VASILJ, PERO-DODIĆ, ŠIMUNOV, 1912-1945.,
106. VASILJ, RAFO-DODIĆ, ŠIMUNOV, 1914-1945.,
107. VASILJ, IVAN-KEKUŠIĆ, IVANOV, 1926-1945.,
108. VASILJ, GRGO-KEKUŠIĆ, BOŽIN, 1907-1946., ostala žena s šestero djece
109. VASILJ, MATE-KEKUŠIĆ, BOŽIN, 1912-1945., ostala žena s troje djece
110. VASILJ, SLAVKO “GRGASOVIĆ“, JOZIN, 1927-1945.,
111. VASILJ, ILIJA “GRGASOVIĆ“, JOZIN, 1929-1946.,
112. VASILJ, ANDRIJA “GRGASOVIĆ“, PERIN, 1919-1945.,
113. VASILJ, STANKO “GRGASOVIĆ“, STANKOV, 1921-1945.,

114. VASILJ, ILIJA “GRGASOVIĆ“, MATIN, 1918-1945.,
115. VASILJ, MATE-TOŠIĆ, ANDRIJIN, 1903-1945., ostala žena sa sedmero djece
116. VASILJ, JOZO “KOVAČ“, IVANOV, 1923-1945., ostala žena s djetetom
117. VASILJ, ILIJA “KOVAČ“, FRANJIN, 1914-1945., ostala žena s dvoje djece
118. VASILJ, JOZO “PEKANOVIĆ“, MATIN, 1904-1945., ostala žena s četvero djece
119. VASILJ, MARTIN “PEKANOVIĆ“, JURIN, 1917-1945.,
120. VASILJ, ANTE-STIPIĆ, IVANOV, 1919-1942.,
121. VASILJ, ANTE-STIPIĆ, JAKOVljeV, 1893-1945., ostala žena s četvero djece
122. VASILJ, ANTE-STIPIĆ, ANTIN, 1929-1945.,
123. VASILJ, ILIJA-STIPIĆ, NIKOLIN, 1918-1946., ostala žena s dvoje djece
124. VASILJ, PERO-PRENGAŠ, IVANOV, 1914-1943., ostala žena s dvoje djece
125. VASILJ, STJEPAN-PRENGAŠ, IVANOV, 1892-1945., ostala žena sa sedmero djece
126. VASILJ, JOZO-PRENGAŠ, STJEPANOV, 1924-1945.,
127. VASILJ, IVAN “RUŽIĆ“, ŠIMUNOV, 1915-1945.,
128. VASILJ, STJEPAN “RUŽIĆ“, ŠIMUNOV, 1920-1942.,
129. VASILJ, NIKOLA-LUKIĆ ALEKSIN, 1920-1945.,
130. VASILJ, MIRKO-LUKIĆ, NIKOLIN, 1923-1945.,
131. VASILJ, DAMJAN-DANE “GRLIĆ“, JOZIN, 1911-1945., ostala žena s troje djece
132. VASILJ, LJUBO-GRLIĆ, NIKOLIN, 1909-1945.,
133. VASILJ, IVAN-GRLIĆ, NIKOLIN, 1921-1945.,
134. VASILJ, DANE-GRLIĆ, STANIN, 1927-1945.,
135. VASILJ, NIKOLA-GRLIĆ, IVANOV, 1896-1945., ostala žena s šestero djece
136. VASILJ, ANDRIJA-GRLIĆ, NIKOLIN, 1921-1945.,
137. VASILJ, JAKOV-GLUVIĆ, JOZIN, 1905-1945., ostala žena s petero djece
138. VASILJ, IVAN-GLUVIĆ, ILIJIN, 1923-1945.,
139. VASILJ, NIKOLA-GLUVIĆ, BOŽIN, 1923-1945.,
140. VASILJ, NADA, JAKOVljeVA, 1926-1945.,
141. VASILJ, MATIJA-RUŽIĆ r. Sivrić, ŠIMUNOVA, 1888-1944., ostao muž s šestero djece
142. ZOVKO, JOZO, JAKOVljeV, 1914-1945., ostala žena s troje djece
143. ZOVKO, IVAN, PERIN, 1891-1946., ostala žena s šestero djece

144. ZOVKO, PERO, IVANOV, 1922-1945.,
145. ZOVKO, MATE, ILIJIN, 1914-1945.,
146. ZOVKO, JAKOV, ILIJIN, 1918-1945.,
147. ZOVKO, IVAN “KIKO“, ILIJIN, 1920-1945.,

Selo BJAKOVIĆI

1. BRKIĆ, MARKO, 1910-1945., ostala žena s četvero djece
2. DRAGIĆEVIĆ, MARKO, KRIŽANOV, 1908-1945., ostala žena s dvoje djece
3. DRAGIĆEVIĆ, JAKOV, IVANOV, 1915-1945.,
4. DRAGIĆEVIĆ, NIKOLA, KRIŽANOV, 1915-1945.,
5. IVANKOVIĆ, MARTIN, KRIŽANOV, 1907-1945., ostala žena s dvoje djece
6. IVANKOVIĆ, ANTE, STJEPANOV, 1924-1945.,
7. IVANKOVIĆ, IVAN, ŠIMUNOV, 1917-1945.,
8. IVANKOVIĆ, TOMA, ŠIMUNOV, 1923-1945.,
9. IVANKOVIĆ, JAGO, ŠIMUNOV, 1929-1945.,
10. JERKOVIĆ, ANTE, PETROV, 1925-1945.,
11. JERKOVIĆ, IVAN, VIDA KOV, 1912-1942., ostala žena s dvoje djece
12. JERKOVIĆ, JOZO, MATIN, 1914-1945., ostala žena s dvoje djece
13. JERKOVIĆ, PETAR, NIKOLIN, 1921-1945.,
14. JERKOVIĆ, DRAGO, MARIJANOV, 1924-1944.,
15. JERKOVIĆ, PETAR, IVANOV, 1924-1945.,
16. JERKOVIĆ, MIRKO, JERKOV, 1910-1945., ostala žena s četvero djece
17. JERKOVIĆ, IVAN, JURIN, 1919-1945.,
18. JERKOVIĆ, FRANJO, KRIŽANOV, 1925-1945.,
19. JERKOVIĆ, DRAGO, IVANOV, 1909-1945., žena
20. KIKAŠ, STANKO, MATIN, 1906-1944., ostala žena s četvero djece
21. KIKAŠ, MATE, FILIPOV, 1916-1945.,
22. KIKAŠ, MARIJAN, MATIN, 1928-1947.,
23. KIKAŠ, FILIP, STANKOV, 1928-1947.,
24. MUSELIMOVIĆ, STANKO, ANTIN, 1924-1945.,

25. MUSELIMOVIĆ, MARKO, ANTIN, 1921-1945., ostala žena s dvoje djece
26. ODAK, JAKOV, PERIN, 1921-1945.,
27. ODAK, ANTE, PERIN, 1922-1945.,
28. OSTOJIĆ, ANTE, ILIJIN, 1924-1945.,
29. OSTOJIĆ, ŽIVKO, NIKOLIN, 1924-1945.,
30. OSTOJIĆ, ANTE, NIKOLIN, 1926-1945.,
31. IVANKOVIĆ, MARTIN (MAĆE), JURIN, 1927-1946.,
32. OSTOJIĆ, ANDRIJA, IVANOV, 1922-1945.,
33. OSTOJIĆ, JOZO, IVANOV, 1925-1946.,
34. OSTOJIĆ, PETAR, PAVIN, 1924-1942.,
35. OSTOJIĆ, MIJO, IVANOV, 1909-1945.,
36. OSTOJIĆ, DANIJEL, IVANOV, 1910-1945.,
37. OSTOJIĆ, FRANJO, IVANOV, 1922-1945.,
38. OSTOJIĆ, BOŽE, IVANOV, 1925-1945.,
39. OSTOJIĆ, GRGO, MARTINOV, 1914-1945.,
40. OSTOJIĆ, DRAGO, TADJIJIN, 1909-1945., ostala žena s četvero djece
41. OSTOJIĆ, RUŽA, PETROVA, 1921-1944.,
42. OSTOJIĆ, JOZO, JAKOVljeV, 1909-1945., ostala žena s troje djece
43. OSTOJIĆ, STJEPAN, KRIŽANOV, 1923-1943.,
44. OSTOJIĆ, IVAN, FILIPOV, 1913-1945., ostala žena s dvoje djece
45. OSTOJIĆ, JURE, MATIN, 1909-1945., ostala žena s troje djece
46. OSTOJIĆ, DANIJEL, JURIN, 1923-1945.,
47. OSTOJIĆ, VIDA K, IVANOV, 1902-1944., ostala žena s troje djece
48. OSTOJIĆ, NIKOLA, VIDA KOV, 1925-1943.,
49. OSTOJIĆ, VINKO, CVITANOV, 1910-1945., ostala žena s troje djece
50. OSTOJIĆ, NIKOLA, CVITANOV, 1903-1942., ostala žena
51. OSTOJIĆ, NIKOLA, VIDA KOV, 1922-1945.,
52. OSTOJIĆ, NIKOLA, PETROV, 1910-1945., ostala žena s troje djece
53. OSTOJIĆ, BOŽE, MIRKOV, 1906-1945., ostala žena s troje djece
54. OSTOJIĆ, MATE, IVANOV, 1921-1945.,
55. OSTOJIĆ, MARKO, MATIN, 1913-1944., ostala žena s dvoje djece
56. OSTOJIĆ, JAKOV, JOZIN, 1885-1944., ostala žena s dvoje djece
57. OSTOJIĆ, MATE, JAKOVljeV, 1920-1944.,
58. OSTOJIĆ, BRANKO, NIKOLIN, 1915-1945., ostala žena
59. OSTOJIĆ, JOZO, IVANOV, 1914-1945., ostala žena s troje djece
60. OSTOJIĆ, ANTE, IVANOV, 1923-1945.,
61. OSTOJIĆ, IVAN, ILIJIN, 1920-1945.,
62. OSTOJIĆ, ILIJA, IVANOV, 1891-1945., ostala žena s troje djece
63. PAVLOVIĆ, JOZO, IVANOV, 1920-1945.,
64. PAVLOVIĆ, VINKO, MARTINOV, 1930-1945.,
65. PAVLOVIĆ, PETAR, MATIN, 1902-1945., ostala žena s šestero djece
66. PAVLOVIĆ, JAKOV, LUKIN, 1922-1945.,
67. PAVLOVIĆ, ILIJA, LUKIN, 1925-1945.,
68. PAVLOVIĆ, STANKO, ILIJIN, 1909-1945., ostala žena s četvero djece
69. PAVLOVIĆ, JURE, ILIJIN, 1913-1945., ostala žena s troje djece
70. PAVLOVIĆ, NIKOLA, JURIN, 1921-1945.,
71. RAMLJAK, MILENKO, STJEPANOV, 1924-1945.,
72. RAMLJAK, ILIJA, DOBRINKOV, 1922-1945.,
73. ŠOĆE, DRAGUTIN, IVANOV, 1924-1945.,
74. ŠEGO, STIPE, IVANOV, 1922-1945.,
75. ŠEGO, STANKO, MATIN, 1908-1945., ostala žena s četvero djece
76. ŠEGO, MARTIN, IVANOV, 1922-1945.,
77. ŠEGO, STJEPAN, IVANOV, 1926-1947.,
78. ŠEGO, ZVONKO, STJEPANOV, 1922-1942.,
79. ŠEGO, STIPE, IVANOV, 1913-1945.,
80. VIDOVIĆ, JAKOV, IVANOV, 1913-1944., ostala žena s dvoje djece
81. VLAČIĆEVIĆ, MARKO, MATIN, 1924-1945.,

Selo MILETINA

1. BUNTIĆ, STJEPAN, STJEPANOV, 1918-1945.,
2. BUNTIĆ, IVA, MATINA, 1929-1945.,
3. BUNTIĆ, IVAN, JOZIN, 1899-1945., ostala žena s petero djece
4. BUNTIĆ, ŠIMUN, IVANOV, 1921-1945.,
5. BUNTIĆ, MATE, JOZIN, 1903-1945., ostala žena sa sedmero djece
6. BUNTIĆ, JAKOV, JOZIN, 1920-1945.,
7. BUNTIĆ, FRANJO, JAKOVljeV, 1900-1945., ostala žena sa sedmero djece
8. BUNTIĆ, ILIJA, PERIN, 1923-1945.,
9. BUNTIĆ, IVAN, ŠIMUNOV, 1920-1942.,
10. BUNTIĆ, JOZO, MATIN, 1921-1945.,

Iz obraćanja pape Benedikta XVI. članovima Rimske kurije u povodu primanja za članove Rimske kurije i Papinske obitelji

Svemu prethodi susret s Isusom Kristom koji u nama raspaljuje ljubav prema Bogu i drugima

Papa se redovito uoči Božića sastaje s članovima Rimske kurije i Papinske obitelji te, čestitajući Božić i sve blagdane, pravi sažetak o najvažnijim događajima minule godine. Tako je i ovoga Božića napravio sažetak o najvažnijim zbivanjima tijekom godine na izmaku. Vrijedi u sažetku donijeti neke misli koje je Papa tom prigodom uputio, ne samo njima, nego i cijeloj Crkvi. Jer, uvijek kad Papa govori, govori kao poglavar svih katolika u svijetu. Smatramo da su smjernice i neke točke značajne i za sve naše pastoralne djelatnike, napose onih pet točaka koje Papa ističe kao sažetak Svjetskoga dana mladih u Madridu.

Priredio fra Tomislav Pervan

Za Papu je ovaj susret uvijek značajan trenutak. Božić je pred vratima pa se i velika obitelj Rimske kurije sastaje na lijepu gestu razmjene darova i čestitaka. Treba poželjeti da slavimo Boga, koji je postao čovjekom i među nama se nastanio, u radosti i duhovnoj plodotvornosti. Papi je to prigoda da svakome čestita osobno, ali i da zahvali za nesebičnu i velikodušnu službu koju obavljaju u Kristovoj Crkvi. Svima im je na srcu da onaj navještaj anđela u božićnoj noći odjekne u cijelom svijetu te donese svima radost i nadu.

Pitanja na koja mora odgovoriti naš navještaj Evanđelja

Papa je nastavio ističući kako je Europa na kraju godine u gospodarskoj i novčarskoj krizi, a zapravo je u pozadini svega kriza morala, kriza *ethosa*, koja ugrožava stari kontinent. Pa i unatoč naglašavanju vrjednota, poput solidarnosti, zauzimanja za druge, odgovornosti za siromašne i patnike, ipak nerijetko manjka motivacijska snaga koja bi konkretno pokrenula pojedince i velike društvene grupacije na odricanje i žrtvu. Spoznaja i volja nisu usklađeni. Volja koja brani vlastite interese zatamnjuje spoznaju, a oslabljena spoznaja ne može podignuti volju. Tim iz suvremene krize izranjaju temeljna pitanja: Gdje je svjetlo u kojemu našoj spoznaji mogu zasjati ne samo opće ideje nego i konkretni imperativi? Gdje je snaga koja bi volju povukla prema gore? Sve su to pitanja na koja mora odgovoriti naš navještaj Evanđelja, na koja mora odgovoriti nova evangelizacija da bi se iz naše poruke rodio događaj, da bi navještaj postao životom.

Snimio Dalibor Milas

Madrid, Svjetski dan mladih 2011.

Glavna tematika ove kao i sljedećih godina zapravo glasi: Kako danas navijestiti Radostnu vijest? Kako da danas, u ovim prilikama, vjera postane životvorna snaga? Gotovo svi crkveni događaji minule godine zapravo se odnose na tu temu. Sva apostolska putovanja posvećena su, u konačnici, toj temi, a uspostava Vijeća za novu evangelizaciju najava je sinode koja će se održati sljedeće godine na istu tematiku. Jasno, tu je i slavljem Godine vjere te obilježavanje pedesete obljetnice Drugoga vatikanskoga sabora. Svaki od tih događaja ima svoje vlastite naglaske. Zapravo u pozadini svega nalazi se temeljno pitanje: Što je to reforma u Crkvi? Kako se odvija reforma, koji su njezini putovi i ciljevi? Jasno, s velikom tjeskobom i zabrinutošću gledamo kako skepsa i nevjera rastu, kako se smanjuje broj vjernika i svećenika. Što nam je činiti? U nedogled se vode raspre glede stvari koje bi trebalo učiniti da bi se došlo do zaokreta. Jasno, mnogo se toga mora učiniti. Ali činiti, djelovati, nije sve. Činjenje ne rješava probleme ni zadaće. Srčika krize Crkve u Europi jest kriza vjere. Ne pronađemo li za to odgovor, ne oživi li ponovno vjera, snažno i duboko osvjedočenje i snaga iz osobnoga susreta s Isusom Kristom – sve će druge reforme ostati neučinkovite, bez odraza u životu i javnosti.

Dok je stanje ovdje u Europi otužno, veliko je ohrabrenje susret s radosnim i zanosnim žarom vjere u Africi. Nema ondje ni sjene naše zasićenosti, zamora u vjeri, nema ondje dosade zamjetljive u Europi. Svim problemima, patnjama i nevoljama unatoč, a u Africi ih je napretek, ondje se osjeća radost biti kršćaninom, neka ih nutarnja sreća i zanos nose što poznaju Krista i što pripadaju njegovoj Crkvi. Iz te radosti izviru poticaji i snaga, osobna i zajednička, služiti Kristu u patnicima i tjeskobnim situacijama, staviti se Kristu na raspolaganje ne obazirući se na vlastitu ugodu. Snažan je to lijek protiv zamora i zamorenosti kakvu susrećemo u Europi, naime, susresti se s vjerom spremnom na žrtvu i na odricanje, s radosnom vjerom u predanosti.

Živa nova evangelizacija

Lijek protiv zamora u vjeri jest i velebno iskustvo za Svjetskoga dana mladih u Madridu. Bijaše ono živa nova evangelizacija. U svim svjetskim danima mladih orisava se mladi oblik kršćanstva koje bi Papa htio sažeti i obilježiti u pet točaka:

1. Kao prvo, imamo novo iskustvo katolištva, sveopćenitosti, univerzalnosti Kristove Crkve. To je ono što mlade ljude i sve nazočne neposredno dira: Dolazimo sa svih kontinenata, i makar se nikada nismo vidjeli, svi se poznamo. Govorimo različitim jezicima, imamo

Dobro je biti čovjek. Gdje se gubi svijest da je čovjek prihvaćen od Boga, gdje nestaje osjećaja ljubljenosti s Božje strane, na upit, je li uopće pametno i dobro biti čovjek, nema odgovora. Sumnja u vlastito čovještvo postaje neizbježnom.

različite životne navike, različite kulturološke oblike, pa ipak smo odmah svi jedno, tvorimo zajedno jednu veliku obitelj. Sve razlike postaju relativne, nebitne. Svi smo dirnuti, taknuti istim Gospodinom Isusom Kristom u kome nam je zasjalo istinsko lice samoga Boga, ali i puno, pravo čovještvo. Svi isto molimo, iz susreta s Isusom Kristom iznutra nas oblikuje isti princip Isusa Krista, i razum, i volju, i srce. Nije to samo ideja, nego zajedničko iskustvo koje nam podaruje radost što smo svi braća i sestre. I svi smo svjesni, unatoč svim mukama, nevoljama i nejasnoćama kako je lijepo pripadati sveopćoj, katoličkoj Crkvi koju nam je Gospodin podario.

2. Ima tu svoj izvir i novi način biti čovjek, živjeti svoje kršćanstvo. Jedno od bitnih iskustava tih dana bijaše susret s volonterima Svjetskoga dana mladih. Otprilike dvadeset tisuća mladih stavilo je na raspolaganje tjedne i mjesec svoga života da bi sudjelovali u tehničkim, organizacijskim i sadržajnim pripremama za Svjetski dan mladih te su tako omogućili uredno odvijanja skupa. Svojim vremenom čovjek uvijek daruje i dio svoga života. Na kraju su ti mladi ljudi vidno i osjetno bili ispunjeni silnim iskustvom sreće. Njihovo je darovano vrijeme imalo smisla. Darivajući svoje vrijeme i svoje radne sposobnosti oni su upravo otkrili vrijeme, život. Tu postaje nešto načelno jasno: Ti su mladi ljudi u vjeri darovali komadić svoga života, ne stoga što je zapovjedbena, ne da bi čovjek nešto zaslužio za nebo, ne da bi se spasio od pakla. Nisu to činili ni da bi se pokazali savršenima. Nisu se uopće obazirali na sebe ni iza sebe. Pala mi je na um slika Lotove žene koja se okrenuvši pretvorila u stup soli. Nerijetko je kršćanski život satkan od toga da se čovjek vrti oko sebe, gleda na sebe, da čini dobro samo za sebe. Velika je kušnja za sve brinuti se samo oko sebe i za sebe. Gledati na sebe bivajući iznutra prazan, pretvarajući se u "stup od soli". Tu nije riječ o tome da se čovjek sam usavršava ili da

živi samo za sebe. Ti su mladi ljudi činili dobro pa i kad je bilo teško, kad je to iziskivalo i odricanja, jer je lijepo i dobro činiti dobro, biti za druge, živjeti i izgarati za druge. Treba se samo odvažiti. Svemu prethodi susret s Isusom Kristom koji u nama raspaljuje ljubav prema Bogu i drugima te nas oslobađa od traganja za samima sobom i vlastitim ja. Molitva koja se pripisuje svetome Franji Ksaverskome glasi: "Ne činim dobro da bih time došao u nebo niti zato što bi me Ti mogao baciti u pakao. Činim to jer si Ti moj Kralj i moj Gospodin." Isti sam stav susreo i u Africi na primjeru sestara Majke Tereze koje se trude oko odbačenih, bolesnih, siromašnih i patnika, ne pitajući za sebe te su time iznutra bogate i slobodne. To je izvorno kršćansko stajalište. Nezaboravan je i susret s hendikepiranim mladima u Institutu San Jose u Madridu gdje se susreo s istom spremnošću – staviti se drugima na raspolaganje, spremnost na predanje koja u konačnici potječe iz susreta s Isusom Kristom koji se za sve nas predao.

3. Treći element, koji je postao nešto posve naravno i središnje na svim Svjetskim danima mladih te duhovnosti koja se na njima rađa – jest klanjanje. Nezaboravan je trenutak kad je putovao u Veliku Britaniju gdje su deseci tisuća mladih u Hyde parku u ispunjenoj šutnji odgovarali i klanjali se Gospodinu. Isto se dogodilo – u manjoj mjeri – u Zagrebu te opepatovano u Madridu, nakon nevremena koje je zaprijetilo onemogućiti i uništiti noćni susret nestankom struje i isključivanjem mikrofona. Bog je sveprisutan, dakako, ali tjelesna prisutnost Uskrsloga, Krista Gospodina, nešto je posve drugo, nešto posve novo. Uskrsli stupa među nas, a nama ne preostaje ništa drugo nego zajedno s apostolom Tomom uzviknuti: *Gospodin moj i Bog moj!* Klanjanje je ponajprije čin vjere – čin vjere kao takve. Bog nije neka mogućnost ili hipoteza glede nastanka svemira. On je tu. Ako je on tu, onda se prigrabim pred njim, onda padam na koljena. I onda se otvaraju razum i volja te srce prema njemu i iz njega. U uskrsnom Kristu Gospodinu utjelovljeni je Bog tu. Trpio je za nas jer nas ljubi. I mi stupamo u tu ljubav kao oni koji ljube. To je klanjanje, i to onda određuje moj život. I samo tako sam kadar dolično slaviti euharistiju i na pravi način primiti Kristovo tijelo.

4. Daljnji bitni element Svjetskoga dana mladih jest prisutnost sakramenta pomirenja i pokore koji je postao nešto kao naravno činjenica. Time priznajemo da nam treba oprostjenje te da je oprostjenje odgovornost. U čovjeku postoji spremnost za ljubav koju mu je Stvoritelj ugradio, sposobnost odgovori-

nastavak na 36. str. ▶

Molitveni doček Nove godine

U Međugorju su u molitvi Novu, 2012. godinu, osim župljana, dočekali, kako je to uobičajeno a o čemu smo pisali u prošlom broju, hodočasnici iz cijeloga svijeta.

Veće skupine hodočasnika došle su iz Koreje, Kine, Austrije, Njemačke, Italije, Francuske, Mađarske, Španjolske, Rumunjske, Švicarske, Slovačke, Poljske, SAD-a, Češke,

Portugala, Kanade, Ukrajine i Litve, a manje skupine pristigle su iz mnogih zemalja svijeta. Na molitvenom dočeku Nove godine sudjelovalo je i mnoštvo mladih iz Hrvatske i BiH.

Svetu Misu zahvalnicu za 2011. godinu u subotu 31. prosinca u 18 sati predslavio je fra Tomislav Pervan u koncelebraciji s 55 svećenika, a molitveni doček Nove godine započeo je bdijenjem u 22 sata kojeg je predvo-

dio fra Svetozar Kraljević. Nakon bdijenja, sv. Misu predslavio je fra Slaven Brekalo u suslavlju sa 140 svećenika.

Nakon molitvenoga programa tisuće mladih nastavili su radosno druženje uz glazbala i pjesme.

U svemu, riječ je o jedinstvenom dočeku nove godine, na kojemu svake godine sudjeluje sve više i više mladih.

Deseta obljetnica smrti fra Leonarda Oreča

U subotu 21. siječnja 2012. navršilo se 10 godina od smrti bivšega međugorskog župnika fra Leonarda Oreča (Posuški Gradac, 1928. – Zagreb, 2002.). Toga dana u 18 sati za nj i sve pokojne fratre koji su živjeli u međugorskoj župi slavljena je sveta Misa u župnoj crkvi sv. Jakova. Misu je predslavio fra Mladen Herceg.

Fra Leonardo je osnovnu školu pohađao u Posuškom Gracu, gimnaziju na Širokome Brijegu (1940. – 1945.), Varaždinu i Sarajevu. U Sarajevu završava i bogosloviju. Franjevački je habit obukao 1946., a za svećenika je zaređen 1951. Djelovao je kao odgojitelj u Splitu i Kraljevoj Sutjesci. Doktorirao je iz teologije u Ljubljani 1956. obranivši temu *Mario-koncentrizam – odnos Marije i Krista u pučkoj pobožnosti u Bosni i Hercegovini 1463. – 1878.*

Predavač je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu od 1958. do 1961., a potom je tajnik

Hercegovačke franjevačke provincije. Odgojitelj je novaka na Humcu od 1967. do 1977. Bio je defintor te vikar Provincije (1973. – 1976.). Od 1977. do 1988. djeluje u Njemačkoj (Blankenau) kao župnik. Od 1988. do 1991. je u Međugorju, a potom je (1992. – 1997.) osnivač i voditelj poznate dobrotvorne udruge „Međugorje-Mir“ sa sjedištem u Splitu. O tome je izdao knjigu *Brdo dobrote – treće međugorsko brdo* (2001.).

Od 1997. djeluje u Generalnoj kuriji franjevačkoga reda u Rimu. Bio je član Hrvatskoga mariološkog društva te sudjelovao na mariološkim kongresima (nacionalnim i međunarodnim) i redoviti član Hrvatskog društva za znanost i umjetnost u Sarajevu. Člancima je surađivao u Kršnom zavičaju, Našim ognjištima, Dobrom Pastiru i dr. Pokopan je 23. siječnja 2002. u Posušju.

Umrla Anica Musa

Utorak 17. siječnja 2012. u Čerigaju (župa Široki Brijeg) umrla je Anica Musa, majka fra Branimira Muse, koji je više godina djelovao u župi Međugorje.

Anica je rođena 1918. i s mužem Danom Crkvi je i hrvatskom narodu darovala šestoro djece – tri sina i tri kćeri. Majka joj je umrla za poroda pa su Anicu odgojili baka i djed.

Anica je pokopana 18. siječnja na mjesnom groblju Podjela, a sprovodnu Misu predslavio je fra Ivan Sesar, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije uz suslavlje velikog broja franjevaca i svjetovnih svećenika. Fra Ivan je u povijesti istaknuo veličinu naših majki i njihovu nezamjenjivost u očuvanju vjere i našeg naroda.

Fra Branimir je, nakon Mise, zahvalio majci Anici na ljubavi koju je darovala svojoj djeci i cijeloj obitelji te svima koje je susretala na svojim životnim stazama. „Svom bratu i sestrama sam rekao da ne plaću, jer je naša majka otišla k svojoj majci Anici koju nikada nije vidjela, i k vječnom Ocu koji nas sve čeka“, završio je fra Branimir.

Libanonke u Gospinoj misiji

Sana Nassar i Sara Chaya, iz Libanona, nedavno su bile u Međugorju i posvjedočile o svom radu. Sana je osnovala neprofitabilnu organizaciju „Prijatelji Marije, Kraljice Mira“ kojoj je cilj služiti Gospinim porukama mira iz Međugorja. Prvi put u Međugorje dolazi 1986., a 1996. je sa skupinom prijatelja organizirala prvo hodočašće u Međugorje, koje je trebalo biti samo za obitelj i prijatelje. To se hodočašće pretvorilo u hodočašće za čitav libanonski narod. Nekolicina tih prvih hodočasnika počeli su organizirati hodočašća i ona su postajala sve veća. Sana svjedoči da je do sada preko skupine koja broji 40-ak volontera u Međugorje došlo više od četrdeset tisuća Libanonaca. S njima je došlo i oko tri stotine svećenika te 9 biskupa. Ured organizacije „Prijatelji Marije, Kraljice Mira“ nalazi se na televi-

ziji Télé-Lumière, prvoj kršćanskoj televiziji na Bliskom istoku.

„Nikada nisam vidjela nekoga tko se iz Međugorja vratio isti. Bogu hvala, u Libanonu imamo vjersku slobodu tako da nije teško biti kršćaninom. Ponosni smo na svoju vjeru. Prilično smo poznati, tako da ako netko želi ići u Međugorje prvo dolazi do nas“ – kaže Sana i dodaje da nisu usredotočeni samo na hodočašća: „Prevodimo i objavljujemo knjige iz Međugorja, među njima posebno knjige fra Slavka Barbarića, a jednom mjesečno imamo sastanke sa svima koji su bili u Međugorju. Naš molitveni program traje tri sata i istovjetan je onome u Međugorju. Prije svake obljetnice ukazanja Kraljice Mira organiziramo devetnicu i postimo, a na obljetnicu nam se pridružuju svećenici koji su s nama išli u Međugorje.“

U Libanonu, Gospinoj zemlji, imamo između 100 i 150 molitvenih skupina koje jednom tjedno ili jednom mjesečno žive međugorski molitveni program.“

Sana i Sara ističu, cilj im je vjernicima u njihovoj zemlji koji nemaju priliku i mogućnost doći u Međugorje, omogućiti upoznavanje Međugorja.

Hodočašće članova Zaklade „Čujem, vjerujem, vidim“

Zaklada „Čujem, vjerujem, vidim“ iz Zagreba koncem listopada organizirala je edukativno putovanje i hodočašće za mlade i studente s invaliditetom. U sklopu toga putovanja devetnaestero mladih zajedno s pratnjom posjetilo je i Međugorje gdje su sudjelovali u molitveno-liturgijskom programu te posjetili međugorska brda.

Upravitelj Mirko Hrkač, duhovnik hodočašća vlč. Dragutin Goričanec, studenti Slobodan Jovičić iz Rijeke i Martina Belić iz Preloga, gostovali su u programu Radiopostaje „Mir“ Međugorje. Mirko Hrkač kazao je da je cilj da mladi s invaliditetom posjete neka mjesta, a također da osobe koje su pratnja nauče kako pristupiti osobi s invalidite-

tom. Martina je u Međugorju već boravila, a Slobodanu je ovo prvo hodočašće. Martina, koja je slijepa, istaknula je da joj je najveći izazov bilo penjanje na Brdo ukazanja: „Uvijek mi je to lijepo iskustvo. Naporno je fizički, ali osjetiš neki duhovni mir, osjetiš da se za nešto žrtvuješ.“

Hodočasnici članovi Zaklade „Čujem, vjerujem, vidim“ i njihovi pratitelji, u Međugorju su boravili tri dana. Doputovali su posebno uređenim autobusom, a uz to što im je duhovni vodič, vlč. Goričanec je i vozač autobusa. Svima je bila želja susresti nekoga od vidjelaca, što im se i ostvarilo: vidjelica Ivanka Ivanković-Elez govorila im je o prvim danima ukazanja, svom iskustvu i porukama Kraljice Mira.

Duhovna obnova

U zimskom razdoblju u župi Međugorje boravi vrlo malo hodočasnika, te je to prigoda za intenzivniji duhovni život župljana. Tako se već nekoliko godina u ovom razdoblju za župljane održava duhovna obnova, koju predvodi vlč. Tomislav Ivančić. Duhovna obnova održana je od 27. do 29. siječnja. Započela je za vodiče, ugostiteljske djelatnike i zaposlene u Informativnom centru „Mir“ Međugorje i Župnom uredu, a nastavljena za učenike, prosvjetne djelatnike i roditelje, te za sve župljane. Premda je duhovna obnova organizirana ponajprije za župljane, priliku nisu propustili ni mnogi vjernici iz okolnih župa. Duhovna obnova završila je pučkom svetom Misom u nedjelju 29. siječnja. Vlč. Ivančić i ovaj je put naglasio nezamjenjivost Isusa u našem svakidašnjem životu te vrijednost molitve i sakramentalnog života, na što smo svi pozvani, i po čemu će nas prepoznavati oni koji kod Kraljice Mira traže mir. Na kraju, zahvalio je na velikom odzivu i župnom osoblju te obećao da će i iduće godine rado doći u Međugorje, u koje dolazi već trideset godina. U sljedećem broju donosimo reportažu i dijelove povijesti vlč. Tomislava Ivančića.

Susret roditelja momaka iz Zajednice „Milosrdni Otac“

Susret roditelja momaka iz Zajednice „Milosrdni Otac“ iz kuća u Međugorju i Kiseljaku održan je 17. prosinca 2011. u Međugorju. Na početku cjelodnevog susreta slavljena je sveta Misa, nakon koje je uslijedio kratki roditeljski sastanak, zajednički ručak i molitva krunice. Druženje momaka i roditelja nastavilo se do večeri.

Fra Svetozar se u propovijedi nadovezao na čitanja od 4. nedjelje došašća i pozvao momke i njihove roditelje da sami osjete kako Bog u svačijem srcu izgovara njegovo vlastito ime i time ga poziva da izađe iz svoga maloga svijeta i uđe u svijet vjere te da

svatko od njih svojim životom i odgovorom u vjeri na Božji poziv čini da biblijska priča bude živa i aktualna, a Božja nazočnost u

svijetu vidljiva. Tako se može roditi i svednice se rađa Emmanuel – Bog s nama, završio je propovjednik.

Radionica mozaika

Radionici momaka Zajednice „Milosrdni Otac“ uvijek je živo, a ovih dana pogotovo jer je vani hladno pa su se dečki sklonili među stolove radionice i tu, u radu s kamenom i zrcima krunice koriste vrijeme svoje radne terapije. „Radionica se sve više specijalizira za izradbu mozaika, koji na neki način postaju i naš zaštitni znak. Pokušavali smo crtati, slikati i odljevati, ali dečki su se najviše (s)našli u tehnici mozaika. Taj rad s kamenom, njegovim lomljenjem i strpljivim lijepljenjem pokazao se tehnikom koja daje najbolje rezultate u njihovu osobnom izgrađivanju. Svaki rad pomaže – ali je ovdje primjetno kako dečki rastu u staloznosti, mirnoći, strpljivosti, postizanju radnog iskustva i radnih navika...“ – kaže nam voditelj radionice, akademski kipar Toni.

Najveća želja osnivača Zajednice, pokojnog fra Slavka, i današnjeg voditelja fra Svetozara je da se u dečkima koji su bili zarobljeni drogom, alkoholom, kockom, cigaretom – dakle svime onim što usmrćuje ljudske osjete i životne vibracije duše – probudi iskonska životna stvaralačka snaga, ona povezanost sa stvaralačkim Duhom

našega Stvoritelja. Baš zbog toga Toni potiče svakog momka da sam osjeti i uobliči ono što želi prikazati mozaikom, a zatim im to skicira, te momak to opet iz sebe i svoje duše realizira. U radu s mozaicima ne ugledaju se ni na koga. Sami počinju i sami otkrivaju nove načine izradbe i uokvirivanja. Taj profesionalni rast u izradbi i tehnici momcima je poticaj u sazrijevanju i odrastanju.

Napredak u boji i tehnici i tematsko sazrijevanje vidljivi su u novim mozaicima Križnoga puta (stare mozaike Križnoga puta momci su darovali novicijatu franjevačkog samostanu na Humcu). Kapelicu krasí i novi, veliki mozaik Bogorodice. To je, na prvi pogled, standardni prikaz „Žene s mjesecom pod nogama koja povezuje nebo i zemlju“, ali je u njemu prisutna i asocijacija na Međugorje: u podnožju, iz zemlje i kamena niče šest biljaka tipičnih za ovo područje (Gospina trava, cvijet šipka, cvijet drače, cvijet kadulje, vrisak i smilje) koje simboliziraju šest međugorskih vidjelaca. Gospin lik položajem svojih ruku izražava skrušenost, a lice blagost – slika onoga na što smo i mi pozvani živjeti i biti!

(Tekst i slike: Paula Tomić)

Čista nakana

Međugorski vidjoci tvrde da je u jednom ukazanju Gospa plačući rekla: „Zaboravili ste Bibliju“! Listajmo zajedno Stari i Novi zavjet kako bismo upoznali Oca, Sina i Duha Svetoga.

Lidija Paris

Gospodine, ti ne želiš smrt grješnika, nego da se obrati i da živi... kaže liturgijska molitva blagoslova nad pepelom na Čistu srijedu. Evo sada je vrijeme milosno, evo sada je vrijeme spasa (2 Kor 6,2).

U Evanđelju koje se čita na Pepelnicu Isus nas poziva na pounutrašnjenje naše vjere i našega odnosa prema Bogu: Pazi da svoje pravednosti ne činiš pred ljudima da te oni vide... Kada činiš dobro, ne trubi pred sobom da bi te ljudi hvalili... Kada moliš, ne čini to da bi se pokazao pred drugima... Kada postiš, ne pravi se važan (Mt 6,1-18). U plemenita nakane su plemenite i plemenito on djeluje (Iz 32,8). Obrati se, vrati se... Vrati se onom vremenu kada je Bog svoga Duha udahnuo u zemaljski prah... Sjeti se da si prah, da ćeš se u prah pretvoriti, zato se obrati i vjeruj Evanđelju. Po njemu vječni Duh unosi vječnost u prah tvoje prolaznosti... „Vratite se k meni svim srcem... jer ja sam nježnost i milosrđe“, govori Gospodin (Jl 2,12-18).

Čista srijeda poziva nas na čistoću nakane. Ona je troslojna: u odnosu na ljude, u odnosu na Boga i u odnosu na nas same. – Ako imamo potrebu pokazivati svoju molitvu, post i dobra djela pred drugima, tada postoje velika mogućnost da to činimo iz taštine. Isus takvima kaže: „Primili su svoju plaću“ (Mt 6,5). – Ako smo sposobni moliti, postiti i činiti dobro u skrovitosti, tada treba dobro razmisliti ne činimo li to zato što očekujemo da će nam Bog platiti za naš trud. No, zar je Bog trgovac? On vidi u skrovitosti, on prepoznaje nakane srdaca, njega ne možemo obmanuti. – Čak i u skrovitosti vrebataština, zamka ohologa zadovoljstva vlastitim dostignućima. Zato Isus kaže: „Neka ti ne zna ljevica što čini desnica“ (Mt 6,3). Čak se ni pred samim sobom, u skrovitosti, ne hvali za dobro koje si učinio. Zaboravi ga.

Ako ti je nakana čista, ti si slobodan kako u javnosti, tako i u skrovitosti. Ako očekuješ nešto zauzvrat, zarobljen si u svojim očekivanjima. „Čisto srce stvori mi, Bože...“ (Ps 51,12).

Isus potiče na čistu nakanu i tri puta obećava: „Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti“ (Mt 6,4.6.17). Blagoslovit će našu čistu nakanu u odnosu na druge, u odnosu na Boga i u odnosu na nas same. Gospodin će iznijeti na vidjelo što je sakriveno u tami i razotkriti nakane srdaca. I tada će svatko primiti pohvalu od Boga, kaže Pavao (1 Kor 4,5). On govori o pohvali – ne govori o plaći, a još manje o kazni. Jer Bog je dobar. Nijedan čovjek Boga ne može nadići u velikodušnosti.

„Draga djeco! U ovom milosnom korizmenom vremenu pozivam vas da otvorite svoja srca darovima koje vam Bog želi dati. Ne budite zatvoreni nego molitvom i odricanjem recite da Bogu i On će vam dati u izobilju. Kao što se u proljeće zemlja otvara sjemenu i urodi stotruko, tako će vam i Otac vaš nebeski dati u izobilju“ (25. veljače 2006.).

Ovi tekstovi žele biti poticaj na čitanje Knjige nad knjigama. Bit će vam od istinske duhovne koristi samo ako budete prigrllili Bibliju i uronili u odlomke koji su ovdje navedeni, ako budete tražili dublje i dalje, i ako budete provodili mnogo, mnogo više vremena s Biblijom nego s ovim skromnim predloškom koji držite u ruci. Božja je riječ živa i djelotvorna (Heb 4,12). Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona u sebi, sama po sebi, ima snagu mijenjati nas.

11. BUNTIĆ, MARKO, LUKIN, 1921-1945.,
12. BUNTIĆ, IVAN, IVANOV, 1902-1945., ostala žena s šestoro djece
13. BUNTIĆ, JOZO, IVANOV, 1905-1945., ostala žena s troje djece
14. DRAGIĆEVIĆ, MARKO, ANDRIJIN, 1908-1945., ostala žena s šestoro djece
15. DRAGIĆEVIĆ, STOJAN, LOVRIN, 1905-1945., ostala žena s šestoro djece
16. DRAGIĆEVIĆ, NIKOLA, JOZIN, 1909-1945., ostala žena s troje djece
17. DRAGIĆEVIĆ, SLAVKO, JOZIN, 1916-1943.,
18. DRAGIĆEVIĆ, TOMO, JOZIN, 1926-1946.,
19. DRAGIĆEVIĆ, ANDRIJA, JURIN, 1912-1945.,
20. DRAGIĆEVIĆ, JURE, JURIN, 1915-1945.,
21. DRAGIĆEVIĆ, MIRKO, JURIN, 1911-1945., ostala žena s petero djece
22. DUGANDŽIĆ, IVAN, PERIN, 1922-1945.,
23. DUGANDŽIĆ, JOZO, IVANOV, 1906-1945., ostala žena s četvero djece
24. DUGANDŽIĆ, FRANJO, NIKOLIN, 1915-1944., ostala žena s dvoje djece
25. DUGANDŽIĆ, JOZO, ŠIMUNOV, 1919-1945.,
26. DUGANDŽIĆ, NIKOLA, ŠIMUNOV, 1921-1942., ostala žena s dvoje djece
27. DUGANDŽIĆ, ANDRIJA, IVANOV, 1911-1945., ostala žena s troje djece
28. ELEZ, MATE, ANDRIJIN, 1918-1945.,
29. ELEZ, ŽARKO, NIKOLIN, 1924-1945.,
30. ELEZ, ILIJA, NIKOLIN, 1926-1945.,
31. MILIĆEVIĆ, FRANJO, IVANOV, 1914-1945., ostala žena s djetetom
32. VASILJ, IVAN, NIKOLIN, 1912-1945., ostala žena s četvero djece
33. VASILJ, JAKOV, JURIN, 1913-1945.,
34. VASILJ, ANDRIJA, JURIN, 1914-1945.,
35. VASILJ, TADIJA, JURIN, 1926-1944.,
36. VASILJ, IVAN, JAKOVljeV, 1920-1945.,
37. VASILJ, ANDRIJA, JOZIN, 1914-1942.,
38. VASILJ, NIKOLA, JOZIN, 1926-1945.,
39. VIDOVIĆ, JOZO, ANDRIJIN, 1919-1945.,
40. VIDOVIĆ, ANTE, JOZIN, 1912-1945., ostala žena s dvoje djece
41. VIDOVIĆ, LUKA, IVANOV, 1920-1944.,
42. VIDOVIĆ, ANTE, NIKOLIN, 1923-1945.,
43. VIDOVIĆ, IVAN, PERIN, 1913-1945., ostala žena s troje djece
44. VIDOVIĆ, MILE, IVANOV, 1921-1943.,
45. VIDOVIĆ, DRAGO, IVANOV, 1921-1945.,

Selo CRNOPOD

1. VASILJ, METOD-ŠIMUN, ILIJIN, 1922-1945.,
2. VASILJ, ANDRIJA, ILIJIN, 1913-1945., ostala žena s dvoje djece
3. VASILJ, PERO, GRGIN, 1908-1945., ostala žena s djetetom
4. VASILJ, ŠIMUN, IVANOV, 1901-1945., ostala žena s petero djece

Selo VIONICA

1. BEVANDA, FILIP, MATIN, 1911-1945., ostala žena s petero djece
2. BEVANDA, MATE, MARTINOV, 1875-1944.,
3. DUJMOVIĆ, MATE, NIKOLIN, 1912-1943.,
4. DUJMOVIĆ, KRIZAN, NIKOLIN, 1920-1943.,
5. KORDIĆ, IVAN, MATIN, 1912-1945., žena
6. KORDIĆ, FABIJAN, MATIN, 1914-1943.,
7. KORDIĆ, IVAN, JOZIN, 1906-1945., žena
8. KORDIĆ, MATE, JOZIN, 1914-1945.,
9. LOVRIC, IVAN, JURIN, 1913-1945., ostala žena s djetetom
10. MILIĆEVIĆ, IVAN, MUJIN, 1907-1945., ostala žena s djetetom
11. MILIĆEVIĆ, FRANJO, NIKOLIN, 1907-1945., ostala žena s četvero djece
12. MILIĆEVIĆ, IVAN, STJEPANOV, 1891-1944., ostala žena s dvoje djece
13. MARKOTA, ILIJA, IVANOV, 1912-1943., ostala žena s djetetom
14. MANDARIĆ, GRGO, ILIJIN, 1924-1945.,
15. MANDARIĆ, IVAN, NIKOLIN, 1922-1945.,
16. MANDARIĆ, NIKOLA, SREČKOV, 1921-1945.,
17. PRIMORAC, GRGO, BLAŽOV, 1913-1945.,
18. PRIMORAC, RAFO, BLAŽOV, 1911-1945., ostala žena s troje djece
19. PRIMORAC, IVAN, TADIJIN, 1887-1945., ostala žena s troje djece
20. PRIMORAC, BOŽE, IVANOV, 1922-1945.,
21. PRIMORAC, ANTE, IVANOV, 1925-1945.,
22. SOLDI, ANDRIJA, TOMIN, 1923-1945.,
23. SOLDI, MARKO, ŠIMUNOV, 1920-1945.,

(Iz knjige YU-GENOCID, Bleiburg, Kržni put, Udba Ante Belje)

24. SOLDI, ILIJA, JAKOVljeV, 1920-1945.,
25. SOLDI, MARKO, JAKOVljeV, 1922-1944.,
26. SULIĆ, JAKOV, FILIPOV, 1896-1945., ostala žena s devetero djece
27. SUŠAĆ, BOŽE, JAKOVljeV, 1925-1945.,
28. SUŠIĆ, ANTE, PERIN, 1914-1945., ostala žena s dvoje djece
29. SUŠIĆ, STOJAN, IVANOV, 1912-1943., ostala žena s troje djece
30. SUŠIĆ, ZLATAN, IVANOV, 1922-1943.,
31. TADIĆ, PERO, IVANOV, 1910-1945., ostala žena s dvoje djece
32. TADIĆ, ANTE, IVANOV, 1916-1942., ostala žena s djetetom

Selo ŠURMANCI

1. ARAR, DRAGO, JURIN, 1917-1945.,
2. ARAR, LUKA, JURIN, 1922-1945.,
3. ARAR, ILIJA, JURIN, 1925-1945.,
4. ARAR, RADOŠLAV, JURIN, 1924-1945.,
5. ARAR, MUJ, MATIN, 1920-1945.,
6. ARAR, VINKO, IVANOV, 1927-1946.,
7. ARAR, NIKOLA, JURIN, 1911-1945., ostala žena s troje djece
8. ARAR, MIRKO, PERIN, 1912-1958., ostala žena s petero djece
9. ARAR, ILIJA, PERIN, 1920-1941., ostala žena s djetetom
10. ARAR, NIKO, MATIN, 1928-1945.,
11. ARAR, IVAN, ANTIN, 1896-1945., ostala ženat troje djece
12. ARAR, NIKOLA, MUJIN, 1921-1943.,
13. ARAR, PERO, MUJIN, 1923-1945.,
14. ARAR, DRAGO, MUJIN, 1925-1945.,
15. BENO, ZLATAN, TOMIN, 1923-1944.,
16. CRNAC, ZLATAN, STANKOV, 1924-1945.,
17. CRNAC, JAKOV, JURIN, 1906-1945., ostala žena s četvero djece
18. ČAVAR, MATE, NIKOLIN, 1929-1941.,
19. FALAK, NIKOLA, MIRKOV, 1904-1944., ostala žena s dvoje djece
20. FALAK, NIKOLA, JURIN, 1902-1944., ostala žena s petero djece
21. FALAK, ANTE, NIKOLIN, 1931-1943.,
22. JOVANOVIĆ, DANIJEL, NIKOLIN, 1927-1945.,
23. JOVANOVIĆ, DRAGAN, LUDVIGOV, 1924-1945.,
24. JOVANOVIĆ, ANTE, NIKOLIN, 1929-1945.,
25. JOVANOVIĆ, JURE, JOZIN, 1915-1945., žena
26. JOVANOVIĆ, ZDRAVKO, NIKOLIN, 1923-1945.,
27. JOVANOVIĆ, RADE, ANDRIJIN, 1902-1945., ostala žena s dvoje djece
28. JOVANOVIĆ, DRAGO, FRANJIN, 1920-1945.,
29. JOVANOVIĆ, ANDRIJA, FRANJIN, 1924-1945.,
30. JOVANOVIĆ, IVAN, FRANJIN, 1926-1945.,
31. JOVANOVIĆ, NIKOLA, MIŠKOV, 1902-1944., ostala žena
32. JOVANOVIĆ, LJUBO, MIŠKOV, 1918-1943., ostala žena s dvoje djece
33. JOVANOVIĆ, LUDVIG, MIŠKOV, 1921-1945.,
34. JOVANOVIĆ, NIKOLA, MATIN, 1910-1945., ostala žena s troje djece
35. JOVANOVIĆ, IVAN, JURIN, 1913-1945.,
36. KIKAS, VIDAK, JURIN, 1897-1945., ostala žena s petero djece
37. KIKAS, SLAVKO, VIDAČOV, 1923-1945.,
38. KIKAS, LJUBO, IVANOV, 1923-1945.,
39. KIKAS, JOZO, IVANOV, 1925-1945.,
40. KORDIĆ, DOMINIK, MATIN, 1918-1945.,
41. KORDIĆ, SLAVKO, STANKOV, 1924-1945.,
42. KORDIĆ, GRGO, LUKIN, 1925-1945.,
43. KORDIĆ, FRANJO, LUKIN, 1914-1948., ostala žena s dvoje djece
44. KRASIĆ, JURE, MATIN, 1908-1945., ostala žena s četvero djece
45. KRASIĆ, PETAR, MATIN, 1915-1945.,
46. OŠTOJIC, IVAN, NIKOLIN, 1905-1945., ostala žena s petero djece
47. PRUSAĆ, MARJAN, NIKOLIN, 1922-1945.,
48. SOĆE, DRAGO, MATIN, 1924-1945.,
49. SOĆE, ILIJA, IVANOV, 1925-1945.,
50. VIDOVIĆ, ANDRIJA, MARKOV, 1920-1942.,
51. SIVRIĆ, VLADO, ANTIN, 1926-1945.,
52. SIVRIĆ, MARA, ANTINA, -1948.,
53. TOKIĆ, IVAN, PERIN, -1945.,
54. TOKIĆ, NIKOLA, PERIN, -1945.,

POPIS POGINULIH I NESTALIH SVÉČENIKA U II. SVJETSKOM RATU U ŽUPI MEĐUGORJE

IME I PREZIME	GODINA		SELO	GODINA
	života	redovn.		
O. FRA JOZO BENCUN	76.	59.	MEĐUGORJE	14. II. 1945.
O. FRA GRGO VASILJ	59.	40.	MEĐUGORJE	14. II. 1945.
O. FRA MARKO DRAGIĆEVIĆ	43.	23.	MILETINA	11. II. 1945.
O. FRA MARIOFIL SIVRIĆ	32.	15.	MEĐUGORJE	II. 1945.
O. FRA JENKO VASILJ	31.	14.	MEĐUGORJE	V. 1945.

Bože, Oče svemogući

Bože, Oče svemogući, u ime Tvoga Sina Isusa Krista ponizno Te molimo, daj nam milost neprestane molitve da Te u svemu i uvijek susret-nemo i u Tebi ostanemo.

Otkloni od nas sebičnost i oholost i sve što nas udaljuje od Tebe da Ti tako uvijek budemo blizu. Snagom svojega svetog Duha otvori naše srce da primimo sve darove Tvoje ljubavi i da ih mog-nemo drugim-a svjedočeći radosno darivati, da tako postanemo svjedoci Tvojega mira i ljubavi.

Blagoslovi i vrati u svoju blizinu sve one koji su se iz bilo kojih razloga udaljili od Tebe.

Blagoslovi Papu, sve biskupe i svećenike, sve roditelje i odgojitelje da svojim životom pomognu onima koje si im u svojoj ljubavi povjerio, da Ti se otvore i da ostanu u Tvojoj blizini.

Svojom ljubavlju budi blizu, Oče, svima koji se sada osjećaju ostavljenima, odbačeni-ma i zaboravljenima. Budi blizu bolesnima i nemoćnima po svome Sinu, koji je došao spa-siti svijet i voditi nas putem mira i spasenja. Tako neka bude. Amen!

fra Slavko Barbarić

Hvaljen Isus i Marija!

Ja sam jedna hodočasnica i već osmu godinu član podupiratelj naše Radiopostaje „Mir“. U kolovozu redovito idem pješice iz Crvenica u Međugorje Gospi kazati jedno veliko hvala. Uvijek je to hvala za cijelu proteklu godinu. Za svako moje putovanje postoji priča koju stavljam na papir. Svako moje hodočašće jedna je nova milost, a svako sljedeće ljeto nova je čežnja. Šaljem vam početak i kraj jedne svoje priče.

Kako je radosno noćas moje srce, Isuse moj.

Kako ću glasno noćas klicati hvalu.

Hvala ti, Isuse, hvala ti, majko Marijo. Hvala za ovu godinu.

Hvala što sam čekala, hvala što je došao ovaj dan.

Neka se moja hvala noćas spoji s nebom, jer si pozvao

i moju Kristinu.

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga krećemo ja, Kristina i Vlado.

Opet si noćas, Bože, nebo spojio sa zemljom

i kao da rukom

možu dotaknuti zvijezde.

Opet osjećam tvoj mir, opet Zdravomarijo

poput najljepšeg pjeva

lebdi nad usnulim selom, a ja se opet pitam,

nije li to, Bože, djelić Raja

i kako li će tek biti lijepo tamo ako

budemo slijedili tvoj put.

Crvenice, kolovoz 2007.

Noć se polako spušta nad broćanski kraj. Teče polako dvadesetpeti sat hoda. Bližimo se Tromedi. Korak po korak, težak ali blagoslovljen. Žuljevi popucali pa peku. Teško se krećemo, ali ono što nas vodi jače je od svega. Ono što osjećamo u duši lijepo je i blaženo poput neba iznad Međugorja, poput mirisa ove blagoslovljene zemlje i svega što raste i zrije na njoj. Poželiš zauvijek ostati tu, u „kraljevstvu mira“, tu gdje osjećaš Njezinu prisutnost.

Da, Ona je tu, naša Majka, Gospa Međugorska, Kraljica Mira.

Pred Njezinim likom htjedoh ponoviti sve one molitve. Htjedoh viknuti od sreće, no mir mi opet obuze dušu. To je njezin znak. Ona je sve čula i razumjela. Suze su mi potekle niz lice. Samo sam uspjela reći: DOŠLI SMO TI, MAJKO DRAGA!

Anica Grgić, Crvenice, BiH

Poruke Kraljice Mira na Filipinima

Tajfun Sendong, koji je 16. i 17. prosinca prošle godine poharao znatan dio Filipina, samo u dva dana odnio je 347 života te uništio kuće, škole, mostove, ceste... Posebno su stradala naselja u blizini rijeka, a dva dana i medijski su bili odsječeni od ostatka zemlje, bez struje i telefonskih veza. U tim trenucima posebno se iskazao „Međugorje – centar Kraljice Mira“, koji dobrohotnošću fondacije Mary's Meals skrbi o tisućama gladne djece u toj zemlji. S vrećama riže i odjeće došli su do stradalih, okupljenih poglavito u kapelicama, školama i središtima Mary's Mealsa. O prisutnosti poruke Kraljice Mira i djelovanju Centra mira pišu srednjoškolska profesorica Virginia Villahermosa, utemeljiteljica i voditeljica Centra te Milona von Habsburg u ime Mary's Mealsa.

koj srednjoj školi i bila sudionica u crkvenim aktivnostima.

Međugorska molitvena skupina

Godine 1998. suprug i ja posjetili smo našu kćer u Dumagueteu, koja je uskoro trebala roditi. No umjesto povratka kući, ostali smo živjeti u tom mjestu. U međuvremenu sam od kuće donijela knjige i časopise i u garaži otvorila centar mira. Primijetila sam restoran, koji nedjeljom nije radio. S vlasnikom restorana sam se sprijateljila i zamolila je da dopusti u svom restoranu nedjeljom izlagati knjige i časopise. Tu sam upoznala prve članove međugorske molitvene skupine – Tita Carinana, Leonora Yuronga, dr. Imboja, Jojo Nochefranca, Sarah Perocho. Bili su strastveni čitatelji ovih časopisa i knjiga. U međuvremenu sam počela kopirati Gospine mjesečne poruke i dijeliti ih svima koji su dolazili na Misu.

Medijsko širenje poruka i obroci za siromašne

Kad se restoran zatvorio morali smo potražiti neko drugo mjesto. Jojo, medicinski tehničar koji je radio u velikoj bolnici sestara karmelićanki, predložio nam je da razgovaramo s ravnateljicom bolnice, sestrom Glorijom. Sestra je dopustila da „Međugorje Peace Center“ knjige i časopise izloži u prostranoj čekaonici, gdje smo ostali sedam mjeseci. Medicinsko osoblje i pacijenti bili su naši redoviti čitatelji.

Nakon sedam mjeseci morali smo potražiti novo mjesto i naša sljedeća postaja bila je prostor na tržnici. Osim širenja literature, već su se bili ustalili naši molitveni susreti na kojima smo redovito molili kronicu i razmatrali najnoviju poruku Kraljice Mira. U lipnju 2001. odlučili smo na kabelskoj televiziji emitirati jedan film o Međugorju, na što je menadžer „Fil Products TV INC“ velikodušno pristao. To je bio 30-minutni program u kojem sam čitala Gospine poruke. Uskoro smo dobili i svoj jednosatni program „Međugorje – hrana za dušu“.

Godine 2003., prve nedjelje u studenom, „Međugorje – hrana za dušu“ počeo je prenositi i DYWC – katolička radiopostaja koja pokriva značajan dio Filipina. Vjerujem da je to doprinijelo stvaranju TV Sunday – prijenosa Mise u različitim župama svake nedjelje. Tada sam upoznala i Milonu von Habsburg, kad ju je jedan naš slušatelj pitao kako postiti o kruhu i vodi – što u porukama traži Gospa – kad veoma siromašni ljudi jedva mogu kupiti kruh. Milonu sam upoznala s našim apostolatom dijeljenja hrane djeci beskućnicima za Božić. Kad sam Miloni objasnila da taj svoj apostolat ne možemo ostvarivati tijekom cijele godine jer nemamo novca, rekla mi je da će me upoznati s Magnusom MacFarlane Barrowom, direktorom Mary's Mealsa. Tako je 2005. započeo program MARY'S MEALS u Dumagueteu.

Počeli smo s prehranom djece u osnovnoj školi u jednom ribarskom selu. Riječ je

o ribarima koji love za prehranu obitelji. U početku smo birali samo neuhranjenu djecu, ali su tada mnoga djeca počela tražiti jedan dnevni obrok i mi smo počeli hraniti tri stotine djece. Hranu kuhaju sami roditelji iz sela. Sljedeće smo godine to počeli činiti i u osnovnoj školi Lo-oc, a nakon toga obroke smo kuhali i za djecu beskućnike.

Djeca uče i pomažu roditeljima-kuharima: kuhaju kašu, režu mango... Nažalost, pola te djece je bez doma, mnogi su prisiljeni tražiti hranu u kantama za smeće. Mary's Meals njihov je jedini siguran izvor prehrane. Sljedeća škola koju smo svojim programom obuhvatili jest ona u Batinguelu, koji je pogođen nedavnim strašnim tajfunom. Velik broj obitelji iz ovoga siromašnog mjesta prisiljen je živjeti na obali rijeke, bez krova nad glavom. Tu školu pohađa preko 1500 učenika, a naše obroke prima 819 učenika od prvog do četvrtog razreda.

U rujnu se navršilo deset godina televizijskog programa „Međugorje – hrana za dušu“, a obljetnicu smo obilježili 1. listopada, na početku mjeseca krunice. Obljetnicu je svetom Misom zahvalnicom predvodio biskup John Du u našoj katedrali. Prije toga tisuće učenika i studenata sudjelovalo je u programu na sportskom centru, na kojemu su govorili biskup, fra Michael Quintana i Milona von Habsburg. Cijeli program proslave desete obljetnice prenosili su televizija i radio. Tijekom tih dana Milona je posjetila sve škole i centre Mary's Mealsa, u kojima je govorila o poruci Kraljice Mira.

Virginia Villahermosa

Želimo postiti o kruhu i vodi, ali nemamo kruha

Kontakt s Virginijom ostvarila sam putem elektroničke pošte. Pisala mi je: „Siromašni ljudi s Filipina pitaju me kako mi, siromašni, možemo odgovoriti na poziv Kraljice Mira. Želimo postiti o kruhu i vodi, žarko želimo odgovoriti na tu poruku, ali za nas je kruh raskošna stvar, ne možemo ga kupiti.“

Bila sam jako zburnjena čistoćom toga pitanja – oni koji nemaju kuće, koji prikupljaju, razvrstavaju i prodaju otpad da bi mogli preživjeti, otvorili su se poruci Kraljice Mira. Oni nikada ne će moći hodočastiti u Međugorje niti će ikada moći pozvati nekoga od svojih. Oni nemaju računalo, ali mole. Oni idu na Misu, klanjaju se Gospodinu u kapelicama klanjanja jer su shvatili ljepotu i značenje onoga što se događa u toj, njima dragoj i dalekoj župi Međugorje. Oni poruku razumiju u poniznosti i strahopoštovanju pred Bogom.

Bogu hvala, fra Slavko me jednom prilikom bio poveo da prevodim u Hong Kongu,

Među trideset dvojicom dragovoljaca koji pripremaju obroke, deset ih je ostalo bez kuće. Dragovoljci koji pomažu Mary's Meals siromašni su, ali vole služiti druge. Jako je dirljivo vidjeti kako Filipinci ne očekuju da im sve plaćamo; oni traže financijsku pomoć da bi mogli započeti samostalan život, a onda motiviraju dobrostojeće u svojoj zemlji da se i oni uključe u taj program.

Macauu i Taiwanu. Tamo smo vidjeli kako siromašni ljudi poste. Umjesto kruha i vode, uzimali su rižu. Pisala sam joj o tome svom iskustvu, što je počela primjenjivati u vlastitoj sredini.

Virginija je plakala zbog djece koja su se hranila otpadcima iz Mac Donaldsa u Dumaguete Cityju i tražila načine da im pomogne. Mary's Meals bio je odgovor na njezine poteškoće, pa danas hrani nekoliko stotina djece, koja je zovu Lola, Baka.

Tajfun koji je pogodio Dumaguete i Mindanao 17. prosinca također je pogodio i mjesto Okoy gdje smo hranili djecu jedne jako male zajednice. Taj je centar postao sklonište mnogim stradalima. Među trideset dvojicom dragovoljaca koji pripremaju obroke,

deset ih je ostalo bez kuće. Dragovoljci koji pomažu Mary's Meals siromašni su, ali vole služiti druge. Jako je dirljivo vidjeti kako Filipinci ne očekuju da im sve plaćamo; oni traže financijsku pomoć da bi mogli započeti samostalan život, a onda motiviraju dobrostojeće u svojoj zemlji da se i oni uključe u taj program.

Za mene je putovanje na Filipine bilo još jedno svjedočanstvo veličine poruke Kraljice Mira, koja nas vodi ravno u srce Katoličke Crkve. Naravno da ni poziv na molitvu i pomoć siromašnima nisu nova poruka, ali je sve novo jer nam Kraljica Mira, naša majka, daje jedan novi žar koji mijenja naša srca a time i svijet.

Milona von Habsburg

Duhovna borba (1.)

Ljubav je najpoželjnije dobro, koje nam najbolje pomaže u osobnom procvatu. Prirodni ljudski životni pokretač je čovjekova ljubav prema sebi, koja prerasta u ljubav prema drugima i prema Bogu. Ljubav prema sebi može postati izopačena ako je prenaplašena, ako je usmjerena isključivo na sebe, ako sebe smatra jedinim dobrom, ako odbacuje ljubav prema Bogu i prema drugima.

o. Bernard Ducruet, OSB

Tri pukotine

Duhovna će borba od nas tražiti da se odrekemo svoga obožavanja „ja“ i potražimo pravoga Boga. Cijelo nas Evanđelje poziva da, nasljedujući Isusa, razapinjemo taj izopačeni i prenaplašeni odnos prema samom sebi, da bismo našli mudrost prave ljubavi. Čovjek se treba izgubiti da bi se našao, treba nadići samoga sebe da bi mogao ljubiti, treba se odreći samoga sebe da bi pošao prema drugima. Ljudska priroda sa svojim potrebama i željama ima tri slabe točke, koje se odnose na tri sklonosti, koje možemo nazvati pukotinama ili otvorenim ranama. One u čovjeku postoje od iskona.

Pasha želje liječi od pohlepe

Prva pukotina oslabljuje zdravu i prirodnu želju čovjeka za životom, za postojanjem, za stvaranjem, za rađanjem. Zove se pohlepa. To je izopačena sklonost prema skupljanju za sebe, posjedovanju za sebe, rađanju za sebe. Želja za Dobrim i Lijepim pretvara se u želju za ugodom, za uživanjem u svakom mogućem komforu. Riječ je o praktičnom materijalizmu čovjeka, kojemu se ne da moliti. Njegov se *trbuh prilijepio uza zemlju*, kaže Psalam 44. Takav čovjek izbjegava svaki napor, i ne želi izaći iz sebe i počiti prema drugima. Simbol te pohlepe je svinja, koja ruje u neprestanoj potrazi za hranom. Na ovu se sklonost nakalempljuje strah od pogriješke, strah od gubitka i škrtost. Potraga za vlastitim užitkom potiče ljubomoru, zavist, zlopamćenje i cijelu povorku laži i nasilja. Crkveni oci govore o trostrukoj pohlepi: za novcem, za seksom i za svijetom. Izopačena sklonost tjera čovjeka da sve svodi na samoga sebe. Pohlepa je kao *zvijer što vrebala na pragu*, kaže Knjiga postanka 4. Zato su čak i naša najnesebičnija i najvelikodušnija ostvarenja često pomiješana sa skrivenim motivacijama, koje proizlaze iz te pohlepe.

Duhovna borba naučit će nas paziti na one prve misli, koje proizlaze iz pohlepe. Ne moramo poricati prirodne potrebe, pa

niti potrebu za užitkom, koja nas motivira. Kroz duhovnu borbu preusmjerit ćemo svoje želje, prikazujući ih Bogu. To je *pasha želje* koju opisuje sveti Augustin. To je put od *cupiditas* do *caritas*, od lakomosti do ljubavi. Sveti Augustin ne misli da treba omalovažavati ili osuđivati užitak, nego da ga treba povezati s njegovim izvorom, obratiti, usmjeriti. Osim toga, pasha želje ne događa se u nekom određenom trenutku, nego je stalan pokret, koji dinamizira cijeli ljudski život. Na taj način prelazimo iz Babilona u Jeruzalem, sa starog na novog čovjeka, od Adama do Krista, od ne-postojanja do istinskoga postojanja, što je Božja želja za nas.

Preusmjeravanje želje liječi od taštine

Druga pukotina odnosi se na čovjekovu zdravu i prirodnu potrebu da bude priznat i ljubljen. Ljudska priroda muškarca i žene izgrađuje se zahvaljujući priznanju i ljubavi drugih. Trebamo sve ono što nas povezuje s našom obitelji, roditeljima, kulturom, odgojem. Iz te ljudske prirode, koja se oblikovala zahvaljujući utjecajima određene okoline, crpimo čvrstoću svoje osobnosti, svoj duboki „ja“, koji je sposoban za osobni odnos s drugim čovjekom. Da bismo mogli otkriti i razviti taj osobni „ja“, Biblija nam daje jednu zapovijed: ostaviti oca i majku te se osobnim odnosom povezati sa supružnikom. Bog je rekao Abrahamu: *Idi iz zemlje svoje, iz zavijanja i doma očinskog, u krajeve koje ću ti pokazati* (Post 12,1). Od toga trenutka Abraham stupa u odnos poslušnosti prema Bogu, u vrlo osoban odnos povjerenja i vjere.

Izopačena sklonost koja u nama živi sastoji se u sljedećem: Umjesto da nadidemo potrebu za priznanjem i ljubavlju, umjesto da je pretvorimo u istinski i osobni odnos prema nekoj drugoj osobi, mi je koristimo samo za vlastitu korist. Želimo da nam se okolina divi i da nas časti, hvali i cijeni. Želimo biti poznati i prominentni samo zbog vlastite koristi. To je taština čovjeka koji traži uvijek neko novo postolje, da bi mu se divila uvijek neka nova

publika. Sliku svinje ovdje zamjenjuje slika pauna, koji širi svoje perje; veliki trbuh ovdje zamjenjuje napuhani torzo. Taština tako postaje moćan pokretač svih naših inicijativa. Naša su djela, čak i ona najplemenitija i najhrabrija, više ili manje uprljana taštinom, koja čovjeka tjera da se pravi važan, da privlači pozornost i ljubav. Evanđelje kaže da su mnogi farizeji počeli vjerovati u Isusa, ali je njihova vjera bila pomiješana sa željom da ih ljudi slave. Ta ih je taština paralizirala.

Duhovna borba sastojat će se u preusmjeravanju želje za priznanjem. Ispravno držanje

nalazimo u Isusu, koji moli Oca da ga proslavi. *Oče, došao je čas: proslavi Sina svoga da Sin proslavi tebe* (Iv 17,1). Postoji ljubav, slava i svetost za kojom trebamo težiti, ali takvu ljubav, slavu i svetost nam ne mogu dati ljudi. Samo nas Bog može proslaviti. Sveci su znali preobratiti svoju taštinu upravo zahvaljujući želji da ih proslavi Božja svetost.

Služenje Bogu liječi od oholosti

Treća pukotina zbog koje smo krhki, ranjivi i osjetljivi na napast odnosi se na zdravu ljudsku potrebu za stvaranjem, organiziranjem, vladanjem nad vremenom i stvarima.

Snimila Lidija Paris

Izopačena sklonost sastoji se u tome, da želimo nad svime vladati u svoju korist pomoću moći, bogatstva ili znanja. Takav čovjek želi imati mnogo utjecaja i brojnu publiku. Želi imati inicijativu nad događajima, nad stvarima, nad ljudima, nad samim sobom, želi sve nadzirati u svoju korist. Takav je čovjek uvijek u pravu, uvijek ima posljednju riječ, nikad ne priznaje svoje pogriješke ili zablude, nikad se ne ispričava. Simbol je orao koji želi dominirati. Ljudski „ja“ postaje idol. Takav si čovjek zamišlja da je najbolji i misli da o svemu mora biti obaviješten. Ova posljednja izopačena sklonost zove se oholost. Crkveni oci kažu da je oholost izvor svih drugih izopačenosti. Iskazuje se u želji da čovjek bude potpuno neovisan od svakoga autoriteta, Božjeg ili ljudskog.

Duhovna borba može preusmjeriti ovu sklonost ako je se umjesto u službu vlastitoga carstva stavi u službu Kraljevstva Božjega. Mnogi sveci i osnivači uspjeli su obratiti svoj dominantni duh time što su ga stavili u Božju službu.

Troja odškrinuta vrata

Želja, koja se oslanja na prirodne potrebe (sigurnost, biti ljubljen i priznat, biti na mjestu koje nam pripada), nažalost biva iskvarena i usmjerena prema ostvarenju vlastitoga „ja“, te postaje izopačena: umjesto da traži apsolutno Dobro koje se nalazi u Bogu, okreće se prema sebi. Čovjek tada postaje neumjereni uživatelj, častohlepan i dominantan. Ta devijacija je iskonska, što se vidi iz prvih poglavlja knjige Postanka. Čak je i Isus bio u napasti da se ostvari neovisno od Boga, i to u onim istim slabim točkama, koje su zajedničke svim ljudima: osigurati se od nedostatka hrane, iz taštine učiniti veliko čudo pred mnoštvom okupljenim u Hramu da bi bio priznat, i konačno – vladati svijetom. No, Isus je zatvorio vrata tim izopačenim sklonostima jer je bio stalno povezan sa svojim Ocem, i jer je bio poslušan Njegovoj riječi. Kod nas su ta vrata uvijek više ili manje odškrinuta pa se, ako nismo stalno budni, kroz njih uvlači Napasnik sa svim svojim sugestijama.

Ako želimo biti doista iskreni prema sebi, morat ćemo priznati da se u cijeli naš život, pa čak i u naša najplemenitija djela i najdublje želje, umiješao taj korov – ta sklonost za samoostvarenjem – i to u tri oblika. To su žed za užitkom i za novcem, žudnja za počastima, borba za vlast. Po riječima svetoga Augustina, duhovna se borba ne sastoji u poništavanju želje, koja je životni pokretač, nego u njezinu preusmjeravanju. Do izopačavanja želje dolazi zbog toga, što se čovjek namjerno odvraća od Boga, što nema potrebu za Njim, što hoće biti sam sebi dostatan, a protiv konačnosti i smrti bori se tako, da pokušava posjedo-

vati stvari i cijeli svemir. Budući da su i želja i sposobnost za primanje Boga u pozitivnom smislu neizmjerne, nema granica ni pohlepi ni traženju prolaznih i djelomičnih užitaka, bogatstva, časti, moći, tjelesnoga užitka, koji nikada nisu dostatni i koji su uvijek nesigurni. Nezasitna pohlepa postaje ropstvo, budući da predmeti za koje mislimo da ih posjedujemo zapravo posjeduju nas. Po svetom Augustinu, ta je lančana povezanost zapravo egzistencijalna uvjetovanost na ovome svijetu. Iz oholosti i pohlepe proizlazi neznanje, tj. neprepoznavanje samoga sebe i Stvoritelja, dakle nemogućnost spoznavanja ljepote i reda, koji postoje u svemu stvorenom. Zato Augustin u svojim *Ispovijestima* vapi: „Gdje sam bio kada sam te tražio? Bio si preda mnom, a ja sam se bio udaljio od samoga sebe, i nisam nalazio ni sebe, a još manje tebe“.

Postaješ ono što ljubiš

Po duhovnoj borbi, preuzimajući rizik da će izgubiti samoga sebe, čovjek se otvara Bogu i postaje mu podložan, te tako ponovno stječe izgublenu slobodu. Priznajući Boga za svojega Stvoritelja, čovjek ponovno nalazi smisao svojega postojanja. Može istinski ljubiti samoga sebe onom ljubavlju, kojom ljubi Boga. Još radikalnije rečeno, čovjek dolazi do punine svoje ljudskosti kada dopušta da ga Bog divinizira. Evo što nam kaže sveti Augustin: „Postaješ ono što ljubiš. Ljubiš zemlju? Postat ćeš zemlja. Ljubiš Boga? Što da kažem? Hoćeš li postati Bog? Ne usuđujem se to reći, ali poslušajmo što nam kaže Pismo: *Vi ste bogovi i svi ste sinovi Višnjega!* (Ps 82,6; Iv 10,34)“. To je pasha. Čovjek mora umrijeti oholim, pohlepim i taštima željama da bi se otvorio životvornoj dinamici ljubavi, poniznoj i nesebičnoj želji, koja je dar Duha Svetoga. To umiranje i ponovno rađanje djelo je ljubavi, jer sveti Augustin kaže: „Oni koji imaju ljubav rođeni su od Boga“.

Tu pobjedu zahvaljujemo Kristu. On, koji je naš život, sišao je među nas. Na sebe je uzeo našu smrt, uništio je smrt preobiljem svojega života. I tako, sudjelovanjem u smrti i uskrsnuću Krista, čovjek može umrijeti tjelesnim željama i otvoriti se želji Duha. Ta pasha je *prijelaz s ljubavi prema sebi i stvarima koja ide sve do preziranja Boga, na ljubav prema Bogu koja ide sve do preziranja samoga sebe*. To je prijelaz s iluzije na istinski život, s pokušaja posjedovanja Boga na mogućnost da On posjeduje nas.

(O. Bernard Ducruet pristupio je benediktincima 1947. godine. Bio je meštar novaka, a od 1973. do 1991. poglavar je Opatije sv. Benedikta u Francuskoj. Poznat je kao voditelj duhovnih vježbi i seminara za laike i redovnike. - Prevela Lidija Paris)

Isusov izbor i poslanje

fra Mario Knezović

Procedura donošenja kadrovskih odluka u društvu uglavnom se odvija i odvija po uobičajenom scenariju: sastanci, lobiranja, nagovaranja, raspre, protežiranja, ucjenjivanja, interesi, strančarenja... A kad je tomu tako, nije se teško složiti da je čovječanstvu najviše zla nanijelo to što su vođe i vladari za savjetnike birali istomišljenike i one koji su im povlađivali i kimali glavom. S druge strane, najviše dobrih odluka došlo je od vladara i vođa koji su oko sebe imali iskrene kritičare koji su se znali oduprijeti dodvoravanju. To je ozračje izbora ovoga svijeta gdje se teško, u buci i zbruci, može razabrati tko je prava osoba za određeni položaj ili službu.

Isusovo povjerenje u čovjeka

Pogledajmo ozračje i stil Isusova izbora: boravak u šutnji i molitvi, odlazak iz mase u osamu; nema nagovaranja, izbor nije pristran, ne traži podobne, ne traži najsposobnije, ne traži da njemu služe i robuju, jer on će to učiniti za izabrane. Isusov izbor ljudi, potvrđuju nam evanđeoski izvještaji, bio je oslobođen svega što se danas uvriježilo kod izbora na društvenom, a ponekad, na veliku žalost, i na crkvenom području. Isus nam tako otkriva i nudi jasnu formulu postupanja kod izbora osoba te nas poziva da tako i mi činimo.

Kad Isus svojim učenicima upućuje poziv, on očituje povjerenje u čovjeka. Isus vjeruje čovjeku više nego što u tom trenutku čovjek vjeruje Isusu. Dok upućuje poziv, Isus čovjeka poznaje u njegovim dubinama više nego što čovjek poznaje Isusove dubine. Isus čovjekove slabosti i granice poznaje više nego što čovjek poznaje Isusovu snagu i bezgra-

ničnost. Zapravo, Isus zna da zove čovjeka, koji će samo uz vodstvo Duha Svetoga moći izvršiti poslanje. Zadržljive to Isusovo povjerenje u čovjeka i nuka na razmišljanje.

One koje poziva na nasljedovanje Isus zatiče na njihovim radnim mjestima, u njihovim već odabranim pozivima. Isus tim želi reći da ne traži besposličare i nezbrinute, nego one koji su spremni učiniti zaokret i ostaviti odabrani put. Nasljedovanje traži korjeniti zaokret nutrine koja će tek potom donijeti plodove vidljive na vanjštini.

Primarna zadaća pastira

Isus bira ljude koji će navješćivati i propovijedati; on im daje vlast izgoniti đavle. To je „platforma“ na kojoj Isus okuplja. Ta zadaća propovijedanja i borbe protiv đavla i danas je, razumije se, primarna zadaća pastira. Dobro je upitati se, kako se danas navješćuje i propovijeda? Ponekad se stekne dojam kako neki govore s „prigušivačem“; mnogi navješćuju okovani vrlo opasnim načelom nezamjeranja. Drugi opet nemaju hrabrosti nakon izgovorene riječi primiti pokudu, prozivanje i suprotstavljanje mase. Ako je pastirima Crkve dana vlast borbe protiv đavla, onda ne priliči govoriti tako da svojim prešućivanjem Istine nesvjesno promoviramo stanje nastalo upravo đavolskim utjecajem. Zar govor Isusovih apostola naših dana ne zahtijeva „tvrđ govor“ kako ga je Isus izgovarao?! Možda nam baš treba takav „tvrđ govor“ koji će omekšati tvrda ljudska srca. Zato možemo ustvrditi da Isus i danas u svoju službu poziva takve koji će znati i htjeti svoj život i zemaljsku sigurnost staviti na kocku kako bi mnogima donijeli klinu spasenja.

Iz duhovnih spisa blažene Anđele Folinjske nazvane „Učiteljicom teologa“

B ože moj, učini me dostojnom da mogu shvatiti preduboku tajnu koju je izvela žarka i neizreciva Tvoja ljubav s darežljivom ljubavlju samoga Trojstva, tj. tajnu presvetoga Tvojega utjelovljenja koje je bilo počelom našega spasenja.

I to utjelovljenje dalo nam je dvoje: Prvo je što nas ispunja ljubavlju, a drugo što nas čini sigurnima u našem spasenju.

O Ljubavi neshvatljiva! Iznad ove nema veće ljubavi, nego što Bog postaje moje tijelo da me učini Bogom.

O Ljubavi utjelovljena, sebe si okrnjila, da mene izgradiš, kad si primila naš lik: nisi okrnjila sebe da bi tebi nešto nedostajalo ni tvojoj božanstvenosti, nego me ponor Tvoje zamisli potiče da govorim te riječi iz dubine svoga bića.

O Neshvatljivi, postao si shvatljiv! O Nestvoreni, postao si stvorenje! O Nezamislivi, postao si zamisliv! O Neopipljivi, tebe se može opipati! O Gospodine, učini me dostojnim da sagledam dubine te preduboke ljubavi koju si nam saopćio u tome presvetom Utjelovljenju.

Učini me dostojnom, Nestvoreni, da shvatim ponor tvoje ljubavi i goruće tvoje naklonosti, učini me dostojnom da razumijem neizrecivu ljubav koju si nam dao kad si nam pokazao Sina svoga Isusa Krista u Utjelovljenju, i kako nam je sami Sin objavio Tebe, Oca.

Učini me dostojnom, Gospodine, da shvatim i razumijem tvoju ljubav prema nama kojom si mene stvorio i učinio sposobnom, o Neshvatljivi, da spoznam i razumijem tvoju neprocjenjivu i žarku ljubav s onom srdačnom naklonošću kojom si odabrao ljudski rod od vječnosti da gleda tvoje lice, a ti, najuzvišeniji, hoćeš da gledaš naše.

O preuzvišeno Biće! Udostoj me da shvatim taj dar koji je iznad svakoga dara: jer svi anđeli i svi sveti nemaju što drugo da čine osim da tebe, Ljubljenoga, gledaju, i da te ljube i o tebi razmišljaju. O Daru koji je iznad svakoga dara, jer si ti sam Ljubav.

O najuzvišenije Dobro, udostoj nas da spoznamo tebe, Ljubav, i učini da takvu Ljubav ljubimo. I svi oni koji dolaze pred tvoje lice bit će zadovoljni prema ljubavi koju su posjedovali. I one koji razmatraju ništa drugo ne privlači da razmatraju osim istinska Ljubav.

Molitva pred Presvetim

Klanjam Ti se, Gospodine Isuse Kriste, i zahvaljujem Ti za ovo darovano vrijeme, za ovaj trenutak molitve, trenutak kad mogu stajati pred Tobom, govoriti Ti, diviti Ti se.

Hvala Ti, Gospodine Isuse, jer vrijeme provedeno s Tobom nije izgubljeno vrijeme. Vrijeme provedeno s Tobom je vječnost. Zato Ti se klanjam.

Hvala Ti, Gospodine Isuse, jer pred Tobom doista mogu biti tko jesam. Mogu Ti uvijek otvoriti svoje srce. Mogu Ti se klanjati bez straha da ću biti ponižen, naprotiv. U ovom me klanjanju Ti uzdišeš prema sebi, Gospodine.

O Marijo, naša Majko, Tvoj Sin je ovdje pred nama u malom jednostavnom komadiću kruha. Marijo, daj mi svoj majčinski pogled da Ga vidim, da Ga prepoznam, da osjetim Njegovu blizinu.

Hvala Ti, Marijo, jer kad je Isus prisutan, Ti si uvijek blizu. Ti si uvijek s nama, Ti nam donosiš Isusa. Sada, Marijo, uzmi naše misli, naša srca, naše duše i stavi ih pred svog Sina, da bismo se mogli potpuno posvetiti i predati Njemu.

Hvala Ti, Isuse, jer Ti nastanjuješ ovaj prostor i ovaj trenutak tišine. Na poseban način govoriš svakom srcu. Hvala Ti, Isuse, jer Te možemo čuti i prepoznati.

Gospodine Isuse, u ovom trenutku milosti, kad si prisutan među nama, neka po snazi Tvoje milosti Tvoja riječ raste, a moja se umanjuje.

fra Slaven Brekalo

▶ nastavak s 23. str.

ti Bogu u vjeri. Ali u grješnoj povijesti čovječanstva postoji u čovjeku i obrnuta tendencija ljubavi – sklonost prema egoizmu, zatvaranju u sebe, poriv na zlo. Uvijek iznova duša se prlja silom teže koja vuče prema dolje, koja je stalno prisutna u čovjeku. Stoga nam treba poniznosti koja trajno iznova od Boga moli oprost. Poniznost koja se daje čistiti te protuteža, pozitivna sila samoga Stvoritelja koja nas vuče prema gore.

5. I na kraju kao posljednje Papa navodi radost kao nepreviđivu i nezaobilazivu značajku duhovnosti Svjetskih dana mladih. Odakle ta radost? Kako je protumačiti? Jamačno, mnogi su tu čimbenici na djelu. Ali prema Papinu uvjerenju odlučujuća je sigurnost, jamstvo koje dolazi iz vjere, koje nam vjera pruža: Ja sam voljen. Ja imam svoje poslanje i zadaću u povijesti, u životu. Prihvaćen sam. Ljubljen sam. Čovjek može prihvatiti sebe samo onda ako je prihvaćen od drugih. Njemu treba osoba koja mu govori, ne samo riječima, nego cijelim svojim ponašanjem: Dobro je da postojiš, da si tu. Samo od toga *ti* mogu doći do svoga *ja*. Samo ako je moje *ja* prihvaćeno može ono prihvatiti i samo sebe. Tko nije ljubljen, ne može ni sama sebe ljubiti. Ta prihvaćenost dolazi ponajprije od drugih. Međutim, svako je ljudsko prihvaćanje krhko, nepouzdanost. U konačnici, svima nama treba bezuvjetna prihvaćenost. Jedino ako me Bog prihvati te ako sam toga svjestan i u to siguran, znam zapravo: Dobro je da postojim, da jesam. Dobro je biti čovjek. Gdje se gubi svijest da je čovjek prihvaćen od Boga, gdje nestaje osjećaja ljubljnosti s Božje strane, na upit, je li uopće pametno i dobro biti čovjek, nema odgovora. Sumnja u vlastito čovječstvo postaje neizbježnom. Vidimo kako se danas ta sumnja širi na sve strane. Vidimo to u suzudenosti, nutarnjoj žalosti koja se odčitava s tolikih ljudskih lica. Samo mi vjera daje sigurnost: Dobro je da postojim, da jesam. Dobro je biti čovjek, pa i u nevoljnim prilikama i neprilikama. Vjera mi daje radost iznutra. To je jedno od čudesnih iskustava Svjetskoga dana mladih.

I na kraju Papa spominje kako bi ga daleko odvelo donositi izvještaj o susretu u Asizu. On je neizmjereno zahvalan Bogu što se susreo sa zastupnicima svjetskih religija kao i predstavnicima onih koji tragaju za istinom, da su se toga dana susreli u ozračju prijateljstva i međusobnoga poštovanja, u ljubavi prema istini i zajedničkoj odgovornosti za mir. I nada se da će iz toga susreta ploditi nova spremnost služiti miru, pomirenju i pravdi.

Blažena Mirijam Baouardy (1846. – 1878.)

Ja sam kći Katoličke, Apostolske i Rimske Crkve. Milošću Božjom nadam se da ću ustrajati do kraja života u svojoj, jedino istinitoj vjeri.

fra Karlo Lovrić

Marija od Isusa Raspetoga Baouardy rodila se 5. siječnja 1846. u Abellinu, 25 km udaljenom od Nazareta, u radničkoj katoličkoj obitelji grko-melkitskoga obreda. Roditelji su joj rodili dvanaestero muške djece, koja su poumirala u ranom djetinjstvu. Stoga odlučuje pješice hodočastiti 170 km do Betlehemske špilje i od Djeteta Isusa zatražiti dar – kći kojoj će dati ime Mirijam. Zavjet im je uslišan, a dijete je na krštenju primilo i sv. potvrdu te dobilo ime Mirijam. Poslije nje dobili su i sina Boulosa.

Mirijam je imala jedva dvije godine kad je u svega nekoliko dana ostala i bez oca i bez majke. Nju i brata posvojio je stric i dobro ih odgajao. Na uporno traženje, ispovjednik joj je dopustio u osmoj godini primiti svetu pričest. Godine 1854. stric preseljava u Aleksandriju, u Egipat, kamo je poveo i Mirijam. Djevojčica je ostala bez školske pouke i tek je kasnije naučila čitati i pisati.

U dvanaestoj godini, kako je to običaj kod istočnjaka, bez njezina znanja biva zaručena s mladićem iz Kaira, koji je bio brat njezine strine. Saznavši za to, Mirijam se usprotivila i otvoreno izjavila da se ne želi udavati. Uoči svadbe čula je Isusove riječi: „Sve prolazi. Ako mi daruješ svoje srce, uvijek ću biti s tobom“.

Ustrajati do kraja života

Mirijam je odrezala svoje duge kose čime se izložila fizičkoj i moralnoj torturi svojih stričeva, a ispovjednik joj je uskratio sv. pričest zbog neposlušnosti stričevima. Zbog svega toga, Mirijam je htjela napustiti Egipat i poći k

svome bratu u Nazaret. No, prije ostvarenja toga nauma, navratila je bivšem slugi svoje obitelji u Nazaretu. Sluga, saznajući da je planiraju udati, pokuša djevojčicu prisiliti da prijeđe na islam. Mirijam ga je odlučno odbila riječima:

„Ja, muslimanka? Ne, nikada! Ja sam kći Katoličke, Apostolske i Rimske Crkve. Milo-

šću Božjom nadam se da ću ustrajati do kraja života u svojoj, jedino istinitoj vjeri“.

Bivši se sluga tako žestoko naljutio pa ju je udario nogom i sabljom je ranio u grkljan. Potom ju je, beživotnu, umotao u platu i ostavio na mračnom puteljku.

Centimetar širok i 10 cm dug ožiljak na njezinu grlu bio je vidljiv cijeloga života. Liječnik, inače nevjernik, koji je liječio Mirijam reći će da takvu ozljedu, zapravo, nije moguće preživjeti. Da bismo shvatili o kakvoj je rani riječ, dostatno je kazati da su joj morala biti izrezana dva prstena iz dušnika.

Mirijam je poslije rekla da je stvarno bila umrla, te još posvjedočila: „Našla sam se u nebu. Gospa, anđeli i sveci velikodušno su me primili, a s njima sam vidjela i svoje roditelje. Smjela sam vidjeti i svijetlo prijestolja Presvetoga Trojstva i Isusa u njegovu čovječstvu. Tada mi je netko rekao: Ti si djeвица, to je istina, ali tvoja knjiga još nije dovršena“.

Postat ćeš karmelićanka

Kad je Mirijam poslije ranjavanja došla k svijesti, bila je u jednoj špilji, a nje govala ju je redovnica u svijetloplavoj odjeći. Neobično nježna redovnica vrlo je malo govorila. Poslije nekoliko tjedana njege, rekla je Mirijam: „Ti ćeš ići u Francusku i postat ćeš karmelićanka, a umrijet ćeš u Betlehemu. Budi zadovoljna i ako trebaš trpjeti, trpi radi Boga. On ti šalje samo ono što je potrebno, uvijek te prihvati radi dobra“. Upozorila ju je i na đavolske kušnje, sokoleći je da se preda ljubavi prema bližnjemu.

Potom ju je odvela u franjevački samostan k jednom ispovjedniku. Kad je Mirijam napustila ispovjedaonicu, redovnice u svijetloplavoj odjeći više nije bilo. Svom ispovjedniku, ocu P. Estraseu, godine 1875. rekla je: „Ja znam da je časna sestra koja me je nje govala bila Gospa“. Otada je Mirijam uvijek svečano slavila blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije.

Kao trinaestogodišnja djevojčica, radila je kao kućna pomoćnica u nekim obiteljima u Aleksandriji, u Jeruzalemu – gdje je na Svetom Grobu položila zavjet doživotne čistoće – i u Bejrutu. Mirijam je uvijek bila spremna ostaviti bogatiju obitelj i služiti u bijedi; bila je spremna, ako je potrebno, i prositi za siromašnu obitelj.

Godine 1863. obitelj Naggiar, u kojoj je služila, iz Bejrutu preseljava u Marseille, kamo su povel i Mirijam. U tom je gradu sve snažnije osjećala poziv prema posvećenom životu. Budući da je Kćeri Ljubavi nisu primile zbog intervencije njezine gospodarice, koja je nije željela izgubiti, god. 1865. uspjela je postati postulantica kod Sestara sv. Josipa. Te su sestre međutim bile mišljenja da bi

za Mirijam bilo bolje ući u neku kontemplativnu zajednicu.

Tako je i bilo: 14. lipnja 1867. s Veronikom od Muke, koja je bila njezina učiteljica u Sv. Josipu, ušla je u Karmel Pau (Donji Pirineji). Uskoro, 27. srpnja 1867., obukla je habit kao sestra Marija od Raspetoga Isusa. Ne znajući ni čitati ni pisati, sanjala je da radi kao vratarica – htjela je samo služiti. Poglavarice su međutim odlučile da bude u koru te su je obvezali da nauči čitati i pisati, no bez velika uspjeha. Tri mjeseca prije ulaska u Karmel Pau, 29. ožujka 1867., Mirijam je dobila stigmatu – rane na rukama, nogama i boku.

Otvaranje novih karmela

Na 21. kolovoza 1870. Mirijam s drugim karmelićankama odlazi u Indiju ustanoviti prvi karmel u Mangalori. Sam apostolski vikar postao je prvim duhovnim voditeljem toga karmela, u kojem Mirijam 21. studenoga 1871. polaže redovničke zavjete. Riječ je o prvom zavjetovanju jedne karmelićanke u Indiji. Život je provodila u najjednostavnijem služenju. Od srijede navečer do petka ujutro stigmatu su joj pojačano krvarile, što je pokušavala sakriti.

Zbog nekih paranormalnih pojava koje se razumski nisu mogle protumačiti, njezin duhovni voditelj prosudio je da je možda riječ o opsjednutosti, pa se u rujnu 1872. morala vratiti u Francusku, u Karmel Pau. Mirijam se veoma ozbiljno i s radošću uključila u novo i, istodobno, staro polje rada.

Te je godine svojim poglavarima povjerala da Isus želi jedan karmel i u Betlehemu, jamčeći im da će biti podignut bez obzira na sve moguće zapreke. Uz pomoć s. Berthe Dartigaux, pobijedivši svako protivljenje zahvaljujući intervenciji pape Pija IX., u kolovozu 1875. Mirijam je poslije posjeta Lurdu s osam sestara otputovala na Istok. U Jeruzalemu je bila 6. rujna, a 11. rujna stigla je u Betlehem gdje su utemeljile prvi karmelićanski samostan. Po projektu same Mirijam, koja je požrtvovno vodila izgradnju, samostan je sagrađen „na Davidovu brežuljku“ i u obliku je tornja. Samostan je bio svečano otvoren 24. rujna 1876.

U toj skromnoj kući živjela je posljednje godine svoga života, prožeta Božjom ljubavlju. Život joj je prolazio u znaku izvanrednih stanja: ekstaze, viđenja, levitacije, bilokacije, stigmatu, strašna mučenja i opsjednutosti. Mirijam je ustanovila i zakladu karmela u Nazaretu, kamo se uputila 1878. vidjeti mjesto budućega samostana. Tom je prigodom kao hodočasnica išla u Ain Karem, u Emmaus, na brdo Karmel i u Abellin. Oci iz Betharama, koje je utemeljio sveti Mihael Garicoits a koje je Mirijam uspjela dovesti

Kao trinaestogodišnja djevojčica, radila je kao kućna pomoćnica u nekim obiteljima u Aleksandriji, u Jeruzalemu – gdje je na Svetom Grobu položila zavjet doživotne čistoće – i u Bejrutu. Mirijam je uvijek bila spremna ostaviti bogatiju obitelj i služiti u bijedi; bila je spremna, ako je potrebno, i prositi za siromašnu obitelj.

u Svetu zemlju, u njoj su prepoznali izvršnu dobročiniteljicu.

Da cijeli svijet postane svet

Doista ponizna i gotovo nepismena, Mirijam je znala davati kristalno jasne savjete i teološka tumačenja. Bio je to plod neprekidnog zajedništva s Gospodinom i neprestanog dijaloga s Duhom Svetim, od kojega je primila izvanredno poslanje posvećenja, jedinstva i mira u Crkvi. Riječju, bila je glasnogovornica pobožnosti prema Duhu Svetom te je često znala kazati: „Zanemarena je pobožnost Duhu Svetom“. U jednoj je ekstazi rekla: „Zbog toga ima zabluda, podjela i nedostaje mira i svjetla“. Duh Sveti širio je njezino srce do granica Crkve, na poseban način mistično je povezujući sa Svetim Ocem papom Pijom IX. Njegovoj je smrti, u ekstazi, bila prisutna 7. veljače 1878. Također je u ekstazi sudjelovala u konklavama pri izboru pape Leona XIII.

U kolovozu 1878., noseći dvije posude vode, pala je i zadobila teški lom ruke. „Gotovo je“, šaputala je. I doista, u ranim satima 26. kolovoza čuli su je kako uzdiše moleći psalam 41: „Kao što jelen čezne za izvorom vodom, tako duša moja, Bože, čezne za tobom“. Oko 5 sati ujutro umrla je sveto, u dobi od trideset dvije godine, u novom karmelu u Betlehemu.

Papa Ivan Pavao II. blaženom ju je proglasio 13. studenoga 1983. kao Mariju od Raspetoga Isusa (Mirijam Baouardy).

Njezine su misli: „Ja želim da cijeli svijet postane svet“ i „Što češća Zdravo Marijo, to čvršće i veće zrnice“.

Porukama unatoč

Već smo jedanput pogriješili, prije nego što je počeo rat na ovim našim prostorima, zar trebamo ponovno? Kraljica nam je Mira, naime, tada govorila da se molitvom i ratovi mogu zaustaviti. Zvučalo nam je sve to prilično daleko, unatoč njezinim ustrajnim porukama. Kad nas je sve stiglo, molitvom smo to samo mogli ublažiti, spasiti se od potpunog potonuća. I zahvaljujući upravo takvoj misli oslobodili smo se najprije u duši, a onda i tjelesno. Počeli smo živjeti u državi koju smo stoljećima sanjali. Nakon svega opet smo počeli zaboravljati što se sve dogodilo.

fra Miljenko Stojić

Kolikogod čovjek htio ostati postrani, ipak ne može. Gadno se šuška ovih dana. Iran jedno, oni koji se nazivaju Zapad drugo. Tu je i Izrael. Atomske oružje posrijedi. Primjer Hiroshime i Nagashakija zorno pokazuje svu njegovu zastrašujuću razornu moć. A oni zveckaju, kao da je riječ o dječjim igračkama. Zebe pri srcu, jer nije to samo njihova stvar, nego i naša htjeli ne htjeli. Kamo će sve otići?

Na internetu čitam članak *Fatimska tajna: nuklearni rat i potres sve će uništiti*. Zbog njega sam i počeo ovaj tekst ovako kako sam počeo. Jednostavno me nagnao dublje razmisliti o određenim stvarima oko nas.

Da svijet u kojem živimo nije dobar, mnogi su spoznali, ne samo mi koji se nazivamo vjernicima. Pratim pažljivo događanja oko jedne takve skupine. Zovu ih *Prosvjednici s Wall streeta*. Glasno su rekli da uski krug ljudi drži većinu svjetskog bogatstva i time se igra na neodgovoran način, kao da se nikoga drugoga to ne tiče. Zbog toga neprestano prosvjeduju. No i prozvani su počeli uredovati. Na početku sve je proglašavano demokratskim pravima, sada ih uredno pendreče i uhićuju. Govor o demokraciji gurnut je u drugi plan, odnosno time se proglašava upravo ova primjena sile. Pojmovi su izvrnuti naopačke. U isto vrijeme potiče se tzv. arapsko proljeće. U državama koje je Zapad do jučer držao na dlanu ljudi su ustali protiv ugnjetavanja. Ali nije to pravo pitanje, nego kamo će sve to otići i upravlja li time netko iz pozadine? Previše ozbiljno, a da nas sve ne bi zanimalo.

Vratio bih se ovdje stvarnoj ili navodnoj fatimskoj tajni. Koliko smo spremni barem razmisliti o svemu? Spadamo li u skupinu onih zbog kojih se sve ovo može dogoditi ili skupinu onih zbog kojih će Bog možda sve odgoditi? Molimo li se da tako ne bude i nastojimo li proširiti krug dobra? Mnogo zaista pitanja koja zadiru u srž našega bivovanja na ovoj krhkoj kugli zemaljskoj, ali ipak našim mostom za prijelaz u nebesku domo-

Teško nam je oduprijeti se slabosti u sebi i osloniti se na Božju snagu. Čini nam se kao da ćemo nešto tada izgubiti. Zapravo dobivamo sve. Bog nas oslobađa da bi preko nas oslobađao druge. Samo, kažem, treba imati hrabrosti.

vinu. Što prije odgovorimo bit će nam bolje.

Na neka slična pitanja moralo se odgovoriti i dok je komunizam kucao na vrata. Zna to dobro Široki Brijeg i franjevci, njegovi vjerni čuvari. Nitko od njih nije činio nikakvo zlo, tek su jedni razlagali što je to zapravo komunizam, drugi da su Saveznici vjerojatni pobjednici. A i jedni i drugi su voljeli svoju hrvatsku domovinu. I kad se trebalo odlučivati dočekati ili ne dolazeće komuniste, samo je nekoliko njih od onih prvih otišlo. Previše su ušli u bit komunizma, a da bi mu tek tako vjerovali. Drugi su ostali, porukama unatoč. One su zaista stizale sa svih strana, kao i provincijalu fra Leu Petroviću kojeg su komunisti ubili tjedan dana poslije ubojstva onih na Širokom Brijegu. Uostalom, kako bi drukčije i bilo? Kad si čist u srcu, ničega se

ne bojiš. Komunisti su se njih očito bojali i zbog toga su ih, jednostavno, pobili.

Franjevcima na Širokom Brijegu dobro namjerni su ljudi slali poruke, a u ovo suvremeno vrijeme svima nama to čini Kraljica Mira. I to desetljećima. Očito smo dobro zaglibili čim je tako. Ne, nisu to nikakve prijetnje, ali jest odlučujuće za naše postojanje. Nešto prepoznajemo prije, nešto poslije. Nije dobro mimo svega proći kao da nas se to ništa ne tiče. Već smo jedanput pogriješili, prije nego što je počeo rat na ovim našim prostorima, zar trebamo ponovno? Kraljica nam je Mira, naime, tada govorila da se molitvom i ratovi mogu zaustaviti. Zvučalo nam je sve to prilično daleko, unatoč njezinim ustrajnim porukama. Kad nas je sve stiglo, molitvom smo to samo mogli ublažiti, spasiti se od potpunog potonuća. I zahvaljujući upravo takvoj misli oslobodili smo se najprije u duši, a onda i tjelesno. Počeli smo živjeti u državi koju smo stoljećima sanjali. Nakon svega opet smo počeli zaboravljati što se sve dogodilo. Biramo pogrešne ljude na vlast, priklanjamo se onima koji su se obogatili na nepošten način. Zbog čega? Teško nam je oduprijeti se slabosti u sebi i osloniti se na Božju snagu. Čini nam se kao da ćemo nešto tada izgubiti. Zapravo dobivamo sve. Bog nas oslobađa da bi preko nas oslobađao druge. Samo, kažem, treba imati hrabrosti.

U svijetu će se očito i nadalje gužvati. Kraljica će Mira vjerojatno i nastaviti govoriti nam, na Široki Brijeg pristizati će oni koji su u žrtvi pobijenih franjevac prepoznali put kojim se isplati ići unatoč svemu. Što će biti s nama? Hoćemo li, bez obzira na poruke Kraljice Mira, žuriti nekim svojim sitnim putovima ili ćemo ići njezinim, širokim? Hoćemo li uspjeti sačuvati ovaj divni Božji svijet za buduće naraštaje ili ćemo ga prokockati kao ošamućena glava obitelji svoju mjesečnu plaću pred ranu zoru u nekoj od igraonica? Ima još ovakvih pitanja, sami ih sebi postavimo ako mislimo da ima nečega u svemu ovome.

Tjedni molitveni program

– zimski raspored
(od Mise na Križevcu do 1. svibnja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
- U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. Misa na hrvatskom
9.30 Đačka Misa (tijekom školske godine)
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u Glasniku mira, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Surađujte u Glasniku mira. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospin trg 1,
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
Faks: 00 387 36 651 300
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima Glasnik mira. Darujte im godišnju pretplatu. Pretplatite se na Glasnik mira.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
MIRA
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
++387 36/653-326 glavni tehničar
++387 36/653-310 marketing
Faks: ++387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Pribilježila i prevela Antonija Prlić-Bubalo

U Međugorje sam prvi put došla 1991. i sad sam ovdje četvrti put. Svaki se put iznova vraćam zbog molitve, jer se osjećam divno kad svi skupa molimo. Kad se vratim kući zadržim ovaj duh, idem na Misu svaki dan, molim krunicu i čitam Bibliju. Mislim da bi svi koji mogu trebali doći u Međugorje to iskusiti.

Thérèse Shaw, Lyon, Francuska

Godine 1999. vidio sam jedan film o Međugorju koji je snimio moj prijatelj. On je tako oduševljeno pričao o ovome mjestu da sam i ja poželio doći, napose vidjevši kako je to utjecalo na njega. Godine 2001. došao sam prvi put i upoznao mnogo ljudi iz raznih zemalja. Bilo je jako zanimljivo pa sam opet došao 2003., 2006., 2007. sa svojim ocem, i sada opet sam. Volim ovu prisutnost Majke Marije i osjećam da mnoge ljude vraća svome Sinu, kao što je mene vratila. Odgojen sam kao katolik i išao sam u crkvu jer su me roditelji tjerali. U školi su nas pak učili da je jedini Bog novac, a da Bog nije Bog. Moj je otac doživio obraćenje kad je imao 20 godina i uvijek mi je napominjao da mislim na četiri posljednje stvari: smrt, sud, raj i pakao. Uvijek sam se bojao kad sam mislio na posljednji sud, ali u biti nisam shvaćao da je Bog milosrdni Otac. Često uopće nismo svjesni koliko nas Bog voli. Svi imamo pravo izbora, ali moramo pravilno izabrati. Svi uvijek govore da je život kratak, kao da ne znaju da postoji vječni život, i što više učim o Bogu, sve mu se više veselim. On nam želi samo dobro, želi nas dovesti u raj, samo mu trebamo vjerovati. Toliko se ljudi obraća i vraća na prave staze, i bez obzira na to koliko griješili i padali, naš ljubljani Otac uvijek je uz nas da nas podigne.

Paul Hayhoe, Melbourne, Australija

Ovdje sam doživjela osobno obraćenje i pronašla vjeru koja raste iz dana u dan. Ranije sam se povremeno bavila dobrotvornim radom, ali sada to radim dvostruko više. Radim na projektima za slijepu i gluha djecu u Africi, u Gani. Gospa je došla ovamo jer želi mir u svijetu, i to je ono što je bitno. Moramo moliti za svećenička i redovnička zvanja, koja će nam pomoći da se ova zbrka u svijetu smanji.

Luisa de Guili, Italija

